EDGAR ALLAN POE

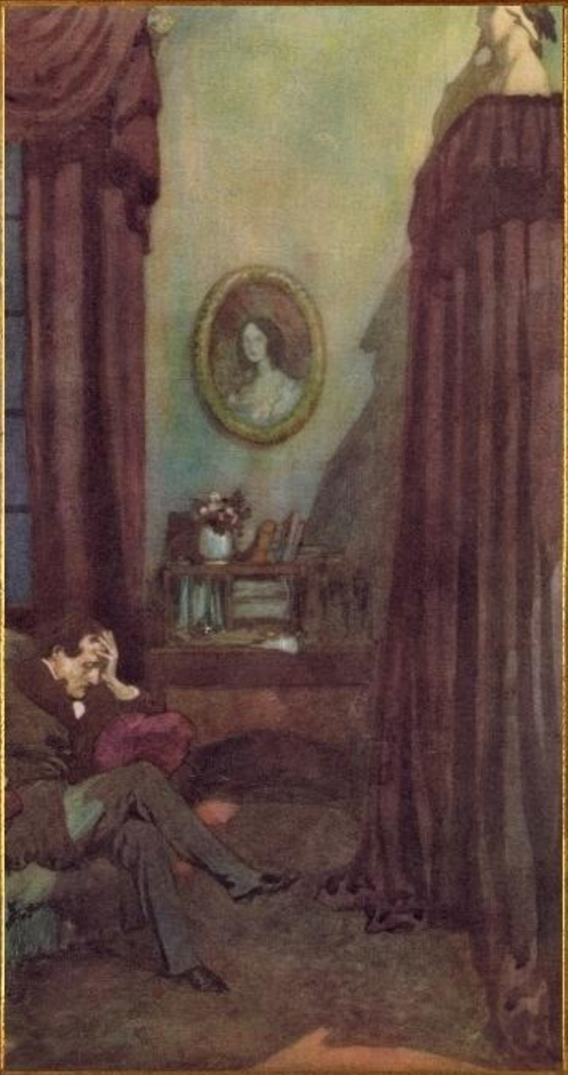

Scrieri Alese

Vol. I

POEZII

EDGAR ALLAN POE

Scrieri Alese

Vol 1. POEZII

Ilustrații:
J. Tenniel, W.L. Taylor, F.O.C. Darley, Gustave Doré,
H.C. Edwards, Édouard Manet, F.R. Pickersgill, M.B. Foster,
J. Godwin, E.H. Wehnert, G.T. Andrew, H. Sandham,
şi alții

Edgar A Poe

CÂNTEC

Cântec

*(în original **Song**)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

***Tamerlane and Other Poems**,*

Boston, 1827.

CÎNTEC

Era de ziua nunții tale,
Cînd viu se-aprinse chipul tău,
Deşi norocu-ți zîmbea în cale,
Şi lumea, doar iubire-n jurul tău.

Şi-n ochi o slavă luminoasă
(Oricare putea fi)
Fu tot ce pe pămînt privirea-mi dureroasă
A putut - Încîntare - privi.

Poate acel foc era pudoare
- Drept asta trece-ncai –
Deşi el deşteaptă o mai cumplită-ardoare
În pieptul aceluia, vai,

Care, de ziua nunții tale,
Văzu cum viu se-aprinse chipul tău,
Deşi norocu-ți zîmbea în cale,
Şi lumea, doar iubire-n jurul tău.

Traducerea: Dan Botta

UN VIS

Un vis

*(în original **A Dream**)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

***Tamerlane and Other Poems**,*

Boston, 1827.

UN VIS

În nălucirile nopţii sumbre.
Visam la bucuria de mult plecată,
Cînd, un vis treaz şi fără umbre
Mi-a lăsat inima sfîşiată.

Ah! ce înseamnă un vis de zi
Pentru acel al cărui ochi apleacă
Pe toate din jur raze tîrzii
Ce doar spre trecut vor să petreacă!

Cînd acest vis sfînt, acest vis sfînt,
(În timp ce toată lumea cîrtea)
A fost o lumină ce-n vaiet de vînt
Singuratec suflet călăuzea.

Prin furtună şi noapte începu să crească,
Lumina de departe pînă se ivi;
Ce putea mai pur să lucească
În a Adevărului stea de zi?

Traducerea: Emil Gulian

LACUL - Către ***

Lacul - ***Către*** *****

(în original ***The Lake: To *******)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Tamerlane and Other Poems*,*

Boston, 1827.

LACUL — Către ***

În floarea vîrstei mi-a fost dat
Prin lumea largă să tot bat
Un loc pe care-l îndrăgii
Cu triste apele pustii
A' unui lac cu negre stînci.
Şi pini de strajă-n zări adînci.

Cînd noaptea-şi flutura în brume
Tristul zăbranic, peste lume
Cînd boarea sfîntă-avea s-adie
Şoptind duios o melodie,
Atunci mă deşteptam buimac
La gîndul palidului lac.

Dar gîndul nu era fior,
Ci-un vag încînt tremurător,
Pe care nu l-ar spune bine
Nici o comoară de rubine,
Nici dorul, dorul de la tine.

Moarte era-n putredul val.
Şi-n fundul său mormînt fatal
Celui ce cată alinare
Închipuirii sale-amare,
Şi ale cărui gînduri fac
Un rai din acest palid lac.

Traducerea: Dan Botta

DUHURILE

MORŢILOR

Duhurile morților
(în original ***Spirits of the Dead****)*
a văzut lumina tiparului
în volumul:
Tamerlane and Other Poems*,*
Boston, 1827.

DUHURILE MORȚILOR

I

Sufletul singur va fi stînd
Sub recea piatra de mormînt;
Şi nimeni, între mulți nu va
Să ispitească taina ta.

II

Stai molcum în singurătate,
Căci nu eşti părăsit; doar ale
Morților ce-au fost toate
Cu tine-n timpul vieții tale,
Sînt lîngă tine şi vor face
Asupra-ți umbră. Fii pe pace!

III

Noaptea, clară, acum, se va cerni,
Stelele-n jur nu vor privi
Din tronurile lor din slavă
Cu nădejde-n lumina lor suavă,
Ci roşiile lor goluri orbitale
Părea-vor slăbiciunii tale
O febră şi-o arsură vie
Ca să te ardă-n veşnicie.

IV

Ai gînduri, nu le poți goni;

Vedenii, nu se vor topi.
De-acum din recii tăi fiori
Nu mai trec rouă de pe flori.
Boarea - răsuflul Domnului - e lină.

V

Şi negura de pe colină,
Statornică umbră, subțire,
Un simbol e, şi-o amintire.
Atîrnă pe copacii serii
Ca un misteriu-ntre misterii.

Traducerea: Dan Botta

STEAUA SERII

Steaua serii

*(în original **Evening Star**)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

***Tamerlane and Other Poems**,*

Boston, 1827.

STEAUA SERII

Era în mijlocul verii
Şi la miezul nopţii era;
Stelele-n stinse orbite
Sclipeau palide, căci luminá
Mai strălucit luna rece, de gheaţă,
Care pe Ceruri trecea,
Sus, între planetele sclave
Şi pe talazuri cu raze de nea.
Priveam cum se trece
Surîsul ei rece;
Prea rece, prea rece era pentru mine,
Apoi de o dată
Un linţoliu de vată:
Şi mă abătui de la ea spre tine
Stea trufaşă-a Serii,
Glorie a privegherii,
Spre raza ta ce mai uşor alină,
Căci rostul pe care în Ceruri îl ai
E fericirea să mi-o redai,
În noaptea înaltă, noaptea senină,
În care ştiu că mai mult noroc
E să mă scald în trufaşul tău foc,
Decît în umila, mai rece, lumină.

Traducerea: Emil Gulian

CEA MAI MÂNDRĂ ZI, CEL MAI MÂNDRU CEAS...

„Cea mai mândră zi,

cel mai mândru ceas”

(în original

„The Happiest Day,

the Happiest Hour”*)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Tamerlane and Other Poems*,*

Boston, 1827.

„CEA MAI MÎNDRĂ ZI, CEL MAI MÎNDRU CEAS...”

Cea mai mîndră zi, cel mai mîndru ceas,
Inima-mi veştedă le-a cunoscut:
De-avînt şi de mărire visu-mi treaz,
O ştiu, a trecut!

Ce-avînt, am zis? Da ! Îmi închipui,
Dar de mult timp s-a dus pe veci!
S-a dus şi tinerețea mea, şi chipu-i;
Ci, ducă-se deci!

Şi tu, mărire, ce mai am cu tine?
Alt cuget are-acum de moştenit
Veninul ce mi l-ai turnat în vine;
Suflete-al meu, fii liniştit!

Cea mai mîndră zi, cel mai mîndru ceas
Ce mi-au fost date, le-am avut:
Şi visul de mărire, visul treaz,
O ştiu, a trecut!

Dar dacă visul meu de-avînt şi de mărire
M-ar îmbia şi-acum cu-acel amar
Ce-l îndurai *atunci,* eu ceasul peste fire
Nu l-aş petrece iar!

Căci pe aripa lui plutea ca o pulbere.
Şi cînd plecă în zboru-i, căzu de pe ea
O esenţă în stare să spulbere
Sufletul ce-l cunoştea.

Traducerea: Dan Botta

UN VIS

ÎNTR-UN VIS

Un vis într-un vis
(în original
A Dream Within a Dream*)*
a văzut lumina tiparului
în volumul:
Tamerlane and Other Poems,
Boston, 1827.

UN VIS ÎNTR-UN VIS

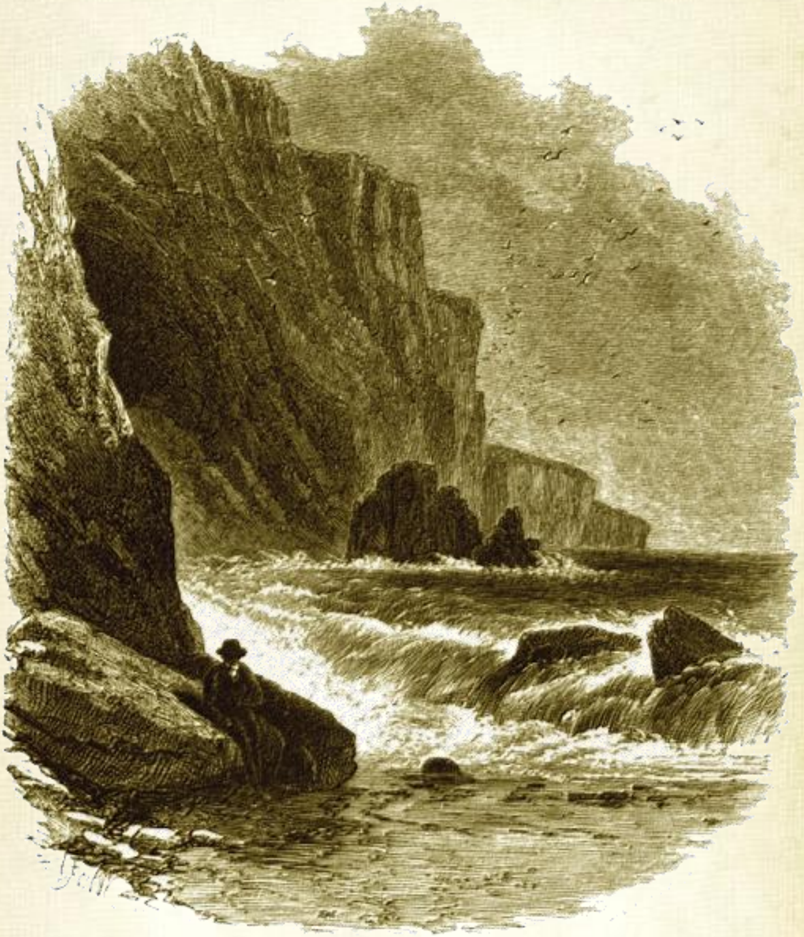

Te sărut pe frunte-acum
Şi plecînd pe lungul drum,
Îngăduie-mi a-ți spune cum
C-aveai dreptate cînd ai zis
Că zilele-mi au fost un vis;
Oricum nădejdea mea pieri,
De-ar fi-ntr-o noapte,- ori într-o zi,

În năluciri ce sînt şi nu-s,
De dus, şi-aşa, ea tot s-a dus.
Căci *toate* ce se văd şi par
Sînt un vis într-un vis doar.

Stau în viul freamăt al
Țărmului bătut de val.
Țin în mîna mea - tezaur -
Fire de nisip de aur.
Ce puține! Se preling
Printre degete-n adînc,
Pe cînd plîng, pe cînd plîng.
Doamne, nu le poți ține
Mai vîrtos în mîna mea?
Doamne, nu pot să le mîntui?
Le ia marea în mormîntu-i!
Căci *toate* ce se văd şi par
Sînt un vis într-un vis doar.

Traducerea: Dan Botta

UN VIS ÎN MIEZ DE VIS

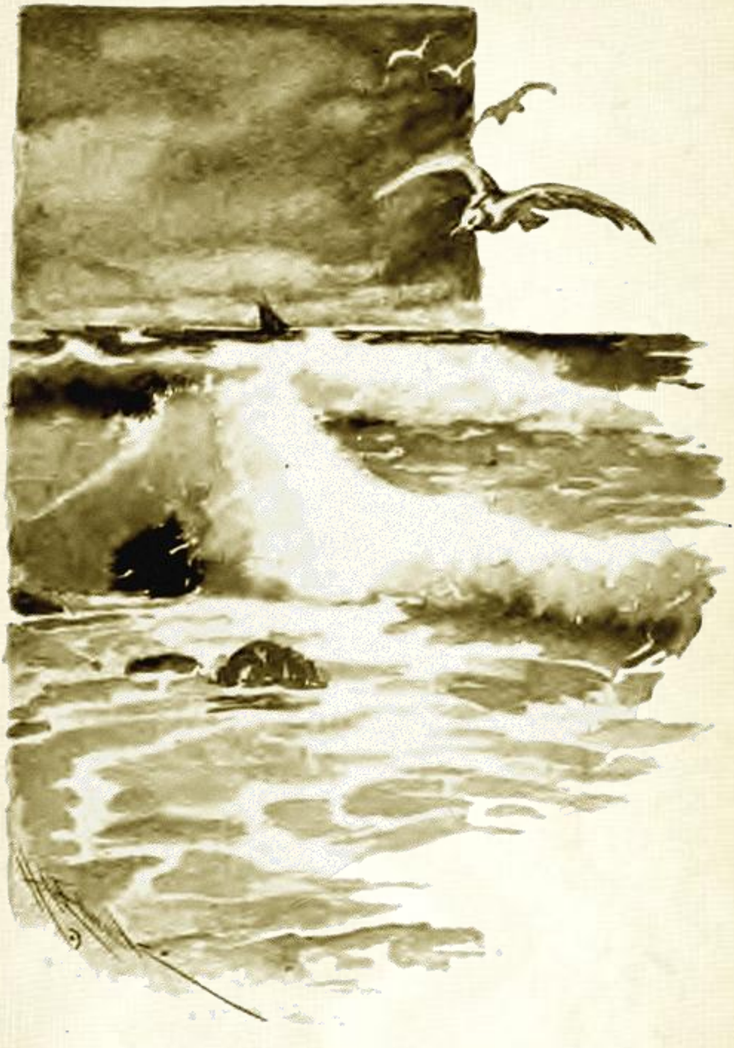

Primeşte-acest sărut!
Şi-acum, la despărţire,
Să fie cunoscut
Că vis şi amăgire

Fu viața ce-am avut!

Speranța arzătoare
De piere într-o zi,
Ori într-o clipă moare
Ce va fi fost a fi,
Nu tot pierdută-i oare?

În somn profund şi-n ochi deschis,
Un vis în miezul altui vis.

Pe-un țărm de-amar şi chin
Am adunat în mînă
Nisip de aur fin:
Ci oare-o să-mi rămînă
Un bob măcar să țin?

Privesc cum strecurate
Prin degete-n adînc
Mi se îneacă toate...
Pot doar atît: să plîng.
O, doamne, nu se poate
Un bob măcar să strîng?
Să fie tot ce ne e scris
Un vis în miez de vis?

traducere de Paul Abucean

RÂULUI ***

Râului *****

(în original ***To the River*******)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Tamerlane and Other Poems*,*

Boston, 1827.

RÎULUI ***

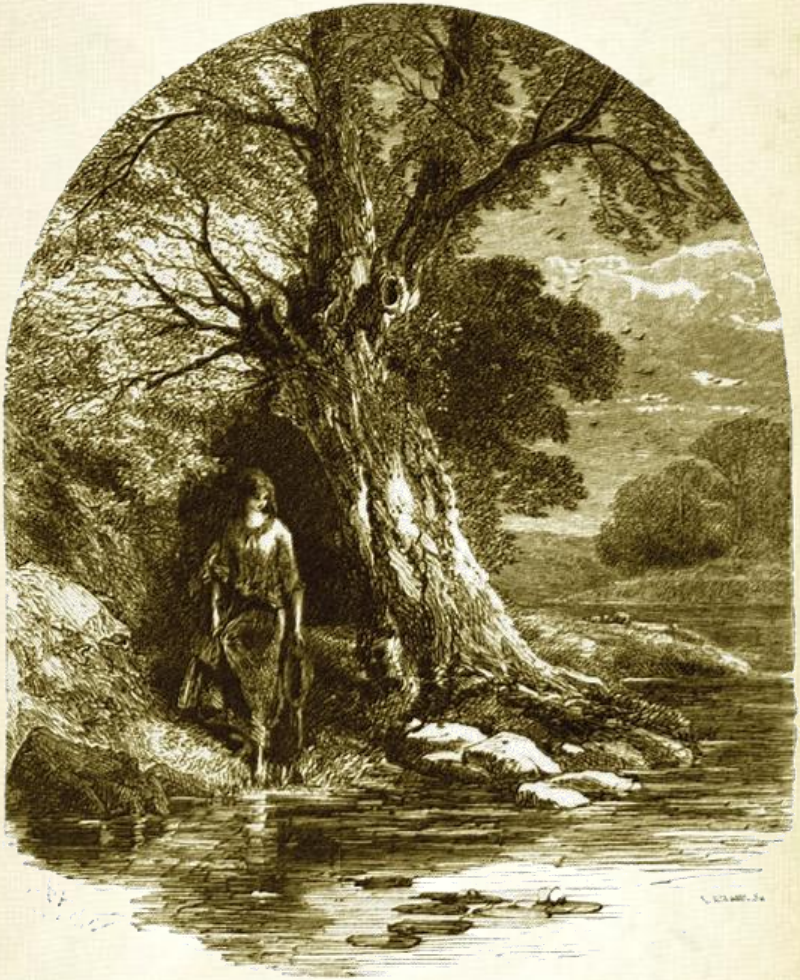

În cristalul tău luminos şi clar,
Apă vagabondă şi leneşă, iată,
E stema de fulger a podoabei ce-n dar
Îți dă cu inima neferecată,
A lui Alberto şăgalnică fată;

Îți tremură unda mai tare cînd ea
Priveşte imaginea-i geamănă...
Atuncea înzăuatul rîu
Cu drăguțul ei seamănă;
În inima ei, ca-ntr-un val,
Chipul lui adînc stă ascuns –
Inima ei care tremură razelor
Ochilor lui care-au pătruns.

Traducerea: Emil Gulian

PENTRU ***

Pentru* **
*(în original **To** ****
"The bowers whereat,
in dreams, I see")
a văzut lumina tiparului
în volumul:
Al Aaraaf, Tamerlane
***and Minor Poems**,*
Baltimore, 1829.

PENTRU ***

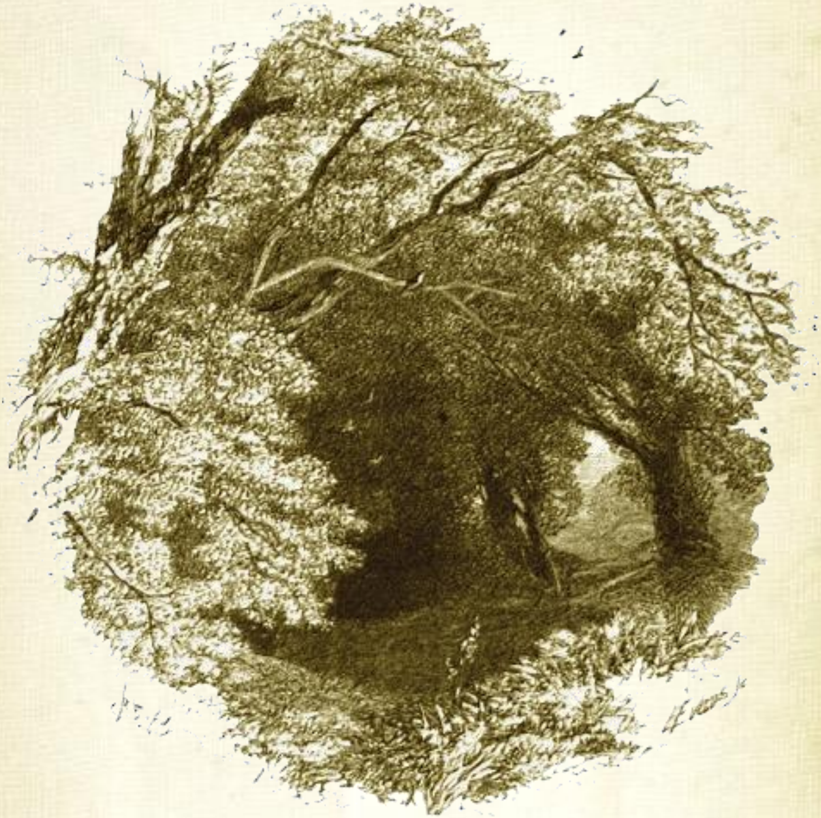

Boschetele-n care văd, în vis,
Jucăuşe păsări cîntătoare,
Sînt buzele tale; melodia ta
E urzită de buzele tale uşoare...

Iată, privirile tale duse în
Cerul inimii, cad atunci dezolate,
De sus, pe spiritul meu funebru
Ca stelele pe un giulgiu-adunate.

Inima ta, inima *ta!* mă deştept şi suspin
Şi iar dorm şi visez pînă-n zorile clare
Adevăruri ce cu aur nu se pot cumpăra
Şi relele de care el e-n stare.

Traducerea: Emil Gulian

PENTRU ***

Pentru ***

*[în original **To** ****

("I heed not that my earthly lot")]

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Al Aaraaf, Tamerlane

***and Minor Poems**,*

Baltimore, 1829.

PENTRU ***

Nu-mi pasă dacă soarta mea pe pămînt
Puțin din Pămînt a avut.
Şi dacă ani de iubire s-au frînt
În ura unui minut:
Şi nici mă plîng dacă cei dezolați,
Dragă, sînt mai fericiți decît mine,
Ci că *tu* suferi de soarta *mea,*
Doar un trecător prin destine.

Traducerea: Emil Gulian

ROMANȚĂ

Romanță

(în original ***Romance****)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Al Aaraaf, Tamerlane

and Minor Poems*,*

Baltimore, 1829.

ROMANȚĂ

Romanță, ce cu drag te-nclini
Şi cînți, lăsînd aripa lin,
Prin frunzele verzi scuturate,
Pe lacul cu ape-adumbrate,
Ca un papagal colorat
Mi-ai fost zburător familiar,
Ce *alfa-vita* m-a-nvățat
Şi-a spune-ntîiul cuvînt clar,
Pe cînd eram prin mari păduri
Copil cu ochii prea maturi.
Eternul anilor condór
Atît mişcă tăria-n cale
Cu focul fulgerelor sale
C-a' lumii griji nu mă mai dor,
Privind la cerurile pale,
Şi cînd o mai senină clipă
Tinde pe mine-a ei arípă,
Timpul cu lira şi cu-o rimă
A mi-l petrece-ar fi risipă,
Şi pentru inima-mi o crimă,
Cînd strunele n-o întraripă.

Traducerea: Dan Botta

TĂRÂM DE BASM

Tărâm de basm

(în original ***Fairy-Land****)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Al Aaraaf, Tamerlane

and Minor Poems*,*

Baltimore, 1829.

TĂRÎM DE BASM

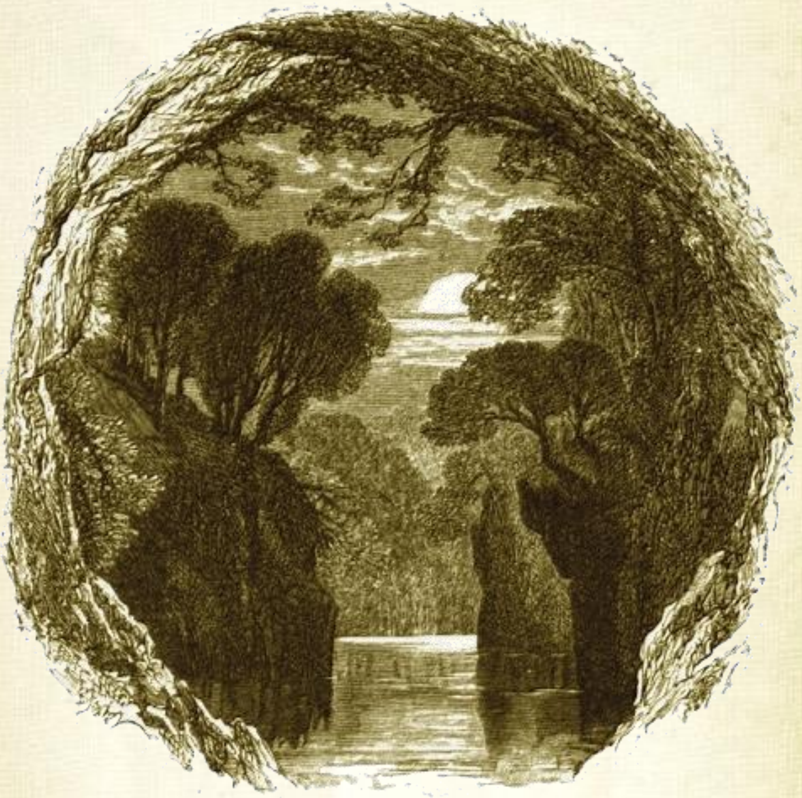

Văi negre, ape viorii.
Păduri ca norii plumburii,
Fantasme ce nu se discern
Sub lacrimi picurînd etern.
Mari lune ce cresc şi dispar
Iară şi iară şi iar,
În ale nopții clipe line
Schimbîndu-şi locul pentru veci,
Şi sting stelarele lumine
Cu suflul feței lor cei reci.

Şi-n timp ce miezul nopţii bate
Cea mai întunecată lună,
(Ce dintre specii cercetate
A fost găsită cea mai bună)
Se lasă jos, mai jos şi încă
Cu centrul rezemat de-o stîncă,
Ce peste munţi se-nalţă, pisc,
În timp ce uriaşu-i disc
Coboară-n falduri largi, bogate,
Peste cătune şi palate,
Oriunde-ar fi, pe fiecare,
Pe codrii mîndri şi pe mare,
Pe spirite ce trec în zbor,
Pe orice lucru-nvins de dor,
Şi le îngroapă spre hodină
În labirintu-i de lumină.
Şi-atunci, enorm, oh, ce enorm,
E sufletul cu care dorm
Cu zorii, ele se ridică,
Şi maramele lunare
Suie-n ceruri pe-o arípă
C-un avînt vijelios,
Ca... un lucru oarecare,
Sau un palid albatros.
Şi nu se mai slujesc de lună
Drept ceea-ce fusese bună,
Videlicet[1] drept cort,
(Extravagant spre acest port!)
Atomii ei, deci, se desfoaie
Într-un torent de ploaie,
Din care fluturii pămîntului

[1] *Adică* (în limba latină, în original).

Ce fug la cer pe crugul vîntului
Şi se întorc în lume iar
(Făpturi în veşnică risipă!)
Ne mai aduc o mostră doar
Pe tremurata lor aripă.

Traducerea: Dan Botta

Sonet - CĂTRE ŞTIINȚĂ

Sonet** - **Către Ştiință

(în original ***Sonnet** - **To Science****)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Al Aaraaf, Tamerlane

***and Minor Poems**,*

Baltimore, 1829.

Sonet - CĂTRE ŞTIINȚĂ

Ştiință, fiică-a timpului bătrîn,
Sub ochii-ți scrutători totul se-abate;
Smulgi inima poetului din sîn,
Vultur cu-aripi de grea realitate!

Cum să-i fii dragă? Cum să te revere,
Tu, ce nu-l laşi, în marea lui risipă,
Să caute în ceruri giuvaiere,
Deşi zbura cu-o ne'mblînzită-arípă?

Din ceru-i n-ai smuls tu, dulcea Diană?
Şi n-ai silit driada [2] de pe dealuri
Să-şi caute o stea mai diafană?

---

[2] În mitologia elină, nimfă a pădurilor şi a livezilor.

N-ai aruncat naiadele [3] din valuri,
Şi elfii [4] din poiene, şi pe mine
Din tamarinzi de vis, de sub lumine?

Traducerea: Dan Botta

[3] În mitologia elină, nimfe ale izvoarelor şi ale rîurilor.
[4] În mitologia scandinavă, genii sau divinități ale vîntului, ale apelor şi ale focului.

LENORE

Lenore

*(în original **Lenore**)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Poems by Edgar A. Poe,

N. Y., 1831.

LENORE

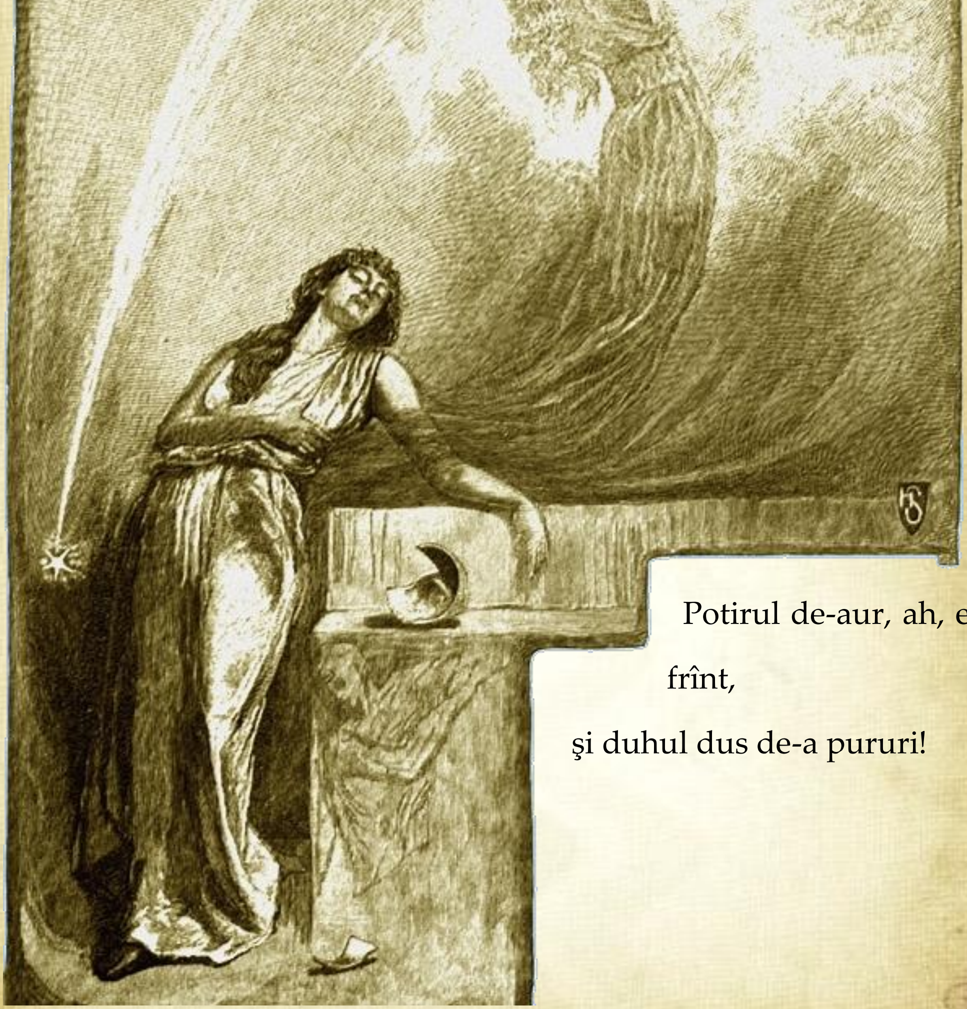

Potirul de-aur, ah, e frînt,

şi duhul dus de-a pururi!

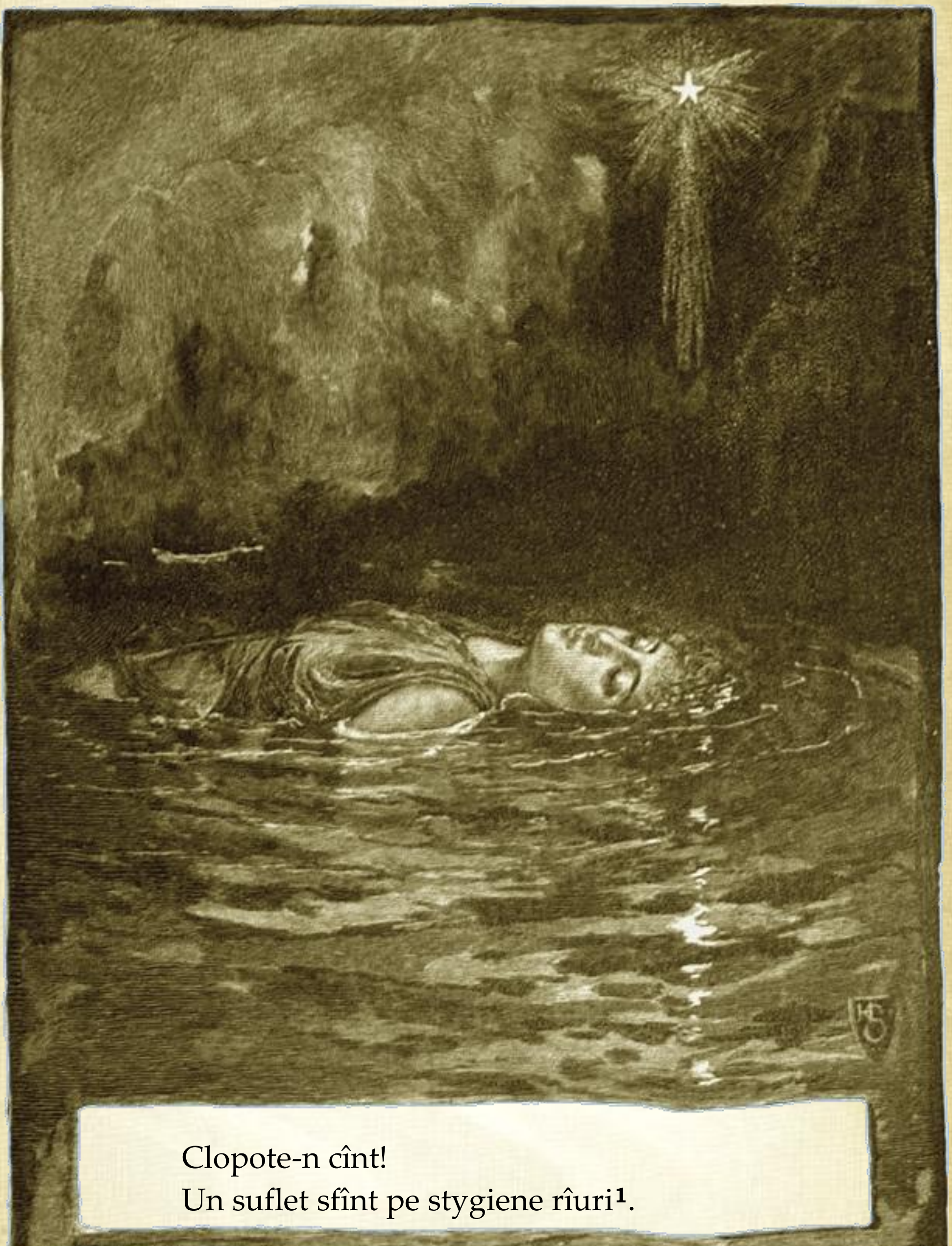

Clopote-n cînt!
Un suflet sfînt pe stygiene rîuri[1].

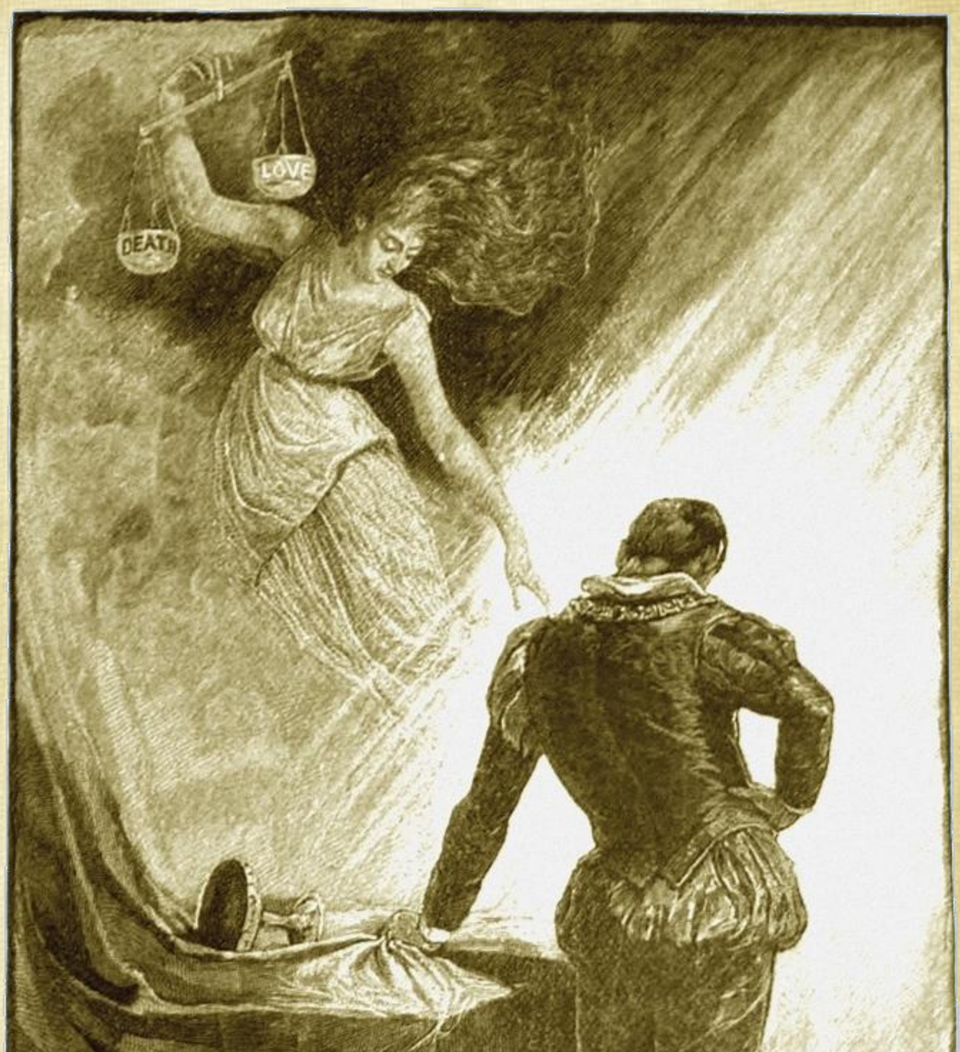

Şi, Guy de Vere, n-ai lacrimi fir? Plîngi pentru veci de dor

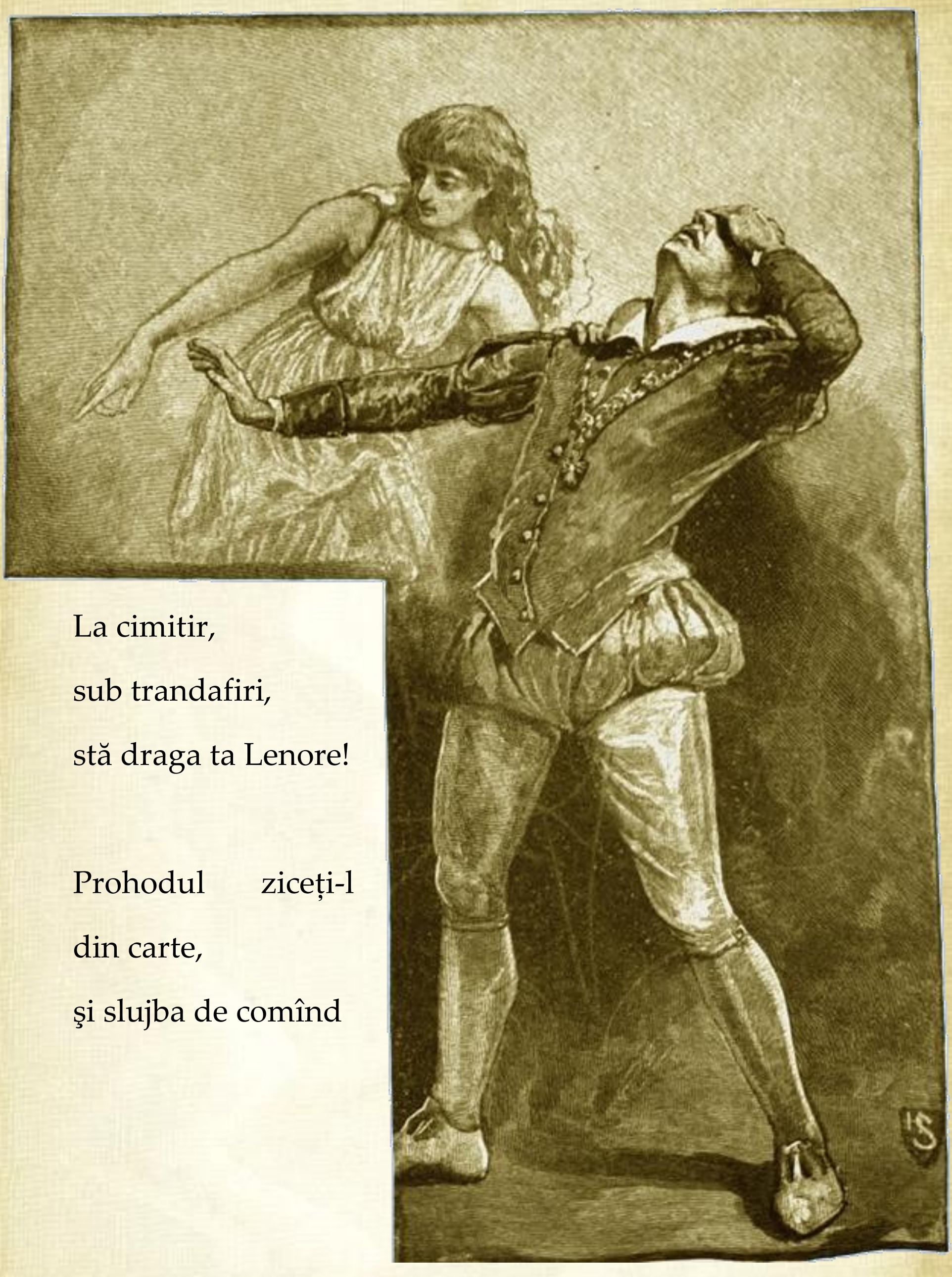

La cimitir,

sub trandafiri,

stă draga ta Lenore!

Prohodul ziceți-l

din carte,

şi slujba de comînd

La cea mai mîndră dintre moarte, căci moartă-i prea curînd,

Un cîntec pentru-a doua-i moarte, căci moartă-i prea curînd.

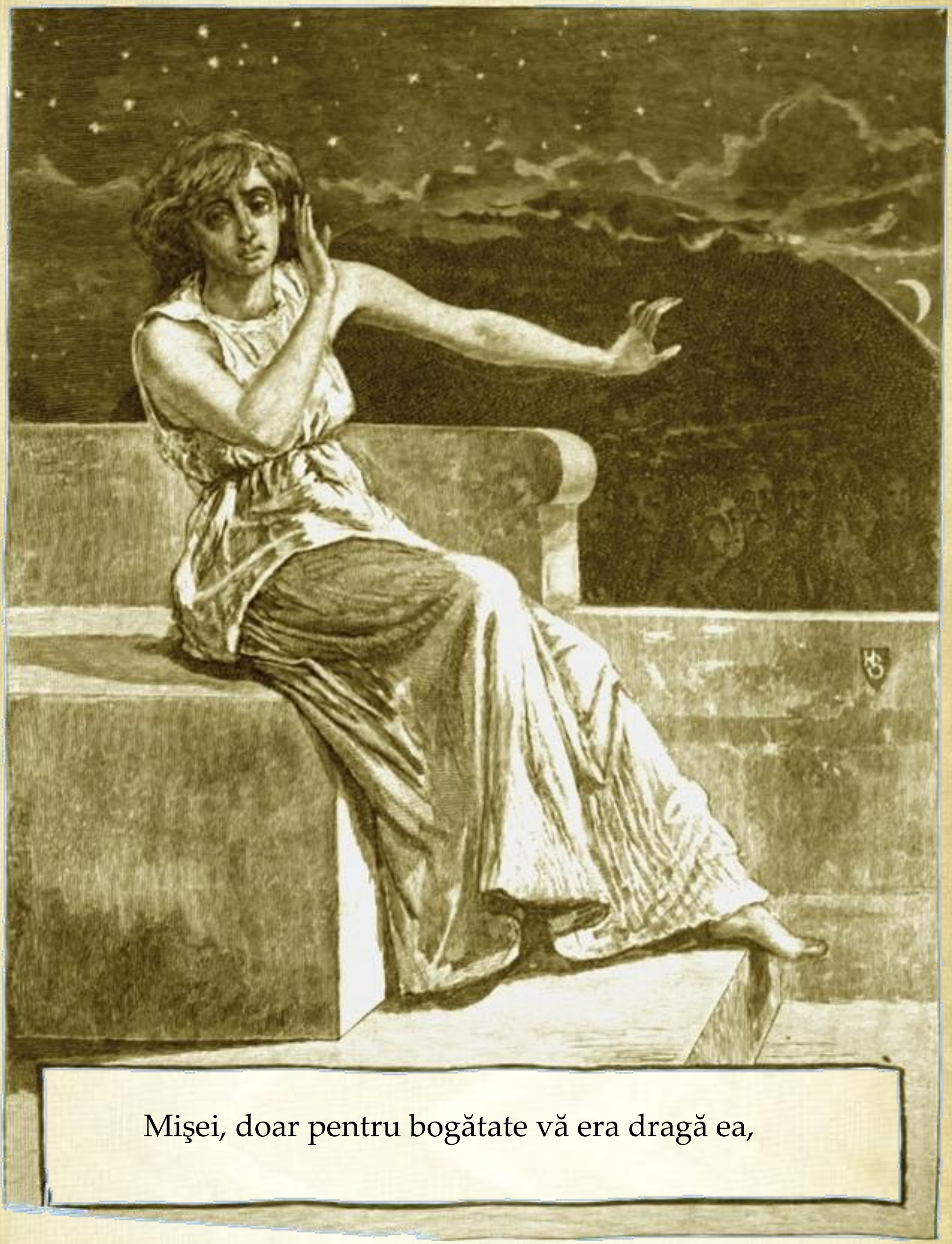
Mişei, doar pentru bogătate vă era dragă ea,

Cînd scăpătă din sănătate,-ați proslăvit-o, căci murea.

Prohodul va fi zis din carte, şi slujba de comînd,

De voi, de tine, ochi de şarpe, de tine, om de rînd,

Care-ați dat morții pe fecioara cea moartă prea curînd.

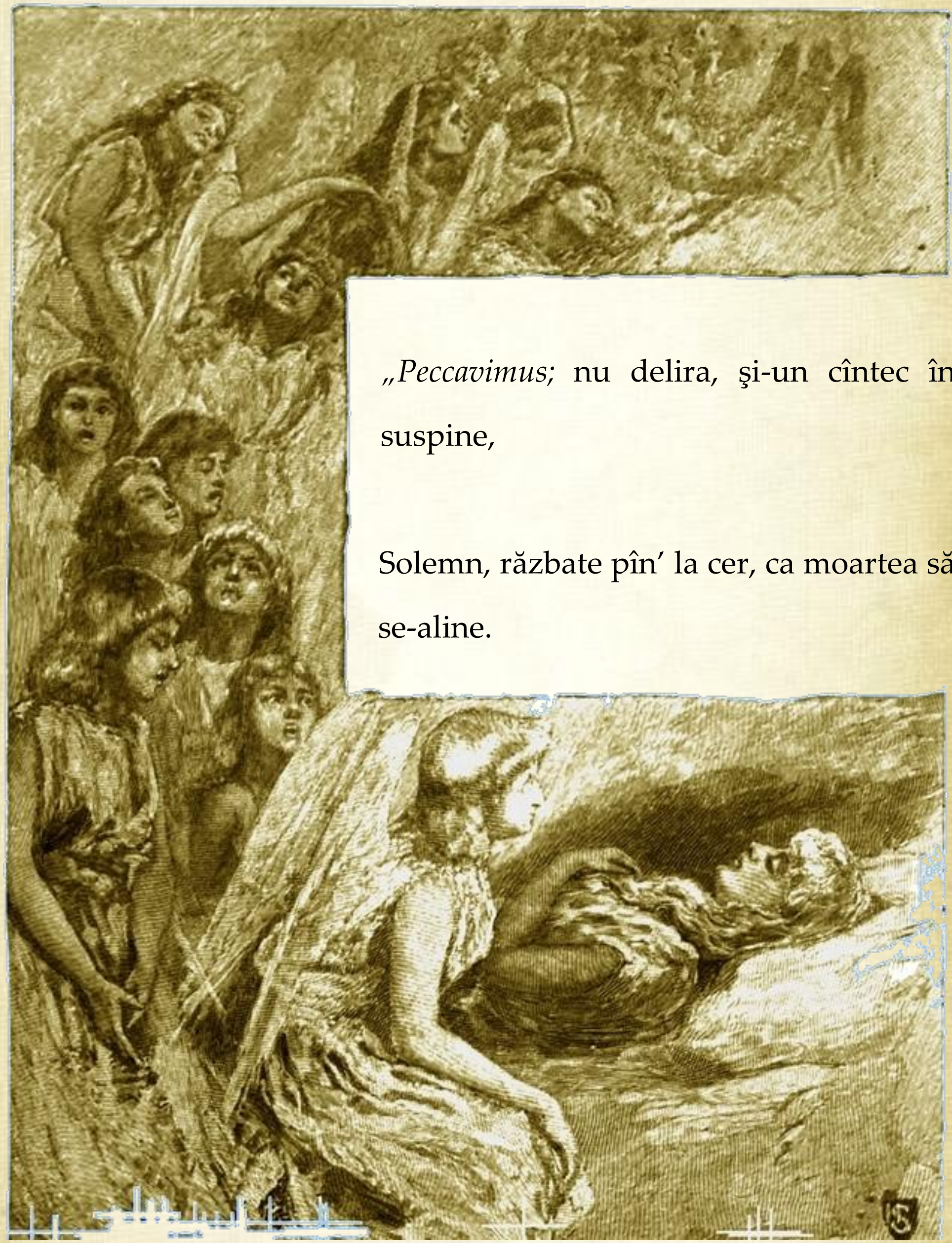

„*Peccavimus;* nu delira, şi-un cîntec în suspine,

Solemn, răzbate pîn’ la cer, ca moartea să se-aline.

Dulcea Lenore, a-ntins-o-n zbor, şi-acum pustiu te lasă,

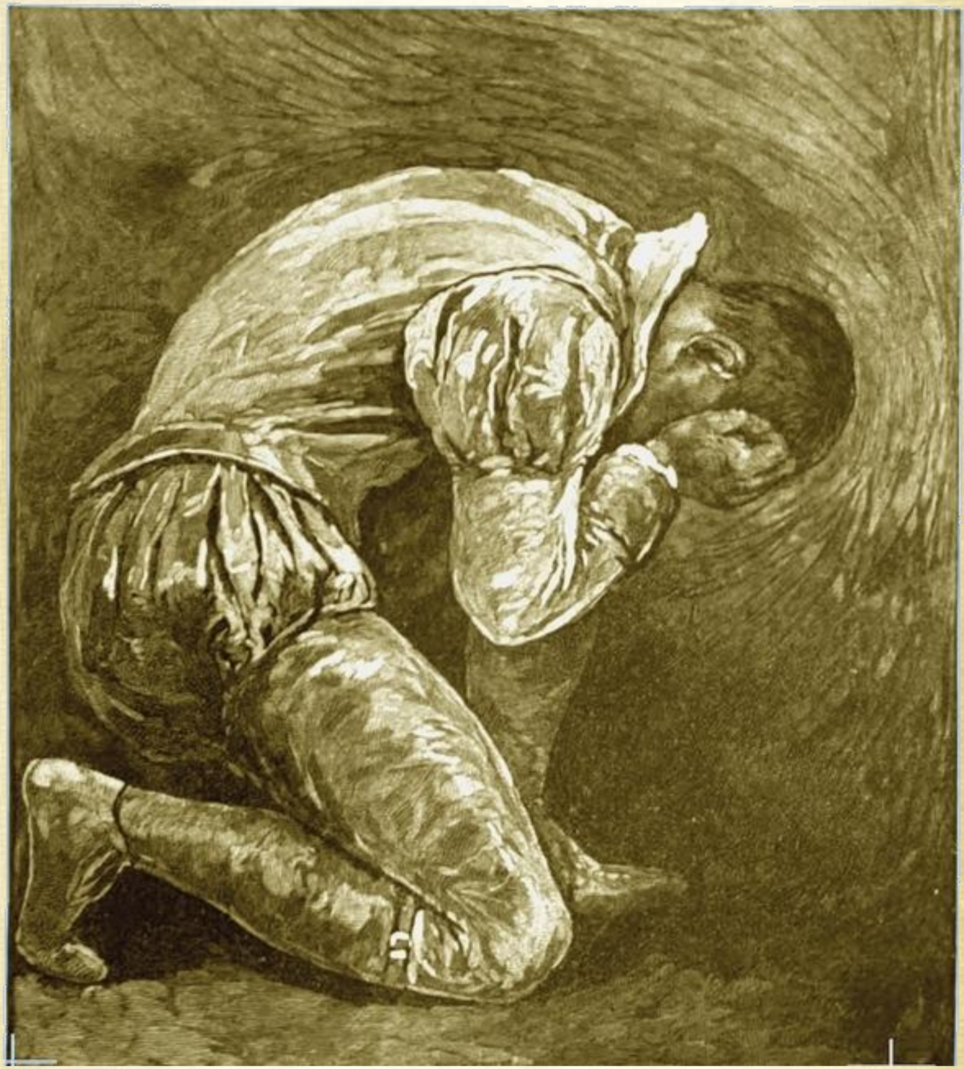

Făr' nici-o milă, dragă copilă ce ți-ar fi fost mireasă,

Mîndrețe rară, nobiliară, ducînd în negre văi,

Viața-n cosița ei lunară, dar nu şi-n ochii săi,

Viața-n cosița ei lunară şi moartea-n ochii săi."

În lături! De la diavol smuls e sufletul stingher,

Din Iad purtat pe-o înaltă treaptă, departe, sus, în cer,

Din plîns şi zvon, la naltul tron al Domnului din cer!

De clopot sunet lase-al său suflet în farmecul lui sfînt,

Şi să nu-l tulbure în timp ce flutură pe-amarnicul pămînt.

Prins de-un fior înălțător, prohodul nu-l vor geme,

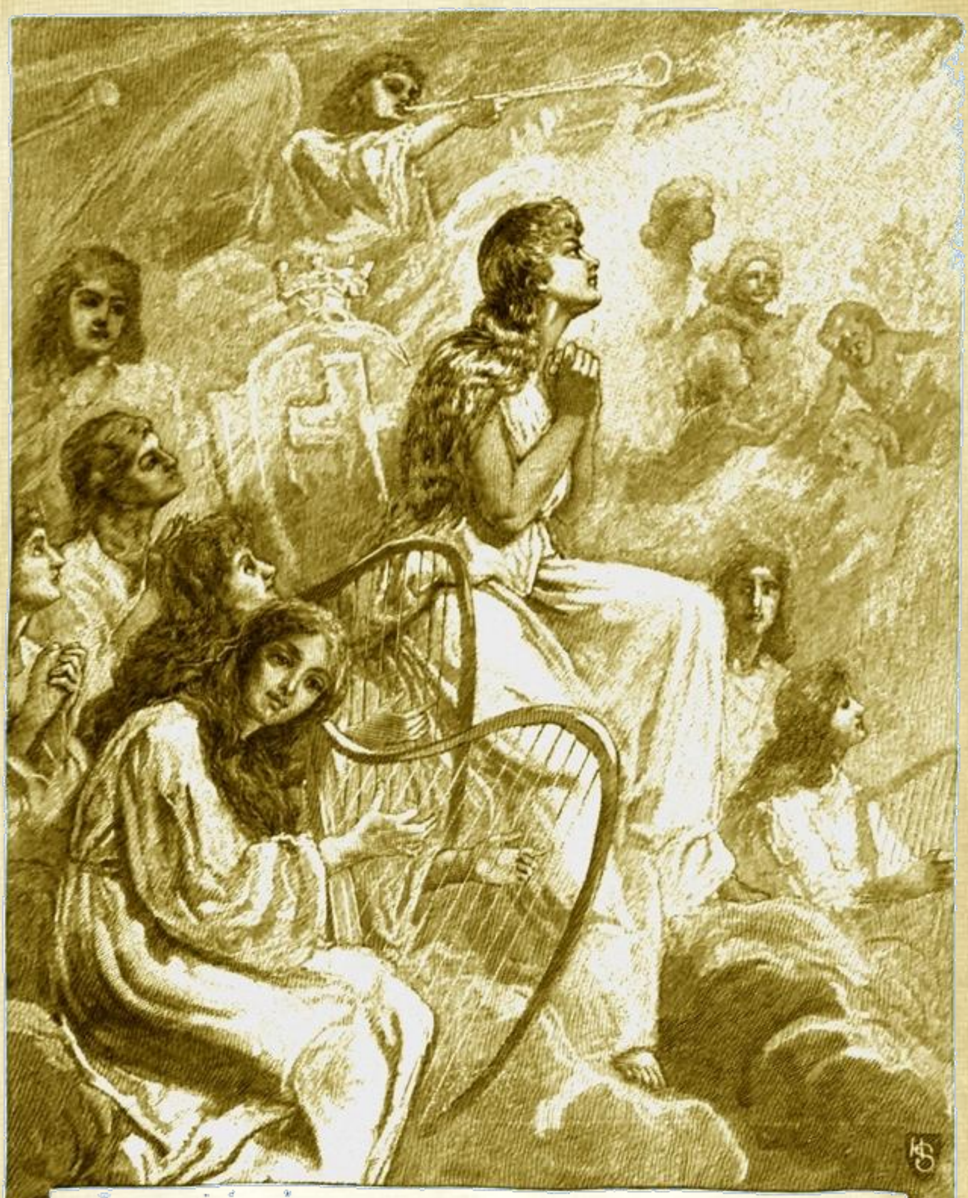

Ci voi urma îngeru-n zbor c-un imn din altă vreme.

Traducerea: Dan Botta

LENORE

Ah, e spartă ceaşca de aur! Spiritul e dus pe vecie!
Să toace de mort! Cununat cu laur, un suflet pe undele Styxului adie.

Şi Guy de Vere, n-ai *tu* nici o lacrimă?

Haidem cu toții să bocim în cor!

Iată, în racla lugubră, de gheață, cum doarme iubirea ta, Lenore!

Vino, prohodul să fie citit, slujba funerară cîntată!

Un antifon pentru cea mai regală moartă, din cîte muriră vreodată!

Şi-alt cîntec de jale, pentru ea, din nou moartă, din cîte-aşa tinere muriră vreodată.

„Mîrşavilor! voi iubeați avuțiile ei, o urați pentru-al ei orgoliu
Şi cînd ea fu încolțită de rău, o binecuvîntarăți, de doliu!
Atunci cum să fie prohodul cîntat? Jelaniile să fie citite?
De voi, de ai voştri, toți cu ochi răi, ai voştri - limbi otrăvite,
Cu neprihănirea şi tinerețea le voirăți încremenite?”

Peccavimus[5]; dar nu aiura! Şi lasă un cor de Sabat
La Domnul să urce cît mai majestuos, ca moartei un fir să nu-i fi mişcat!
Suava Lenoră „porni înainte”, Nădejdea ta fîlfîi lîngă ea,
Lăsîndu-te pe tine aprins la minte, pentru pierderea ei, promisa ta,
Pentru ea, frumoasă şi *débonnaire,* care-acum netrebnic a încremenit,
Păstrînd viața în părul şi el efemer, dar nu şi în ochii ce-au împietrit,
Păstrînd viața doar în părul de aur, moartea în ochii ce-au împietrit.

[5] Am păcătuit (în limba latină, în original).

„Departe! Mi-e inima-acum mai uşoară. Nu vreau să mai cînt nici un cîntec de jale,
Însoți-voi îngerul în zborul său cu un pean [6] din vremi epocale!
Să nu sune clopotul, căci suavul suflet, în voioşia lui cea sfințită,
S-ar putea prinde de vreo notă din lumea noastră pe veci oropsită.
Spre prietenii de sus, umbra mîniată, se smulge demonilor efemerului,
Din infern se ridică la înaltă noblețe, acolo, departe, în pînzele Cerului,
Din tînguiri şi din tristețe, la tron de aur lîngă Regele Cerului”.

Traducerea: Emil Gulian

[6] Imn în cinstea lui Apollo.

CĂTRE HELEN

Către Helen

(în original ***To Helen****)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Poems by Edgar A. Poe,

N. Y., 1831.

CATRE HELEN

Elena, frumusețea ta e pentru mine
Asemenea corăbiilor niceene de-altădată,
Ce, lunecînd pe-o mare parfumată,
Duceau călătorul ostenit să-l aline
Coasta natală visată.

Căci pribegeam pe mări dezolate ca ale Sodomei,
Cînd hiacintul părului tău şi clasica ta figură,

Gloriei Greciei, splendorii Romei,
Ca unui cămin, din nou mă dădură.

Ca într-o nişă în ale ferestrelor focuri,
Dreaptă statuie mi-apăruşi înainte,
În mînă cu lampa de-agată fierbinte!
Ah, Psyché, venită din locuri
Ce sînt Țări Sfinte!

Traducerea: Emil Gulian

La Elena

Elena, frumusețea ta îmi pare
......Ca vechile corăbii niceene,
Care, pe-o blândă 'nmiresmată mare,
......Drumețul ostenit duceau, alene,
......Spre țărmul lui natal în depărtare.

Deprins de-amar cu-nvolburata mare,
......Păru-ți de iacint, chipul - icoană vie -
Cântul tău de nimfă m-au purtat din zare
......În Elada - cândva o mândrie,
......Şi la Roma - cândva o grandoare.

Ah! în firidă, la geamul luminat,
......Te văd cum stai, ca o statuie frântă,
O lampă ții în mână, de agat,
......Ah, Psyche, tărâmul ce tu ai lăsat
......E Țara Sfântă!

Traducere de Liviu Cotrău

ADORMITA

Adormita

*(în original **The Sleeper**)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Poems by Edgar A. Poe,

N. Y., 1831.

ADORMITA

În iuniu, miezul nopții sună;
Mă bate-un mistic clar de lună...
Un umed, dens, de opiu abur,
Palpită-n cercul ei de aur
Şi se prelinge, pic cu pic,
Pe naltul muntelui colnic,

Şi cade-n pale muzicale
Întru universala vale.
Un rosmarin plînge pe groapă;
Un crin alunecă pe apă;
Strîngînd o negură la piept,
Ruina-n pace doarme drept;
Ca Lethe [7], iată!-ntins sub spume,
Îşi doarme lacu-n somn anume,
Şi nu le-ar da pe-o-ntreagă lume.
Dorm sferele! Cu geamul ei
Deschis spre-a' nopții reci scîntei,
Irene, cu destinele-i!

O, luminată doamnă, poate
Sta acest geam deschis în noapte?
Lăsîndu-se din arbori lin,
Adieri şăgalnice îți vin,
Vrăjite stoluri, rînd pe rînd,
Trec prin odaie fluturînd,
Şi-ți fîlfîie pologu-n zbor
Atît de viu, cu-atît fior,
Pe lîngă-nchisa pleoapă unde
Dormitul suflet ți se-ascunde,
Că pe podea şi la perete
Scad şi cresc palidele spectre!
Oh, scumpă doamnă, nu ți-e teamă?
La ce şi ce visezi? Ia seamă!
Pe mări venit-ai de departe,
Minune, în această parte!
Ciudată-i floarea ta! Ciudat e
Portul tău, pletele-ți bogate,

---

[7] În mitologia elină, unul dintre fluviile Infernului.

Şi marea ta singurătate!

Ea doarme! Fie somnul său
Pe cît de lung, atît de greu!
Păzeasc-o îngerii de rău!
Palat, un altul mai sfînt fie-i,
Şi patul - al melancoliei!
Pe Domnu-l rog s-o ție-n vis
Cu ochiul pururi nedeschis,
Pe cînd vin spectre din abis!

Iubirea-mi doarme! Somnul său
Pe cît de lung, fie de greu!
Lin umble viermii-n jurul său!
Departe,-ntr-o pădure-nvoltă,
Desfacă-se o naltă boltă,
Bolta ce-nchise-adeseori
Aripa negrilor usciori,
Biruitor, pe funerare
Steme-ale neamului său mare...
O boltă ascunsă,-ndepărtată,
Pe care-a aruncat în poartă,
Copil jucîndu-se, o piatră,
Mormînt sonor din care ea
Un sunet nu va mai putea,
De-a pururea şi-n veci, să scoată,
Înfiorată fiică-a Sorții!
Că-n fundul lui horcăiau morții.

Traducerea: Dan Botta

Adormita

E miez de noapte şi de an.
În abur mistic, transmundan,
De opiu-i învelită luna.
Şi văd scurgându-se întruna,
Pe munții murmurând nimic,
Din muchea ei, pic după pic,
Strop după strop, cu ireale
Cadențe-n pământeana vale.

Pe un mormânt, un rozmarin
Îşi pleacă fața spre un crin;
Defuncta, muceda ruină
Cu piept încețoşat suspină.
Dar jos, ce dormitează jos,
Greu adâncit, misterios?
E râul Lete? Nu. E lacul
Ce-aproape treaz îşi duce veacul.
Şi-n cel sicriu, o, doamne, ce-i?
Irina, cu Ursita ei!

Stea lucitoare, drept e oare
Că raza ta şi-acum răsare?
Cu hohot de pe vârf de brad

Curenții crunți prin grații cad -
Vrăjite, destrupate foale
Dau freamăt locuinței tale,
Şi flutură fermecător
De sumbru adierea lor
Pe ferecatele capace
Sub care sufletul tău zace.
Sus peste criptă, jos sub mur,
Stafii, stafii, jur împrejur!

O, dragă damă, nu ți-e teamă?
Ce vise peste Stix te cheamă?
Venit-ai peste mări şi zări

Să împli lumea de-ntrebări!
Străin ți-e părul, şi mormântul,
Şi chipul palid, şi vestmântul!

În calmul sacru, grav, profund
Ea doarme! Fie-i somnul blând
În pace vecinică deplină!
Şi raiu-n grija lui s-o țină!
În alt, mai pacinic, sanctuar,
La tristul lumilor hotar,
Mă rog să-i ocrotească Domnul
De umbre şi fantasme somnul!
Iubita mea, cum doarme ea!
Somn preaferice de-ar avea!
Iar viermii lin să o dezmierde,
Şi-n codrul ce-n genuni se pierde
O criptă-naltă de i-o fi
Sortită spre a o primi,
Acolo unde-n vremi apuse
Familia-i cu fast se duse,

Sepulcru singur, izolat,
Spre care va fi aruncat
Cu pietre în copilărie,
Ecoul lor dorind să-l ştie...
În veci nu s-o isca ecou
De ea pornit, din cel cavou!
Copilă tragică a sorții!
Se tânguie-n străfunduri morții.

traducere de Paul Abucean

CETATEA

DIN MARE

Cetatea din mare

*(în original **The City in the Sea**)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Poems by Edgar A. Poe,

N. Y., 1831.

CETATEA DIN MARE

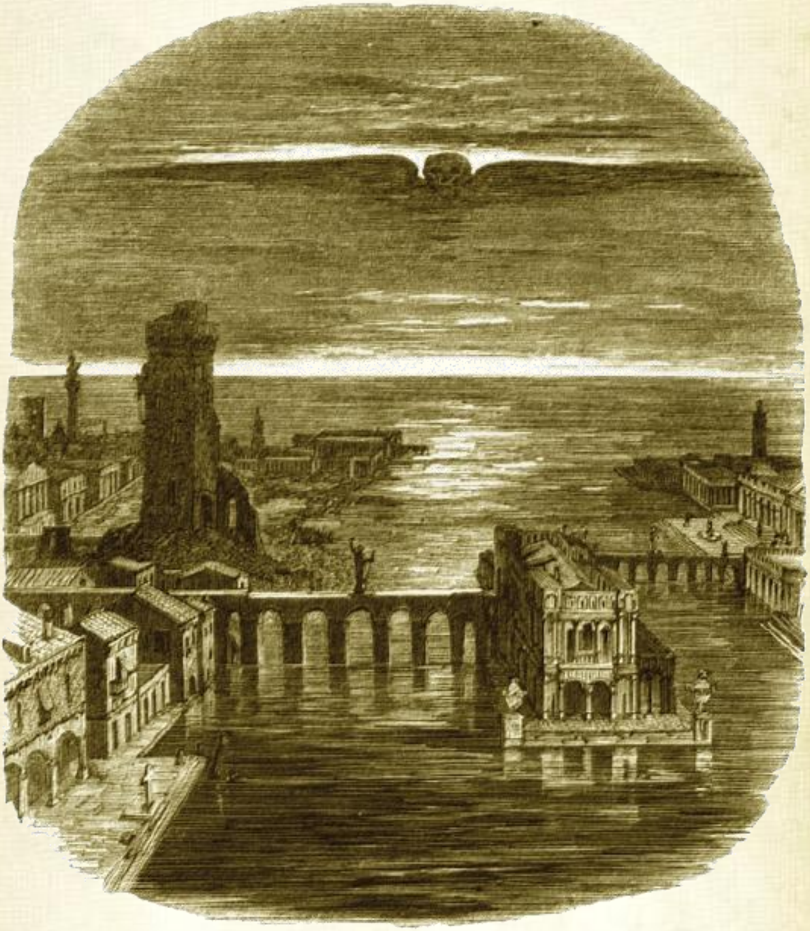

Priviți! Moartea un tron şi-a durat
Într-o cetate din acel îndepărtat,
Singur şi întunecos Apus,
Unde cei răi şi cei buni, cei de jos, cei de sus
Odihnei de veci demult s-au supus.
Acolo turnuri, altare, palate,

(Roase de vremuri, dar neclătinate!)
Nu mai aduc cu nimic de la noi.
De jur-împrejur, într-un vast convoi,
Părăsite de vânturile diabolice,
Calme zac apele, melancolice.

Nici o rază din sacrul cer nu pătrunde
Nopțile lungi ale cetății din unde;
Doar transparența lugubrei mări
Se scurge livid peste depărtări,
Luminează turnuri şi palate regeşti
Temple ce dau babilonice veşti,
Bolți de piatră demult părăsite
În iederă cioplită şi flori împietrite,
Atîtea şi-atîtea altare-minuni
Cu frize, sub care în văgăuni
Violeta cu vița împletesc cununi.

Şi, posomorîte sub cer,
Apele resemnate nu se tem de mister.
Turnuri şi umbre din acelaşi caer
Par toarse, căci totul pendulează în aer
Iar, între timp, dintr-un turn trufaş
Moartea gigantic priveşte-n oraş.

Templele-acolo, cu morminte căscate,
Stau chiar la nivelul apelor damnate;
Dar nici diamantele ce stau închise
În ochii idolilor ascunşi în abise,
Nici morții gătiți cu vechi giuvaiere
Nu atrag apele; căci nici adiere
Nu se iveşte! Un cît de mic val

De-a lungul vastului deşert de cristal;
Nici o hulă nu spune că vîntul
Pe mări mai fericite ar atinge pămîntul
Că mai sînt pe lume şi mări uitate
De-o atît de hidoasă seninătate.

Dar iată, e o părere în aer!
Valul e o mişcare, un vaer!
Ca şi cum turnurile ar fi dat deoparte,

Încet cufundîndu-se, apele moarte,
Cu vîrfurile lor ce-au fost scoase
Din vidul cerurilor membranoase
Au valurile-acum o mai roşie faţă,
Orele respiră jos, fără viaţă,
Iar cînd, în subpămînteştile svonuri,
Oraşul se va cufunda lent, în cadenţă,
Infernul se va ridica din o mie de tronuri,
Şi-i va face o reverenţă.

Traducerea: Emil Gulian

VALEA NEODIHNEI

Valea neodihnei

(în original

The Valley of Unrest*)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Poems by Edgar A. Poe,

N. Y., 1831.

VALEA NEODIHNEI

Altădată surîdea tăcuta vîlcea
În care nimeni nu locuia;
La luptă cu toții plecase
Şi stelelor în grijă lăsase,
Ca, noaptea, din turnurile lor de azur,
Să vegheze galeş de jur-împrejur
Florile-n care, ziua, venea
Soarele roşu şi lenevea.

Acum, orice călător vă va spune
De neastîmpărul văii nebune.
Nimic nu-i acolo în nemişcare,
Afară numai de aerul care
Apasă magica singurătate.
Ah, crengile nu sînt de vînt scuturate,
Dar se frămîntă ca recile mări în preajma
Hebridelor celor brumate!

Ah, norii vîntul nu i-a gonit
Şi, totuşi, pe Cerul înnebunit
Foşnesc din zori, în asfințit,
Peste violetele ce acolo cresc
Miriade de feluri de ochi omenesc;

Peste crinii ce se leagănă, spume
Şi plîng pe-un mormînt fără nume!
Se leagănă: din vîrfuri aromitoare
Veşnic roua se prelinge şi doare.
Plîng: pe tulpinele lor delicate
Se schimbă lacrimile în nestemate.

Traducerea: Emil Gulian

ISRAFEL

Israfel

*(în original **Israfel**)*

a văzut lumina tiparului

în volumul:

Poems by Edgar A Poe,

N.Y., 1831.

ISRAFEL

Şi îngerul Israfel, coardele inimii căruia
sînt lăute, şi care are cea mai dulce voce
dintre toate creaturile Domnului.
CORANUL

În al cenurilor ospel
Stă îngerul Israfel:
„Strunele inimii lui sînt lăute”,
Nimeni nu cîntă păgîn ca el,
Stele-amăgite, încetinel,
Contenesc imnurile, se pleacă mute,
Pîndind picurarea vocii din el.

Pîlpîind pe prag
Meridiilor cunună,
Îndrăgostita Lună
Ş-a-mbujorat de drag
Ascultînd în noapte;
(Pînă şi iuțile Pleiade de lapte
Care sînt şapte
S-au oprit fără şoapte).

Spun şi ele (Corul de stele
Şi tot ce mut ascultă cu ele
Că puterea care pe Israfel îl avîntă
E doar a lirei acele
Cu care stă el şi cîntă;
A strunelor cu viața din ele,
Care, vrăjite, cuvîntă.

Dar îngerul calcă pe-a bolții vecie
Unde e Dragostea zeu fără vină –
Şi Cugetarea e datorie.
Unde a Huriilor[8] calmă privire
E înmuiata cu-acea lumină

[8] Femei de-o frumusețe fără seamăn care, potrivit Coranului, vor fi, în lumea de-apoi, răsplata musulmanilor, credincioşi.

Ce adorăm în a stelelor fire.

Aşa că, desigur, tu nu-greşeşti,
Israfel, că astfel nesocoteşti
Cîntecul fără patimi şi foc;
Laurii toți tu-i stăpîneşti,
Ce adorăm în a stelelor fire.
În veci să trăieşti cu noroc!

Extazele, toate, serale,
Răspund ciudatei lăute:
Al tău drag, a ta ură, al tău păs, a ta jale,
Dau glas înfocărilor tale;
Stelele pot să stea mute!
Da, tu ai Cerul; dar în ăst hotar
E numai o lume de bine şi-amar;
Florile noastre nu-s mai mult decît flori
Şi, umbra doar dreptei tale comori,
E lumina soarelui nostru de jar...

De eu aş locui
Unde Israfel
Şi, în locul meu, de-ar fi ei,
Poate aşa pătimaş n-ar şti
Să cînte muritoarele melodii,
În timp ce o notă cu totul de-alt fel,
Puternic, din lira-mi s-ar sui spre tării.

Traducerea: Emil Gulian

ISRAFEL

Şi îngerul Israfel, coardele inimii căruia sînt lăute, şi care are cea mai dulce voce dintre toate creaturile Domnului.
CORANUL

În cer sălăşluieşte cel
A cărui inimă e o lăută;
Nu e-n lume menestrel
Ca seraful Israfel,
Şi stelele tremurătoare (spun basmele de el)
Îşi încetează cîntul, cătinel,
La vraja vocii sale, mute.

Înaltă-n licărire
Pe-a orelor cunună,
Îndrăgostita Lună
Roşeşte de iubire,
Ca să-l asculte, dulcea-i claritate,
(Cu repezile Pleiade
Care sînt şapte)
Fac popas în noapte.

Şi ele spun (stelarul cor
Şi alte duhuri ce se-nvîntă)
Că al lui Israfel dor
E lirei dator
Cu care el şade şi cîntă,
Tremurătorul, viu fior
De pe coarda ei sfîntă.

Dar seraful prin slavă păşeşte,
Unde gîndiri adînci sînt datorie,
Unde Iubire-i ce spre Domnul creşte,
Unde ai Huriilor ochi de viorele
Sînt plini de acea armonie
Pe care-o adorăm în stele.

De-aceea tu ai cuvînt
Israfele, să dispreţuieşti
Un fără de patimă cînt;
Laurii tăi ai tăi sînt,
Bard minunat, cel mai cuminte eşti!
Să trăieşti îndelung, în descînt.

A ta exaltată răpire
În înflacăratele tale măsuri e bătută,
Amar, bucurie, ură, iubire,
La extatica-ți lăută,
Rămîie steaua mută!
Da, cerul e-al tău, dar în vale
În lumea de amar şi de dulcoare
Floarea noastră e numai o floare.
Şi umbra desăvîrşirii tale
E pentru noi un soare.

De-aş fi şi eu astfel
În cer ca Israfel
Şi sufletul meu El de-ar fi să fie,
N-ar şti cînta cu atîta freamăt el
O muritoare melodie,
Pe cînd o notă mai puternică într-alt fel
Din lira mea ar izbucni-n tărie.

Traducerea: Dan Botta

COLISEUM

Coliseum

*(în original **The Coliseum**)*

a văzut lumina tiparului

la 26 octombrie 1833,

în revista:

***Baltimore Saturday Visiter**.*

COLISEUM

Chip al anticei Rome! Relicvariu
Măreț de contemplație înaltă
Lăsată vremii de-ngropate veacuri!
De fală şi putere! - Acum, acum,
În urma-atîtor zile de amară

Peregrinare şi de sete-aprinsă
(De sete spre izvoarele ştiinței
Ce zac în tine!) -ngenunchez, schimbat
Şi cucerit, într-ale tale umbre
Şi sorb din fundul sufletului meu
Mărirea ta, amurgul tău şi slava.

Întinsuri, evi, memorie-a altor vremi,
Tăcere! Şi Pustiu! Şi neagră Noapte!
Vă simt acum, vă simt în vlaga noastră,
O, vrăji mai tari ca cele predicate
Vreodată de vreun rege al Iudeii
În grădinile de la Ghetsemani[9]!
O, farmece mai mari decît acele
Pe cari cîndva Caldeea[10] le-a răpit,
Uimită, liniştitelor planete.

Aici, unde-un erou s-a frînt în luptă,
Cade-o columnă! Aici unde vulturul
Dramatic scînteia în aer, negrul
Liliac îşi face straja-n miez de noapte.
Aici, unde se resfira în vînt
Părul de aur al doamnelor Romei!
Se legăn astăzi trestia şi scaiul!
Aici, unde monarhul se-nclina
Pe-un tron de aur, lunecă, spectrală,
Spre cuibul ei de marmur, luminat
De slaba licărire-a lunei noi
Vioaia şi tăcuta sălămîzdră!

---

[9] Grădină situată la marginea Ierusalimului în care, potrivit legendelor evanghelice, ar fi fost prins Cristos.
[10] Caldeenii erau vestiți căutători în stele.

Dar stai! Múrii aceştia, -aceste bolți
În iederă-mbrăcate, -aceste plinte
Surpate, -aceste triste şi-nnegrite
Columne, -aceste vagi metope, -aceste
Brîie-n bucăți, chenarele acestea
Sfărmate, -acest naufragiu, -această ruină,
Aceste pietre, vai, aceste pietre
Nnegrite, aceasta-i totul, tot ce-a fost,
Faimos şi colosal, lăsat de Orele

Necruțătoare sorților şi mie.

„Nu tot” răspunde Echo[11], nu e tot,
Un mare glas profetic urcă-n veci
Din noi, şi-n orice ruină, spre-nțelept,
Ca cîntecul lui Memnon[12] către Soare;
Doar noi domnim pe inimile celor
Mai mîndri dintre oameni, noi domnim

[11] În mitologia romană, nimfă osîndită a repeta finala tuturor vorbelor auzite de ea.
[12] În mitologia elină, fiul lui Eos, zeița florilor; legendele spun că una dintre statuile ridicate lui Memnon avea însuşirea să înalțe în fiecare zi, în zori, un imn Soarelui.

Cu o despotică putere peste
Orice-urieşească minte. Nu sîntem
Nevolnice, noi, pietre palide,
Puterea noastră n-a pierit, nici faima,
Nici toată vraja marelui nost' nume,
Nici tot acest miracol ce ne-ncinge,
Nici marea taină care zace-n noi,
Nici toate amintirile ce-atîrnă
Şi cari se țin de noi ca un veşmînt,
Drapîndu-ne-n mai mult decît în slavă.

Traducerea: Dan Botta

CELEI DIN PARADIS

Celei din Paradis

*(în original **The One in Paradise**)*

a văzut lumina tiparului

în ianuarie 1834,

în revista:

Godey‘s Lady's Book

din Philadelphia.

CELEI DIN PARADIS

Tu mi-erai totul, dragoste,
Al sufletului har,
Un verde-ostrov în mare, dragoste,
Fîntînă şi altar,
Încins cu poame dulci şi flori,
Flori ale mele doar.

Vis prea frumos spre-a fi putut

Să steie! -Ah, limpede minune!
Ai răsărit, şi te-am pierdut!
Un glas din viitor îmi spune:
„Treci, treci”, dar peste Trecut
Sufletul meu ca pe-o genune
Pluteşte-amar, apatic, mut.

Căci pentru mine, vai, ah, vai,
Lumina vieții s-a sfîrşit!
Nu mai... nu mai... nu mai...
(Solemna mare a grăit
Pe țărm nisipului bălai)
Nu va-nflori copac trăsnit,
Nici vultur nu zbura-va mai..

Căci zilele-mi sînt incantații
Şi ale nopții mele vise
Sînt unde ochii constelații,
Şi paşii tăi aprindu-ți-se,
În ce eterne gravitații,
În ce eterice abise!

Traducerea: Dan Botta

CĂTRE F ***

Către F*

*(în original **To F*****)*

a văzut lumina tiparului

în iulie 1835,

în revista:

***Southern Literary Messenger**.*

CĂTRE F ***

Iubito,-ntre dureri amare
Ce-mi împresor lumescul drum,
— Trist drum, vai, unde nu răsare
Un singur trandafir nicicînd-
Sufletul meu se-alină-acum,
În dorul tău, şi-ntr-însul are
Un paradis de pace blînd.

Iar amintirea ta mi-adie
Un depărtat ostrov de har,
Pe-ntinsa apelor pustie,
Pe-o mare tulbure şi vie
De vifore, pe unde... dar,
Acolo limpedea tărie
Zîmbeşte în ostrovul rar.

Traducerea: Dan Botta

CĂTRE F…S S.O…D

Către F…S S. O…D

*(în original **To F…S S. O…d**)*

a văzut lumina tiparului

în septembrie 1835,

în revista:

***Southern Literary Messenger**.*

CĂTRE F...S S.O...D

Ai vrea să fii iubită?- atunci inima ta
Poteca ei de-acum să nu o părăsească;
Te țină-aşa cum eşti fără-a te-ndepărta
Şi de tot ce nu eşti să te păzească.
Aşa cum eşti, aleanul cel mai suav din lume,
Grația ta, frumsețea şi mult mai mult ca ea.
Vor umple nesfîrşit cu laude-al tău nume,
Iar dragostea spre tine va fi o datorie
Ce nu va părea grea.

Traducerea: Emil Gulian

BALADĂ NUPŢIALĂ

Baladă nupțială

*(în original **Bridal Ballad**)*

a văzut lumina tiparului

în ianuarie 1837,

în revista:

***Southern Literary Messenger**.*

BALADĂ NUPȚIALĂ

Pe frunte am o cunună, în deget am un inel,
Pe umeri somptuosul costum;
Mătăsuri şi giuvaiere regeşti port pe el
Şi sînt fericită acum.

Căci Stăpînul meu mă iubeşte;
Cînd el făcu-ntîia oară dorinței drum,
Simții în pieptul meu cum bucuria creşte,
Căci vorbele sunau ca de mort, şi apoi zburau îngereşte,
Iar vocea părea a *celui* care căzu vitejeşte
În lupta din fundul văii
Şi e fericit acum.

El, ca să-mi dea încredere, aşa de blînd îmi vorbi!
Şi palida mea frunte o sărută, dar cum?
De o visare leneşă în mine se trezi,
Care spre țintirim încet mă învîrteji,
Pînă ce eu, ca în vis, către cel de-alături şoptii
(Crezînd că este el, cel mort - d’Elormie),
„Sînt fericită acum!”.

Aşa au fost, iată, spuse aceste vorbe ce cîntă,
Iată aşa a fost dată făgăduiala de fum,
Dar cu toate că-mi fu credința veche înfrîntă,
Cu toate că şi inima mea se trezi şi ea toată frîntă,
Inelul acesta de aur cuvîntă,
Arată că sînt fericită acum!

Domnul să nu mă fi amăgit!
Căci parcă visez şi nu ştiu cum
Sufletul îmi e deznădăjduit;
Mi-e teamă să nu fac un pas greşit,
Mi-e teamă că cel mort şi părăsit
Nu e fericit acum.

Traducerea: Emil Gulian

Sonet — LA ZANTE

Sonet - La Zante

*(în original **Sonnet - To Zante**)*

a văzut lumina tiparului

în ianuarie 1837,

în revista:

***Southern Literary Messenger**.*

Sonet - LA ZANTE[13]

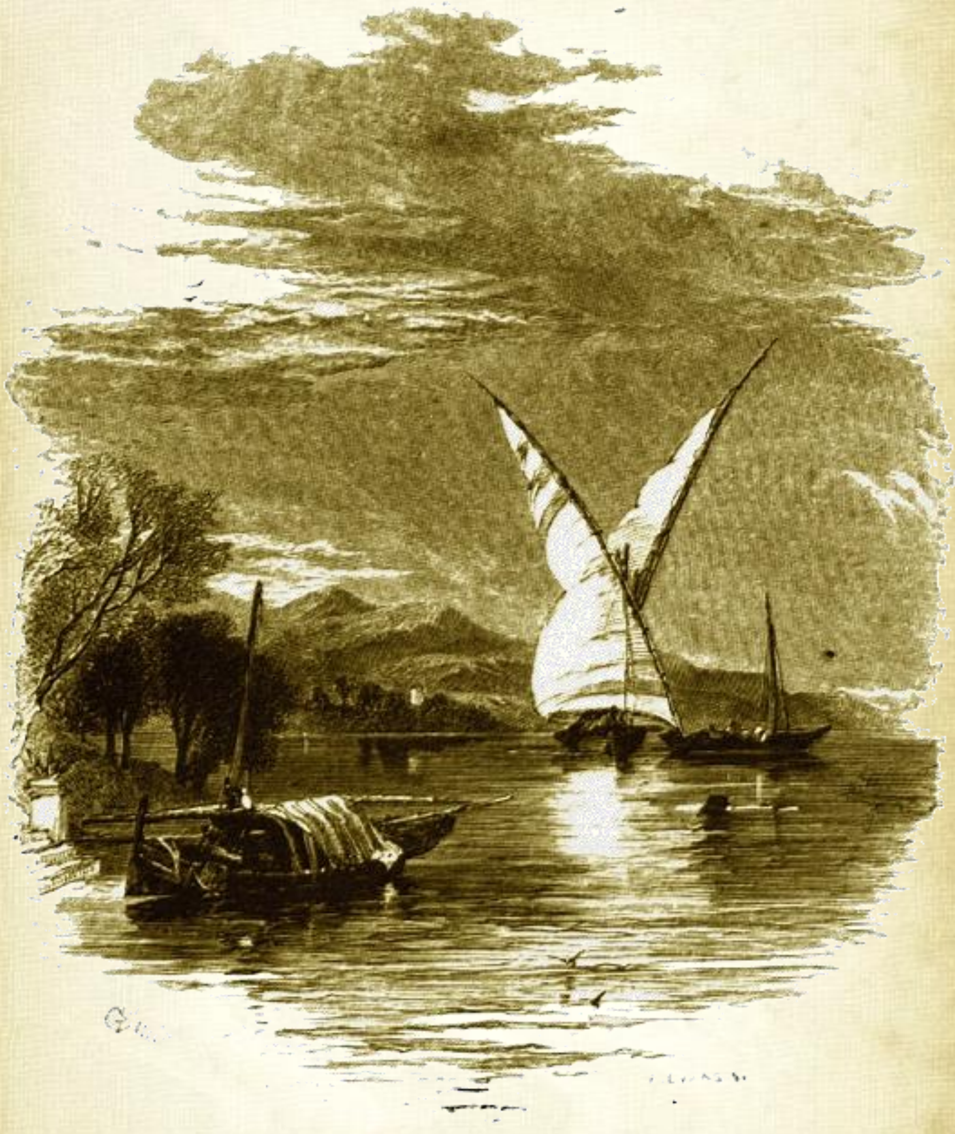

[13] Insulă cu vegetație luxuriantă situată la extremitatea de miazăzi a Arhipelagului Ionic.

O' dulce-ostrov, de cea mai dulce floare
Porți între nume dragi pe cel mai drag!
Ce amintiri de ore-mbătătoare,
Se nalță la vederea ta din larg.
Ce scene, ce de bucurii secrete,
Ce gînduri, şi ce de nădejdi defuncte,
Şi ce vedenii ale unei fete
Ce nu mai, nu mai e pe verdea-ți frunte!
Nu mai e, vai! acest trist nume magic
Preface tot. Tu nu-ncînta-vei mai,
Mai amintirea ta: drept un loc tragic
Socot acum de flori smălțatu-ți plai,
Ostrov hyacintin, frumoasă Zante!
Isola d'oro! Fior di Levante [14]!

Traducerea: Dan Botta

[14] Insulă de aur ! Floare a Răsăritului ! (în limba italiană, în original).

PALATUL BÂNTUIT

Palatul bântuit

*(în original **The Haunted Palace**)*

a văzut lumina tiparului

în aprilie 1839,

în

American Museum

of Science, Literature

and the Arts

PALATUL BÎNTUIT[15]

În cea mai verde vale-a noastră
Doar de îngerii buni locuită,
Odată un clar, majestuos palat
Fruntea îşi înălța fericită.
Déspot era monarhul Gîndire.

[15] Vezi acest poem, tălmăcit de Ion Vinea în corpul povestirii intitulate *Prăbuşirea casei Usher*.

În țara unde se ridica!
Nicăieri seraf pe mai mîndră clădire
Aripa subțire nu-şi arunca!

Galbene baniere, glorioase, de aur,
Pe fruntea lui mereu fîlfîiau,
(Acestea toate, toate acestea,
Cu mult timp înapoi se-ntîmplau)
Şi orice uşoară boare care
În dulcea zi se juca
Pe meterezele-mpodobite şi pale,
Pe aripi de miresme pleca.

Călătórii din fericita vale,
Prin două ferestre luminoase, vedeau
Spirite dănțuind subt portale
În tactul lăutei de care-ascultau,
În preajma tronului unde, mărit,
(O! Porfirogenet[16] !)
Regele, în fastul slavei lui cuvenit,
Sta la al gloriei banchet.

Scînteiá în perle şi în rubine
Poarta acelui măreț palat,
Prin care în valuri uşoare, senine,
Zbura necurmat
Un stol de ecouri, cu dulcea menire
Doar să cînte uşor,
Cu voci de-o frumusețe peste fire,
Înțelepciunea regelui lor.

---

[16] Textual, „născut în purpură”, de neam regesc adică, în vechime purpura fiind rezervată capetelor încoronate.

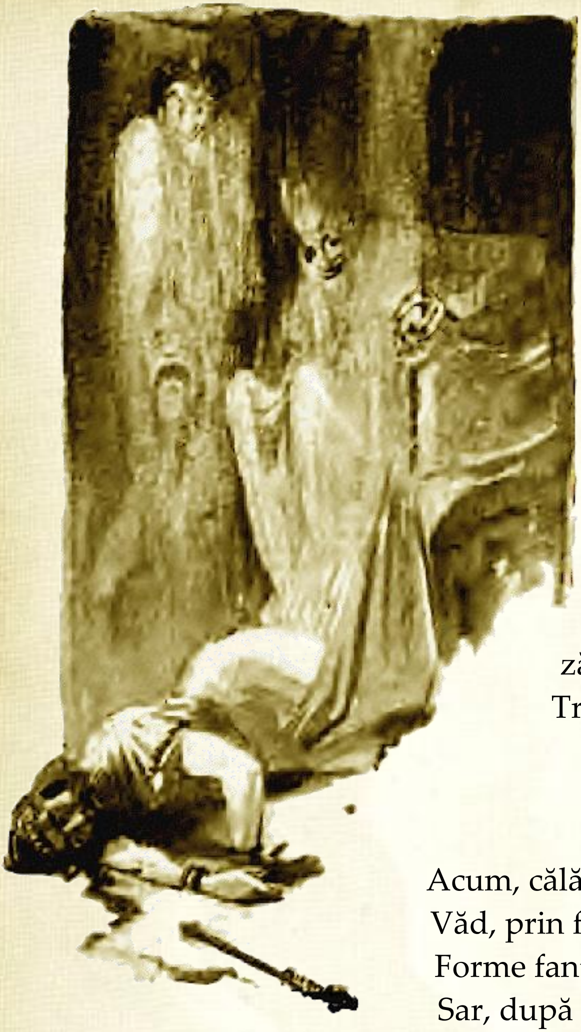

Dar ființele diavolului, în rochii de doliu,
Cutropiră al regelui rang înălțat.
(Ah, să fim trişti! căci niciodată
N-o mai fi mîine, pentru acest dezolat!).
Şi, împrejurul casei lui, gloria
Care în purpură înflori,
Prin negură doar, o zăreşte istoria
Trecutului timp care muri.

Acum, călătórii prin astă vale
Văd, prin ferestre roşii de sînge,
Forme fantastice, care pe dale
Sar, după un zgomot care se frînge.

Şi ca un rîu, fantomatic, grăbit,
Prin uşa palidă se îngrămădeşte
O gloată hidoasă care se năruie
Şi rîde, dar nu mai zîmbeşte.

Traducerea: Emil Gulian

Sonet - TĂCERE

Sonet** - **Tăcere

*(în original **Sonnet** - **Silence**)*

a văzut lumina tiparului

la 4 ianuarie 1840

în revista:

Saturday Courier

Sonet - TĂCERE

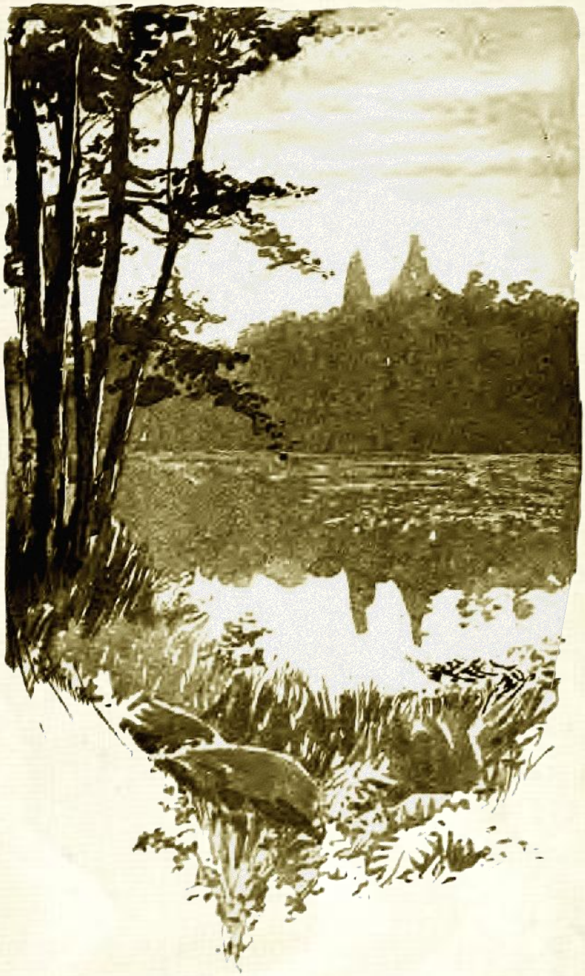

Sînt însuşiri, naturi neîntrupate,
Cu-o viață dublă-al cărei simbol este
Acel desprins de gemena-entitate:
Materie, lumină, în lume manifeste.
E o tăcere-alternă: mare splai,

Trup - suflet. Una-n locuri solitare
Pe pajişti stă; nu ştiu ce grații rare,
Ce gînduri omeneşti, ce duios grai
O fac blajină. Numele ei: „Nu mai”!
E tăcere-ntrupată. Nu te teme!
Ea n-are-n sine-o vrajă rea anume;
Dar de-ntîlneşti (ursită prea devreme)
În cale umbra ei (elf fără nume
Din zări pustii, unde nu-i om să-şi poarte
Vreodată paşii), gata fii de moarte!

Traducerea: Dan Botta

VIERMELE BIRUITOR

Viermele biruitor

(în original

The Conqueror Worm*)*

a văzut lumina tiparului

în ianuarie 1843,

în revista:

Graham’s Lady’s

and Gentleman's Magazine

din Philadelphia.

VIERMELE BIRUITOR

Iată! e-o noapte de gală
În aceste din urmă veleaturi severe!
Sodom de îngeri stau într-o sală,
În marame, întunecați de durere,
Ca să privească un joc
De nădejde şi de nemîngîiere,
Pe cînd orchestra, din loc în loc.
Suspină muzica din sfere.

Mimi, cu chipul celui Prea-înalt,
Şoptesc şi mormăiesc arar,
Şi zboară dintr-un loc în alt,
Păpuşi, ce intră şi dispar
La porunca a mari forme ce flutură
Mutînd scena iar şi iar,
Pe cînd aripa lor de condór scutură
Nevăzutul amar.

Oh, da, drama asta-mpestrită
Nici că se poate uita!
Cu fantoma ei, în veci fugărită,
De-o gloată, ce n-o va-nvăța,
Printr-un cerc, ce se-ntoarce ne’ncetat
La loc, în sinea sa.
Şi Nebunie multă, şi încă mult Păcat
Şi Groază sînt intriga sa.

Dar, iată, printre mimi acum
Un trup tîrîş intrînd:

Ceva roş-sînge-şi face drum
Prin scenă străbătînd.
Se zbate, zbate-n frigul morții,
Cad mimii, rînd pe rînd,
Şi îngerii plîng văzîndu-i colții
De sînge sîngerînd.

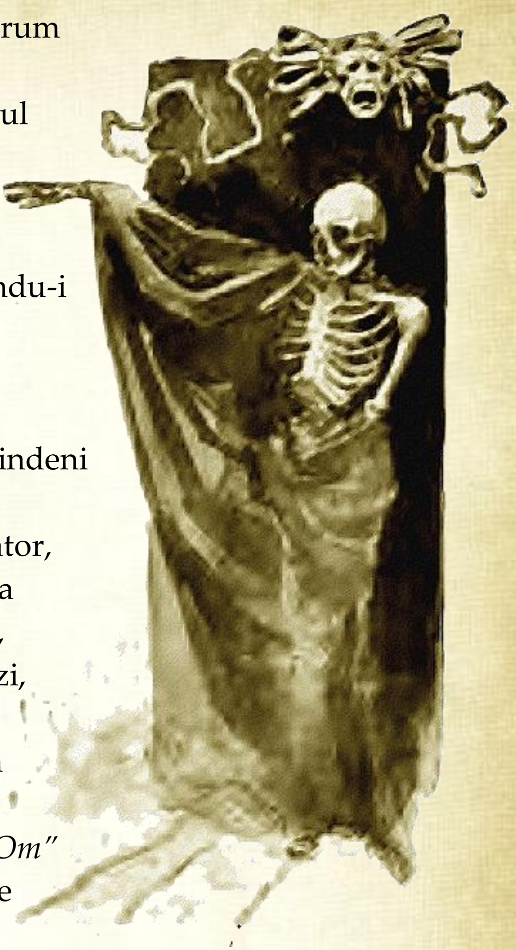

Stinsă, stinsă tutindeni lumina:
Şi pe orice trup tremurător,
Giulgiu mortuar, cortina
Cade cu vuiet asurzitor,
Pe cînd îngerii, palizi, sodom,
Ridicîndu-se, afirmă-n cor
Că jocul este tragedia *„Om”*
Şi eroul ei Viermele Biruitor.

Traducerea: Dan Botta

TĂRÂM DE VIS

Tărâm de vis

*(în original **Dream-Land**)*

a văzut lumina tiparului

în iunie 1844,

în revista:

Graham's Lady's

and Gentleman's Magazine

din Philadelphia.

Pe-un drum obscur şi solitar,
De îngeri răi bîntuit doar,
Pe unde Noaptea-Idolon [17]

---

[17] Cuvînt elin care, în traducere, înseamnă „imagine înşelătoare, spectru, fantomă, strigoi“.

Veghează drept, pe-un negru tron,
Venit-am, Indurînd destule
Din ultima, palida Thule [18],
Dintr-un fatidic limb ce zace sublim
Dincolo de Spațiu, dincolo de Timp.

Adînci văi, nesfîrşite valuri,
Titanici codri, peşteri, maluri
Pe care nu-i om să le descopere
Sub roua-lacrimi ce le-acopere;
Munți ce se-aruncă în etern
În mări ce n-au un singur țărm.
Mări care tind făr' de noroc
Nălțate spre ceruri de foc;
Lacuri ce nesfîrşit îşi poartă
Solitara lor apă, solitară şi moartă,
Tăcuta lor apă, tăcută şi-nghețată
De zăpada crinilor asupră-i plecată.

---

[18] insulă situată undeva, departe, în părțile de miazănoapte ale Mării Nordului, amintită în relatarea periplului său, de vestitul navigator grec- Pytheas (secolul al IV-lea î.e.n.).

Prin lacuri ce astfel îşi poartă
Solitara lor apă, solitară şi moartă,
Trista lor apă, tristă şi-ngheţată
De zăpada crinilor asupră-i plecată;
Prin munţi, pe lîngă rîuri,
Murmurînd lin, murmurînd pururi,
Prin păduri sure, prin mocirle
Unde stau broaşte şi şopîrle,
Prin smîrcuri, mlaştini de miasme
Unde-şi au lăcaşul iasme,
În orice loc mai diabolic,
În orice colţ mai melancolic,
Călătorul înfiorat e
De amintirile trecutului învolburate:
Forme sepulcrale ce se opresc şi suspină de dor
Cînd trec pe lîngă călător,
Forme de prieteni în alb veşmînt,
În agonie duşi în ceruri şi-n pămînt.

Pentru inima ale cărei dureri sînt legiune,
Aceasta e o liniştită regiune;
Pentru duhul ce prin umbre-a apucat-o
Aceasta oh, aceasta e un Eldorado [19]!
Dar călătorul ce trece prin ea
Nu poate, nu cutează a o vedea!
Tainele-i nu-s dezvăluite
Privirilor umane obosite;

---

[19] Ţară legendară, bogată în aur şi nestemate; conquistadorii spanioli presupuneau că Eldorado (el dorado, în limba spaniolă înseamnează auritul) ar fi existfnd undeva în inima continentului sud-american.

Aşa vru Craiul ei care-a oprit
Să se ridice-asupră-i ochiul de gene umbrit;
De-aceea tristul suflet ce aici se-abate
O vede doar prin sticle-ntunecate.

Pe-un drum obscur şi solitar
De îngeri răi bîntuit doar,
Pe unde Noaptea-Idolon

Veghează drept pe-un negru tron,
Treceam spre cas', cu griji destule,
Din ultima, palida Thule.

Traducerea: Dan Botta

CORBUL

Corbul

*(în original **The Raven**)*

a văzut lumina tiparului

în februarie 1845,

în revista newyorkeză

***American Review**.*

Corbul lui Edgar Poe

Sunase miezul nopții, pierdut în cugetare,
Mai răsfoiam volume, uitate și bizare,
Când cineva la ușe bătu ușor, ușor.
Era cam prin Decembrie, murindul foc, din umbre
Fantastice pe ziduri, svârlea contururi sumbre,
Iar eu cătam, zădarnic, în cărți vreun ajutor.

La chinurile mele, la vechiul meu amor
La dânsa, tot la dânsa zbura a mea gândire,
La palida Lenora, a cărei strălucire
În lume n-are seamăn, și căreia, în cer,
Chiar îngerii, Lenora îi zic. Dar ce mister,
Căci totul, chiar mișcarea perdelei de mătase,
O strașnică teroare în nervii mei băgase,
Și ca să-mi țin curajul, în mine singur zic:
„O fi vr'o cunoștință și altceva nimic!"

Și fără-a pierde vreme, strigai: „Vă cer iertare,
Aproape adormisem când ați bătut,
Și-n stare n-am fost s-aud și ápoi băteați încet de tot!"
Deschid, mă uit, dar nimeni, și să pătrund nu pot
A nopții întunecime. Ce vis ciudat mă-nșeală?
Strigai încet: „Lenora!" Ecoul, cu sfială
Repetă scumpul nume, și altceva nimic!

Am reintrat în casă, dar făr' a pierde vreme
Același sunet vine, din nou să mă recheme.
Bătaia era clară. De astă dată-mi zic:
„S-aude la fereastră, acuma, deci, urmează
Să luminăm misterul ce-atât mă torturează,
Și să vedem, nu-i vântul?…" Deschid, un corb măreț,
Bătând frumos din aripi, se năpusti în casă,
Și fără plecăciune, ca un baron se lasă
Pe bustul divei Pallas, privindu-mă-ndrăzneț.

În fața unui oaspe cu mutră de cucernic,
Și negru ca ebenul, cercasem în zadar
Să stăpânesc un zâmbet, apoi, cu glas puternic,
Strigai: "Pe țărmii nopții ce nume prințiar

Ai tu?” El, la-ntrebare, răspunse: “Niciodată!”

Răspunsul, pentru mine, era fără-nțeles,
Și cine-avu prilejul a întâlni vreodată
O pasăre lugubră, și noaptea mai ales
Când este în putere, să șadă cocoțată
Pe bustul divei Pallas, s-o cheme “Niciodată!”

Dar corbul numai două cuvinte-avu de zis
Și parcă-ntregu-i suflet în ele și-a închis!
Atunci șoptii: “Mulți alții s-au dus de lângă mine,
Din cei iubiți; ca mâine și dânsul va zbura.
Și dânsul se va prinde în tristele ruine,
Ca stolul de iluzii ce-atât mă-nconjura!”
Iar pasărea sinistră răspunse: “Niciodată!”

Desigur, aste vorbe le-a învățat vreodată
De la un om de soartă și ceruri prigonit,
Un om fără iluzii și-atâta de zdrobit
Încât, văzându-și viața de soartă blestemată,
Nu mai putea să spere în lume: “Niciodată!”

Trăsei, în a lui față, un scaun și-ncercai
Să aflu ce-nțelege o pasăre ciudată
Și slabă, și stingheră, și tristă, fără grai,
Printr-un refren ce vecinic răsună: “Niciodată!”

Nu-i mai vorbii, căci ochii ca flacăra-i ardeau
Și cu săgeți nestinse în suflet mă izbeau.
Și ca să-i aflu gândul, am stat în nemișcare
Pe scaunul de plisă, albastru-violet,
Pe care se răsfrânge lumina-ncet încet,

Lumina sepulcrală din lampa suspendată,
Ce n-o va mai aprinde Lenora: “Niciodată!”

Atunci oftai mai liber, părea că prin văzduh
Plutește ca parfumul, al îngerilor duh;
“Oh! Crud și mizerabil! – strigai atuncia – Domnul
Din toată omenirea pe mine m-a ales?
Oh! Bea, fără nesațiu, divinul Nephemés
Și uită pe Lenora, pe scumpa răposată!”
Iar corbul, grav și rece, răspunse: “Niciodată!”

“Profete sau mai bine tu pasăre-a pieirii,
Tu pasăre sau demon, în numele iubirii,
Fiindcă Satan te mână în casa-mi dezolată,
Răspunde-mi se mai află balsamuri la Gadei?”
Dar pasărea lugubră răspunse: “Niciodată!”

“Tu pasăre sau demon, profet, te jur pe zei,
Pe zeii-n care credem și eu și tu cu mine,
Oh, spune, al meu suflet așteaptă de la tine.
Voi mai vedea în ceruri pe tânăra curată,
Lenora?” Însă corbul răspunse: “Niciodată!”

“Te du, răcnii atuncea, și lasă-mă, te du

Acolo unde Pluton, azilul îți dădu.
Un fulg să nu rămână din carnea-ți blestemată,
Să-mi mai aducă-aminte minciuna ce mi-ai spus.
Mă lasă-n pustnicie, atâta am de spus.”
Dar corbul și acuma răspunde: “Niciodată!”
Și corbul, mut și rece, cu aripile grele,
Pe bustul divei Pallas, deasupra ușii mele,
Încremenit rămase, iar ochii lui de foc
Lucesc ca ai Satanei și al luminii joc,
Pe scânduri îi răsfrânge lumina blestemată,
Ce nu se va mai șterge acum și “Niciodată!”

Traducere de Iuliu Cezar Săvescu 1855

CORBUL

O dată, într-un îndepărtat miez de noapte, pe cînd ascultam truditele şoapte

Ale unor tomuri vechi şi uitate, ce-mi spuneau că totul e trecător,

Pe cînd piroteam aproape dormind, deodată mă îndreptai auzind

O foarte înceată bătaie lovind în uşa camerei mele uşor.

„E vrun călător”, zisei bombănind, „poate că el se trezi ciocănind în uşa camerei mele uşor.

E numai atît, un călător.”

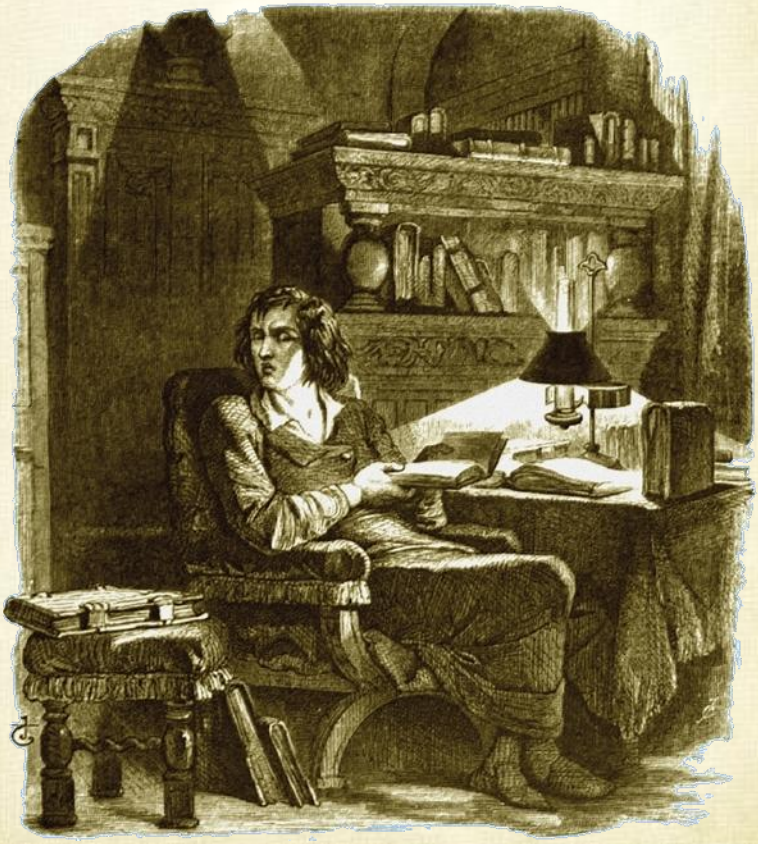

Ah, lămurit îmi aduc aminte, era în decembrie cu reci morminte;

Fiece cărbune, murind cuminte, şi-arunca spectrul albăstrui pe covor.

Cu nerăbdare-aşteptam dimineața; în zadar încercasem, împărtăşind vieața

Cărților mele, să mai sfîşii ceața tristeții pentru pierduta Lenore,

Pentru rara, zglobia fată, pe care îngerii o numesc Lenore,

Dar al cărui nume fu *aici* trecător.

Şi mătăsosul, tristul foşnet, slab, al perdelelor purpurii,

Mă sfredeli, cu o nemaisimțită groază mă cuprinse într-un fior,

Că trebui, ca să bată mai încet inima mea, să mă opresc şi să repet

„E vrun călător ce, voind să intre, bate la uşa mea rugător,

Întîrziat călător care bănuieşte, la uşa mea, adăpost primitor,

E numai atît, un călător”.

Şi-atunci trezindu-mă din piroteli şi nemaistînd mult la îndoieli,

„Domnule”, spusei, „sau Doamnă, iertarea voastră implor;

Dar faptul e că dormitam şi-aşa de slab v-auzeam,

Aşa încet v-auzeam bătînd, băteați aşa de uşor,

Că nu auzeam bine ce auzeam”. Deschisei atunci uşa cu mult zor:

Beznă era, nici un călător.

Adînc tenebrele pătrunzînd, mult stătui locului cutremurîndu-mă, cercetînd,

Minunîndu-mă şi visînd visuri pe care n-a-ndrăznit, încă, să le viseze nici un muritor;

Dar tăcerea n-avu îndemn, şi întunericul nu dădu nici un semn

Şi singurul cuvînt acolo şoptit fu murmuratul cuvînt „Lenore!”,

Pe care eu îl şoptii, şi un ecou, care-mi întoarse uşor: „Lenore!”,

Atît auzii, nici un călător.

Pierdut în camera tristă intrînd, cu sufletul tot în mine arzînd,

Curînd auzii din nou bătînd, bătînd ceva mai stăruitor.

Spusei din nou: „Desigur că este acum la oblonul ferestrei o veste;

Să mă uit să văd şi acolo ce este, taina aceasta să o măsor,

S-aştept pînă inima se potoleşte, şi apoi taina să o măsor:

Poate-i doar vîntul, nici un alt călător.

Aruncai oblonul şi, cu mult tapaj, scuturînd năzuros bizaru-i penaj,

Pătrunse-năuntru un negru Corb, al prea-sfîntului timp trecut, slujitor;

Nici un fel de atenție nu-mi dete; nu şovăi ci, pe îndelete, ca în temeiul unui vechi acord,

Cu nobilă mină de *lady* sau *lord*, deasupra uşii camerei mele se cățără disprețuitor

Sus, pe bustul palidei Pallas[20], aşezat chiar deasupra uşii camerei mele, se sui fără zor.

Se sui şi stătu, sumbrul călător.

---

[20] În mitologia elină, zeița înțelepciunii.

Şi atunci zburătoarea de eben aşa hîdă, visarea mea tristă mai făcu să surîdă

Prin gravul, funebrul alai, cu care-şi purta ifosul ocrotitor.

„Creasta ți-e smulsă şi rasă” zisei, „dar nu vii desigur dintre mişei.

Stafie ursuză, Corb bătrîn, ce-ai trecut de țărmul Nopții în zor,

Spune-mi numele de prinț cu care țărmurile Nopții te strigă în cor!”

Răspunse Corbul: „*Nevermore*”[21].

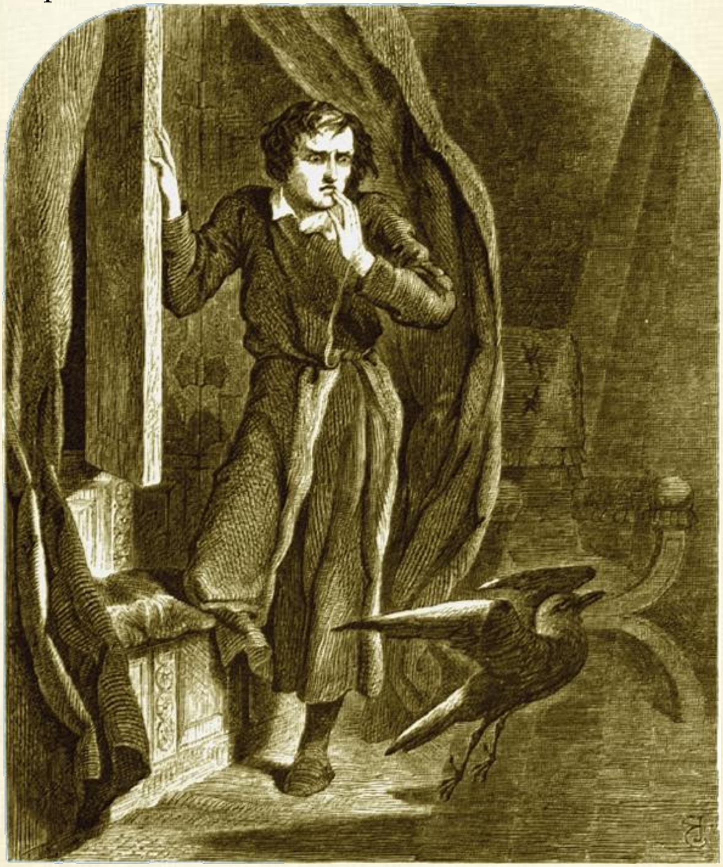

[21] Cuvint englezesc; în traducere înseamnă „niciodată, nicicînd“.

Mult mă minună la aşa uricioasă pasare de rînd vorbirea frumoasă.

Deşi răspunsul nu avea tîlc, şi nu-mi fu de mare-ajutor;

Dar nu se poate să tăgăduim că nici un muritor dintre cîți auzim

Nu fu de soartă ursit, pe cît ştim, de-asupra uşii camerei sale să vadă cum stă, dispreţuitor

O jivină, o pasăre, ce pe bustul cioplit de sus, de pe uşa camerei sale, s-a cocoțat coborîtă din zbor,

Cu un astfel de nume: *Nevermore*.

Dar Corbul hidos şi singur stînd pe palidul bust şi proferînd

Doar o vorbă, ca şi cum întreg sufletu-i prin ea ar fi fost vestitor.

Croncăni numai ce aflai, şi nu mişcă nici o pană, vai!

Pînă ce eu abia murmurai: „Şi alți prieteni plecară în zbor,

În zori şi *el* tot aşa se va duce, ca şi speranțele ce plecară în zbor".

Răspunse Corbul: *„Nevermore"*.

Mirat că tăcerea fu curmată de-o replică aşa de bine dată,

„Sigur", spusei, „ceea ce el rosteşte e toată învățătura luată

De la un trist, obidit stăpîn, pe care Nenorocul păgîn

Îl gonea repede, gonea hapsîn, pînă ce cîntecu-i rămase doar cu refrenul acesta întristător,

Jalnicul bocet al Speranțelor lui, cu refrenul groaznic, sfîşietor:

Niciodată... *Nevermore"*.

Dar fiindcă numai pasărea hîdă sufletu-mi trist mai făcu să surîdă,

Îmi trăsei jilțul în fața uşii, bustului şi Corbului atotştiutor

Şi, adîncit în velurul ceresc, mă apucai să înlănțuiesc

Gînduri de alte gînduri triste, ca doar aşa să lămuresc ce, această cobe de pasăre venită din trecutul înşelător,

Ce, această posomorîtă, neînvățată şi spectrală pasăre cobe, pasăre fatală, venită din trecutul chinuitor,

Voi să spună prin croncănitul „*Nevermore*".

Asta voiam să lămuresc, fără să mă destăinuiesc

Lighioanei a cărei privire de jar îmi ardea pieptul, mistuitor;

De astea şi altele-aşteptam din vecie, cu capul lăsat fără silnicie

Pe fața de catifea viorie a pernelor pe care străluminarea razelor lămpii se cernea mîngîietor,

Pe fața de catifea viorie a pernelor pe care străluminarea razelor lămpii luneca desmierdător,

Dar pe care *ea* n-o va mai mîngîia niciodată visător!

Atunci îmi păru, într-o clipă pierdută, aerul mai dens parfumat de-o nevăzută

Cădelniță legănată de serafimii al căror clinchet de paşi pe stofa moale se bănui că trece uşor.

„Netrebnice", strigai, „Dumnezeu ți-a dat, prin aceşti îngeri fără păcat,

Răgaz, răgaz şi leac de uitare, balsám pentru rana pierdutei Lenore!

Bea, o, bea şi, în alinare, uită de pierduta Lenore!"

Răspunse Corbul: „*Nevermore*".

„Profetule!” strigai, „vestitor posac, totuşi, profet, de eşti pasăre sau drac,

Fie că Satana te-a-ndemnat, fie că furtuna te-a aruncat, pe acest țărm neprimitor,

Aşa jumulit şi sălbăticit, în ținutul acesta deşert şi vrăjit,

În căminul meu de Spaimă bîntuit, spune-mi, cel puțin tu, te implor,

Spune-mi, mai *e* în Galaad[22] vreun balsam alinător? Spune-mi, spune-mi, te implor!”.

Răspunse Corbul: „*Nevermore*”.

„Profetule!” strigai, „crainic posac, totuşi, profet, de eşti pasăre sau drac,

Pe Cerul ce peste-amîndoi se-ncovoaie, pe Domnul pe care-l iubim amîndoi, te implor,

Spune-mi dacă, în Edenul depărtat, sufletul meu de tristeți încărcat.

Va mai îmbrățişa pe sfînta fată pe care îngerii o numesc Lenore,

Va mai îmbrățişa zglobia fată pe care îngerii o numesc Lenore?”

Răspunse Corbul: „*Nevermore*

---

[22] Ținut muntos în vechea Palestină, situat între rîul Iordan şi deşertul Arabiei.

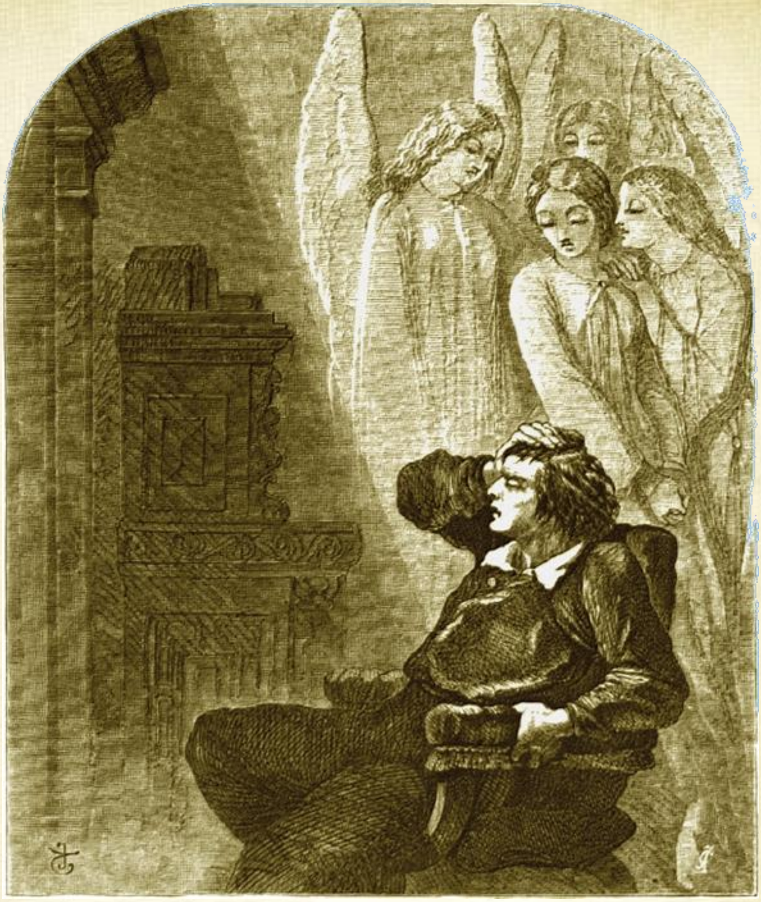

„Să-ți fie cuvîntul semn de plecare, pasăre sau demon, el să ne separe!

Du-te-ndărăt spre uraganul şi țărmurile Nopții lui Pluton[23] în zbor!

Nu lăsa neagra pană ca urmă-a minciunii care în sufletu-ți scurmă!

Lasă-mi sihăstria neprihănită! De pe uşa mea pleacă-n zbor!

Din inima mea pliscul ți-l trage, de pe uşa mea ia-ți chipul în zbor!"

[23] În mitologia elină, zeul morților şi al Infernului.

Răspunse Corbul: „*Nevermore*”.

Şi de-atunci o pană nu-şi mai flutură, a stat mereu şi *încă* stă
Pe placidul bust al palidei Pallas, sus pe uşa mea ne'ndurător;
Şi ochii lui galeşi scînteiază ca ai unui démon care visează,
Lumina lămpii lunecînd, proectează umbra-i întreagă jos, pe covor:
Şi sufletul meu din această umbră, pîlpîitoare pe covor,
N-o mai fîlfîi niciodată în zbor!

Traducerea: Emil Gulian (1938)

CORBUL

Cîndva,-ntr-un miez de noapte grav, cum m-aplecam, trist şi firáv,
Pe nişte-adînci şi rare scrieri dintr-un de mult uitat izvor,
Cum stam aproape dormitînd, aud un sunet răsunînd
Ca al cuiva uşor bâtînd, bătînd la uşa mea-n pridvor.
„E-un oaspete” — mi-am zis atunci — „bătînd la uşa mea-n pridvor.
Aceasta e şi-atîta dor”.

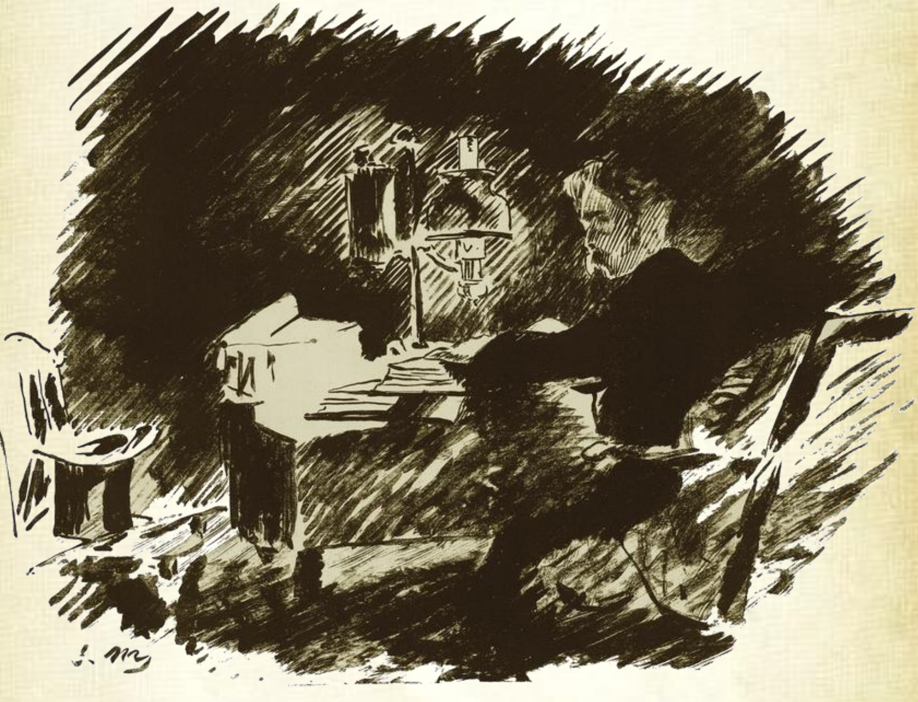

Ah, îmi aduc aminte clar, era-n amarnicul brumar
Şi spectrul firelor de jar murea în umbră pe covor.
Mut, aşteptam a zilei zare; în van cercasem alinare
În cărți, durerii mele-amare, durerii mele de Lenore,
De rara şi frumoasa fată cu numele, în cer, Lenore,

Aici, pe veci, nume de dor.

Şi foşnetul mătăsii grele a purpuriilor perdele
Mă-nfiora cu un fantastic şi nemaiîncercat fior
Cît, spre-a da inimii bătînd răgaz, mi-am zis şi-acum în gînd:
„E poate-un oaspete cerînd lăcaş la uşa mea-n pridvor.
Un oaspete tîrziu cerînd lăcaş la uşa mea-n pridvor.
Aceasta e şi-atîta dor”.

Ci sufletu-mi crescu pe loc, şi fără-a pregeta de loc
„Domnule”,-am zis, „sau Doamnă, iată, iertați-mi vina, vă implor,
Dar fapt e că stam dormitînd şi-atît de-ncet ați fost sunînd,
Şi-atît de-ncet ați fost bătînd, bătînd la uşa mea-n pridvor,
Încît nu mi-am dat seama.”— Aici, deschid larg uşa la pridvor,
Beznă era şi-atîta dor.

Adînc în beznă pătrunzînd, am stat mult timp scrutînd, gemînd,
Sperînd, visînd visări pe care nu le-a-ndrăznit vrun muritor;
Tăcerea chiar, n-a fost curmată, şi pacea n-a fost tulburată
Şi-un cuvînt singur spus o dată a fost cuvîntul stins „Lenore!”
Pe-acesta-l murmurai şi-un écho mi-ntoarse murmurul: „Lenore”.
Aceste chiar, şi-atîta dor.

Dar întorcîndu-mă-n odaie, cu sufletul arzînd văpaie,
Am auzit iar o bătaie, dar parcă mai puțin uşor.
„Desigur”, zis-am, „ceva este la un canat de la ferestre,
Să cercetez, să văd ce este, şi taina asta s-o explor;

Să dau răgaz inimii mele, şi taina asta s-o explor:
E vîntul şi atîta dor."

Atunci dau drumul la fereastră, cînd fîlfîind, cu-o umbră vastă,
Intră un corb măreț din sfinte vremi ce s-au dus demult în zbor.
El nici măcar din cap nu dete, nu pregetă şi nici nu stete,
Ci ca un chip de *Lord* sau *lady*, sui pe-al uşii căprior,
Sui pe-un bust al zeei Pallas, pe-al uşii mele căprior;
Suí, şezu, şi-atîta dor.

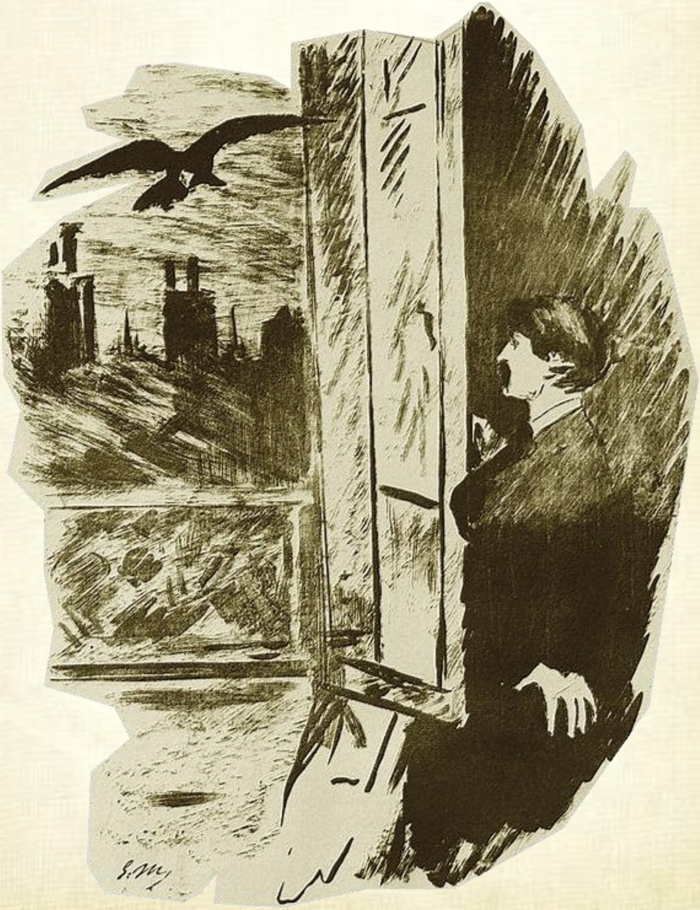

Ci neagra pasăre plecînd spre zîmbet întristatu-mi gînd,
Prin gravul şi solemn decorum al mîndrei sale-nfăţişeri:
„Tu, deşi creasta ţi-este rară” — strigai — „nu eşti un pierde-vară,
Spectral, lugubru şi vechi corb plutind pe-a’ nopţii adieri!
Ce domnesc nume porţi pe-a’ nopţii plutoniene adieri?”
Răspunse Corbul: „Nicăieri”.

Mult mă miră cuvînt atît de clar la zburător urît.
Deşi răspunsu-avea puţin rost şi puţine-apropieri,
Căci cine, oare, poate crede, că muritor pe lume vede
Corb sau alt animal ce şede pe uşa unei încăperi.
C-un nume aşa ca „Nicăieri”?

Dar corbul meu stînd solitar pe bustul placid, zise doar
Acest cuvînt ce risipea tot sufletu-i în adieri.
Nici alt cuvînt nu proferă, şi nici o pană flutură,
Pînă ce buza-mi murmură: „Alţi prieteni şi-au luat zborul ieri;
Şi *el* pleca-va mîine-aiuri, ca şi nădejdile-mi de ieri.”
Dar corbul zise: „Nicăieri”.

Trezit la freamătul produs de-un grai atît de bine spus,
„Desigur” — zis-am — „ce grăieşte e miezu-ntregii sale-averi,
Răpit unui poet sihastru pe care-amarnicul Dezastru
L-a-mpins mai aspru, tot mai aspru, la cîntul marii sfîşieri;
Pîn’ ce troparu-i căpătă isonul marii sfîşieri,
De Niciodată-Nicăieri.

Dar Corbul încă aplecînd spre zîmbet întristatu-mi gînd,
Trăsei un jeț cu perne lîngă uşa cu chipu-acestei fieri,
Şi-n catifele afundînd tot trupul, înnodai curînd
Un gînd de altul, cugetînd la pasărea din alte eri,
La ce acest spectral, sinistru, augural corb din alte eri,
Rostea prin graiu-i: „Nicăieri”.

Şedeam, acestea cumpănind, dar nici un sunet nerostind
Spre pasărea ai cărei ochi ardeau în sînul meu, stingheri;
Acestea şi-alte frămîntînd, şi capu-alene aplecînd
Pe-al pernei vioriu veşmînt, lucind de-a' lampei mîngîieri,
Veşmînt vioriu, pe care *ea,* sub ale lampei mîngîieri,
Nu-l va atinge nicăieri.

Aerul fu mai albăstrui, vibrat din tainice cățui
De serafimi al căror pas suna uşor printre tăceri:
„Nemernice, iată" — am zis — „prin îngeri Domnul ți-a trimis
Uitare-uitare şi *nepenthes*[24] de-acea Lenore-a ta de ieri,
Oh, soarbe, soarbe-acest *nepenthes,* şi uită pe Lenore de ieri".
Răspunse corbul: „Nicăieri".

„Profete"-am zis, „duh necurat, profet sau drac împielițat,
Ori că Satana ori Furtuna te-au dus pe-aceste adieri,
Fără nădejdi dar ne'mblînzit, pe-acest pustiu pămînt vrăjit,
Pe locu-acesta bîntuit, ci spune-mi, spune, dacă speri:
Mai e balsam în Galaad? Ci spune-mi, spune, dacă speri!"
Răspunse corbul: „Nicăieri".

„Profete"-am zis, „duh necurat, profet sau drac împielițat,
Pe bolta de de-asupra noastră, pe Dumnezeul ce-l reveri,
O, spune sufletului meu bătut de jale de-i e dat
Să-mbrățişeze-o fată sfîntă cu numele Lenore în ceri,
O rară şi frumoasă fată cu numele Lenore în ceri?"
Răspunse corbul „Nicăieri!"

„Cu acest cuvînt, hai, te desparte" — strigai sărind — „cobe, departe

[24] Leac împotriva tristeții, potrivit credințelor celor vechi.

Du-te-n furtună şi în noaptea plutonianei adieri:
Nu lăsa pană mărturie minciunii ce mi-ai spus-o mie.
Şi singur sufletu-mi rămîie, şi de pe bust, din uşa, pieri!
Şi smulge pliscul tău din sînu-mi; ia-ți umbra-n altă parte, pieri!”
Răspunse corbul: „Nicăieri”.

Şi corbul, prins cu-o gheară-adîncă, îmi şade încă,îmi şade încă,
Pe bustul palid al Palladei din uşa-acestei încăperi;
Şi cu a ochilor săi rază, el pare-un démon ce visează,
În timp ce lampa desemnează, jos, umbra-i în învăpăieri.
Iar sufletu-mi din umbra asta, ce fîlfîie-n învăpăieri.
Nu va să zboare nicăieri.

Traducerea: Dan Botta (1693)

CORBUL

Într-un sumbru miez de noapte cînd, sleit şi slab, în şoapte,
Cercetam doctrine stranii strînse-n jerpelit cotor,
Şi picam de somn, – de-odată, auzii o foarte-nceată
Lovitură repetată-n uşa mea izbind uşor.
„E vreun călător”, şoptit-am, „care ciocăne uşor, –
Doar atît – un călător.”

Ah, mi-aduc aminte – ceață, şi-un decembrie de gheață;
Lent agonizînd tăciunii-şi lăsau spectrul pe covor.
Zorii-i aşteptam să vie, şi-n zadar ceream tărie
Din cărți vechi, la jalea vie după stinsa mea Lenore, –
Fata-flacără pe care îngerii-o numesc Lenore, –
Nu aici – în lumea lor.

Foşnetul mătasei grele-n purpuriile perdele
Mă-njunghia, – vărsa în pieptu-mi un ciudat, adînc fior;
Ca să-mi potolesc nebuna inimă ziceam într-una
„Vreun drumeț ce-aşteaptă luna bate-n uşă-ncetişor,
Rătăcit drumeț ce bate-n uşa mea încetişor.
Doar atît – un călător”.

G. Doré

Repede-adunînd putere-n suflet, fără-ntîrziere,
„Domnule”, am zis, „ori doamnă, mila voastră o implor;
Fapt e că dormeam; – puțină, doar bătaia-a fost de vină,
O bătaie mult prea lină-n uşa mea, încît uşor
Am luat-o drept părere”, – şi-am deschis uşa uşor; –
Beznă – nici un călător.

Sfredelind a nopții smoală, plin de spasme şi-ndoială,
Stam visînd ce-n vis vreodată n-a visat vreun muritor;
Dar tăcerea şi pămîntul erau grele ca mormîntul;
Se-auzi numai cuvîntul murmurat abia – „Lenore?” –
Eu l-am spus, – apoi ecoul repetă cernit „Lenore!”
Doar atît – o vorbă-n zbor.

Întorcîndu-mă-n odaie, mistuit ca de-o văpaie,
Desluşii acelaşi sunet, de-astă dată mai cu spor.
„Sigur”, zis-am, sigur trece cineva; – sub geamul rece,
Ia, să văd ce se petrece; – am să lămuresc uşor
Taina-aceasta; – să-mi trag firea şi-o voi lămuri uşor;
E doar vîntul călător;

Iute-am dat oblonu-n lături şi, cu negrele-i peneturi,
Un vechi Corb din sfinte vremuri apăru solemn, în zbor;
Fără pic de ezitare, fără nici o înclinare,
Ca un domn sau doamnă care nu cunosc răgaz, nici zor,
S-aşeză pe bustul mîndrei Pallas fără nici un zor,
Chiar de-asupra, sfidător.

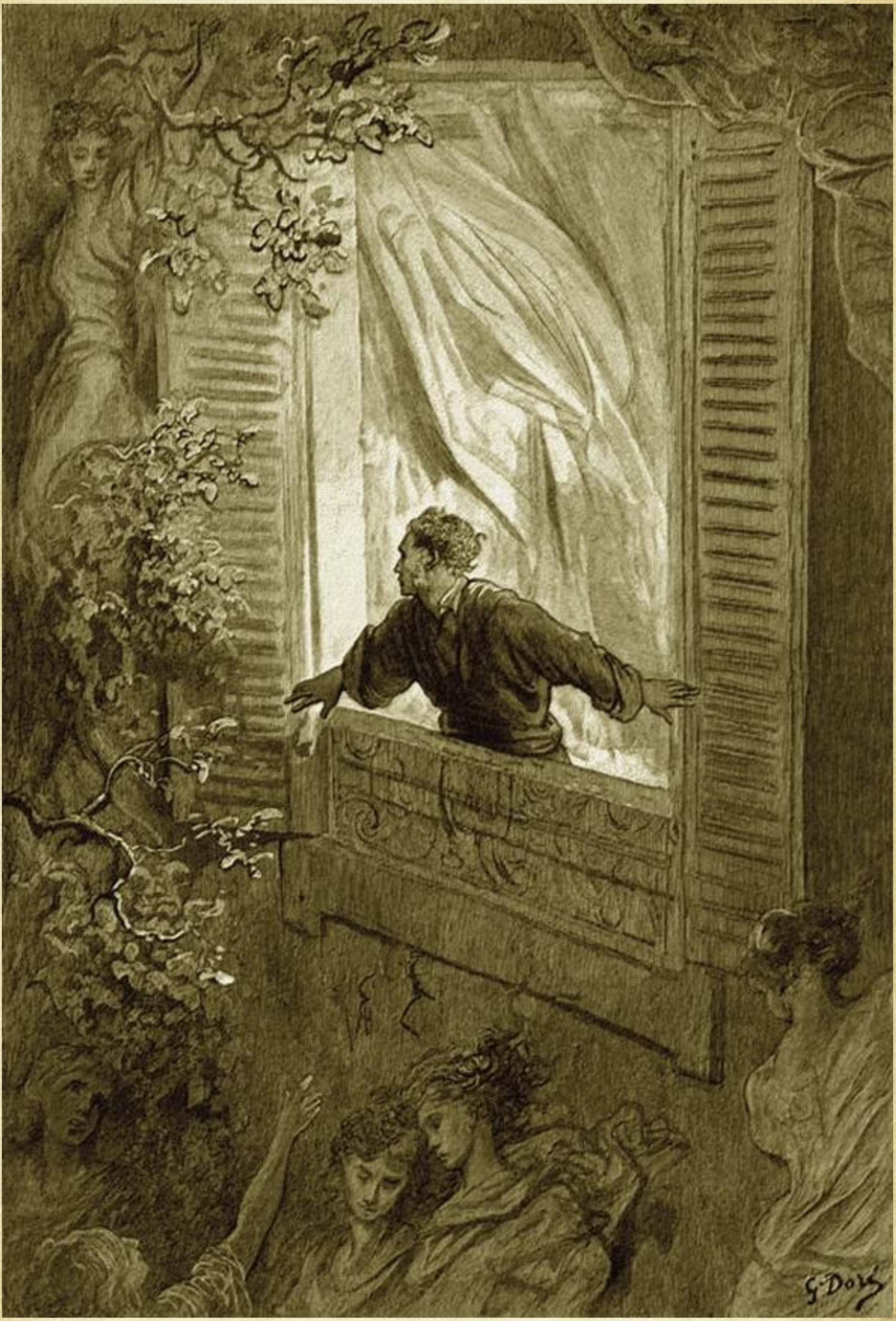
G. Doré

Şi, cum pasărea ursuză îmi stîrnea surîs pe buză
Prin severa-i etichetă, gravă, – am şoptit uşor
„Deşi creasta ți-e golaşă, nu pari o ființă laşă, –
Corb spectral purtînd cămaşă de-ntuneric, foşnitor, –
Spune-ți numele de domn pe țărmul Nopții foşnitor!”
Zise Corbul „Nevermore”.

Mult m-am minunat de-această pasăre cu tunsă creastă,
Că vorbea, – deşi răspunsul nu era lămuritor;
Însă nimănui în viață nu i se arată-n față
Pasăre tronînd semeață chiar de-asupra pe uşor, –
Pasăre sau arătare stînd pe-un bust, lîngă uşor,
Cu-acest nume „Nevermore.”

Însă Corbul care-acuma sta pe bust rostise numai
Un cuvînt în care-ntregu-i suflet se stingea de dor.
N-am mai zis nimic, – o vreme n-a mişcat nici el din pene, –
Pînă ce-am şoptit alene „Alți amici s-au dus în zbor;
Mîine şi el o să plece, ca Speranța mea, în zbor.”
Dar el zise „Nevermore.”

Tresărind că vocea-i spartă-mi răspundea cu-atîta artă,
„Da”, mi-am zis, „e tot ce ştie, tot bagajul vorbitor
Smuls unui stăpîn prea-jalnic, căruia Dezastrul falnic
I-a schimbat un cînt şăgalnic în refren croncănitor, –
Tînguirile Speranței în refren croncănitor,
Precum „Never-Nevermore.”

Şi, cum pasărea ursuză îmi stîrnea surîs pe buză,
Am împins grăbit fotolui chiar sub bust, lîngă uşor,
Şi, surpat în el, cu gîndul visul de alt vis legîndu-l,
Mă-ntrebam mereu, scrutîndu-l, ce mesaj prevestitor, –
Slab, din sfinte vremuri, sumbru – ce mesaj prevestitor
Mi-aducea prin „Nevermore."

Asta frămîntam în minte, iscodind fără cuvinte
Corbul ce-ațintea asupra-mi ochiul fix, sfredelitor.
Asta, şi mai multe, – toate vrînd să ştiu – lăsam pe spate
Capu-n pernele muşcate de-un reflex Strălucitor, –
Perne de mătasă-n care părul ei strălucitor
Nu va mai pluti uşor.

Camera-mi părea țesută de-o tămîie nevăzută
Arsă de-un Seraf cu paşii ca un clinchet pe covor.
„Vai, sărmane!", am zis, „Prin cete de heruvi, Cel sfînt îți dete
Un răgaz – şi suc – să-mbete gîndul tău pentru Lenore;
Bea acest suav nepenthes, bea, – şi uit-o pe Lenore!"
Zise Corbul „Nevermore!"

„Piază rea!" strigai, „Prooroace! – Corb sau diavol, n-are-a face!
Fie că Ispititorul, fie că furtuna-n zbor
Cuteză să te trimită în pustia mea vrăjită, –
Într-o casă bîntuită de Oroare, – te implor!
E vreun balsam în Iudeea? – spune, spune-mi, – te implor!"
Zise Corbul „Nevermore".

G. Doré

„Piază rea!” , strigai, „Prooroace! – Corb sau diavol, n-are-a face!
Pe boltitul cer, pe Domnul adorat de noi în cor, –
Spune-mi – săruta-voi oare în Edenul sfînt din zare
Fata-flacără pe care îngerii-o numesc Lenore, –
Fata pură, ca o rază, care s-a numit Lenore?”
Zise Corbul „Nevermore!”

„Ultimul cuvînt să-ți fie!, – corb sau drac! în vijelie
Să te-ntorci, – te-nchidă Noaptea sub plutonicu-i zăvor!
Pene nu lăsa pe cale – martore minciunii tale!
Nu-mi sfărma cu-aripi spectrale sihăstria! – Piei în zbor!
Scoate-ți crudul plisc din mine, forma spulberă-ți-o-n zbor!”
Zise Corbul „Nevermore”!

De-atunci Corbul, ca o stană, nu mai flutură din pană,
Stînd pe bustul mîndrei Pallas, – fantomatic, sfidător.
Ochii lui au para trează-a unui demon ce visează,
Baza lămpii-i proiectează umbra neagră pe covor,
Şi-al meu suflet niciodată, smuls din ea, de pe covor,
Nu va mai sui în zbor.

Traducere de Ştefan Augustin Doinaş (1974)

Corbul

Într-o noapte-ntunecoasă, istovit, şedeam la masă
Cu străvechi volume-n față, cugetând asupra lor,
Şi pe-o carte cam ciudată ațipii, când deodată
O bătaie neaşteptată se-auzi uşor-uşor,
„Cred că, murmurai încet eu, a bătut vreun trecător,
Nu-i decât un trecător.”

Şi acum mi-e desluşită iarna cea mohorâtă:
Cărbunii, pierind în vatră, năşteau stafii pe podea,
Aşteptam doar dimineața, căci în cărțile din față
Nu găsisem vreo povață ce aş face fără ea,
Fără-a mea Lenore, pe care îngerii o vor cânta,
Doar în ceruri undeva.

Şi mătasea parcă vie din perdeaua purpurie
Mă umplea, foşnind, de spaime şi să nu mă înfior,
Izbutind să-mi vin în fire, repetam parcă-n neştire:
Bate`n uşa casei, sire, un grozav vizitator
Bate-aşa târziu în uşă, poate cere ajutor
Un grozav vizitator.

G. Doré

Inima mi se-mpietrise, n-am tăcut prea mult şi zisei:
"Domn sau doamnă, mă iertați, dar... s-a-ntâmplat s-adorm un pic,
Nu-auzii întâia dată o bătaie-atât de-nceată,
O bătaie delicată..."Cine poate fi, îmi zic,
Şi deschid în cale-i uşa, să nu zăbovească-n frig,
Bezna — şi mai mult nimic.

Mult am stat privind afară, gânduri stranii mă-ncercară -
N-a trecut aşa hotare duhul vreunui muritor.
Noaptea îşi sporea-n putere, peste tot domnea tăcere,
Numai şoapta de durere sparse liniştea:"Lenore"...
Cine-o fi răspuns?... Ecoul? — că-am rostit încetişor —
E ecoul călător.

Întorcându-mă-n odaie, auzii din nou bătaia,
Numai că de astă dată — mai răsunător ceva
Şi mi-am zis cu-nfrigurare: înțeleg acum, se pare
Că acesta-i vântul care să deschidă geamuri vrea,
Fără îndoială el e cel de la fereastra mea,
Vântul şi nu altceva.

Cum oblonul îl trântisem, cu aripile întinse
Brusc intră, umflându-şi pieptul, şi măreț înainta
Un sinistru corb — minune de pe timpuri vechi, străbune
Şi fără vreo plecăciune, ca un lord ce se ținea
Pe bustul zeiței Pallas se-aşeză şi, uite-aşa,
Sta, nici semn că i-ar păsa.

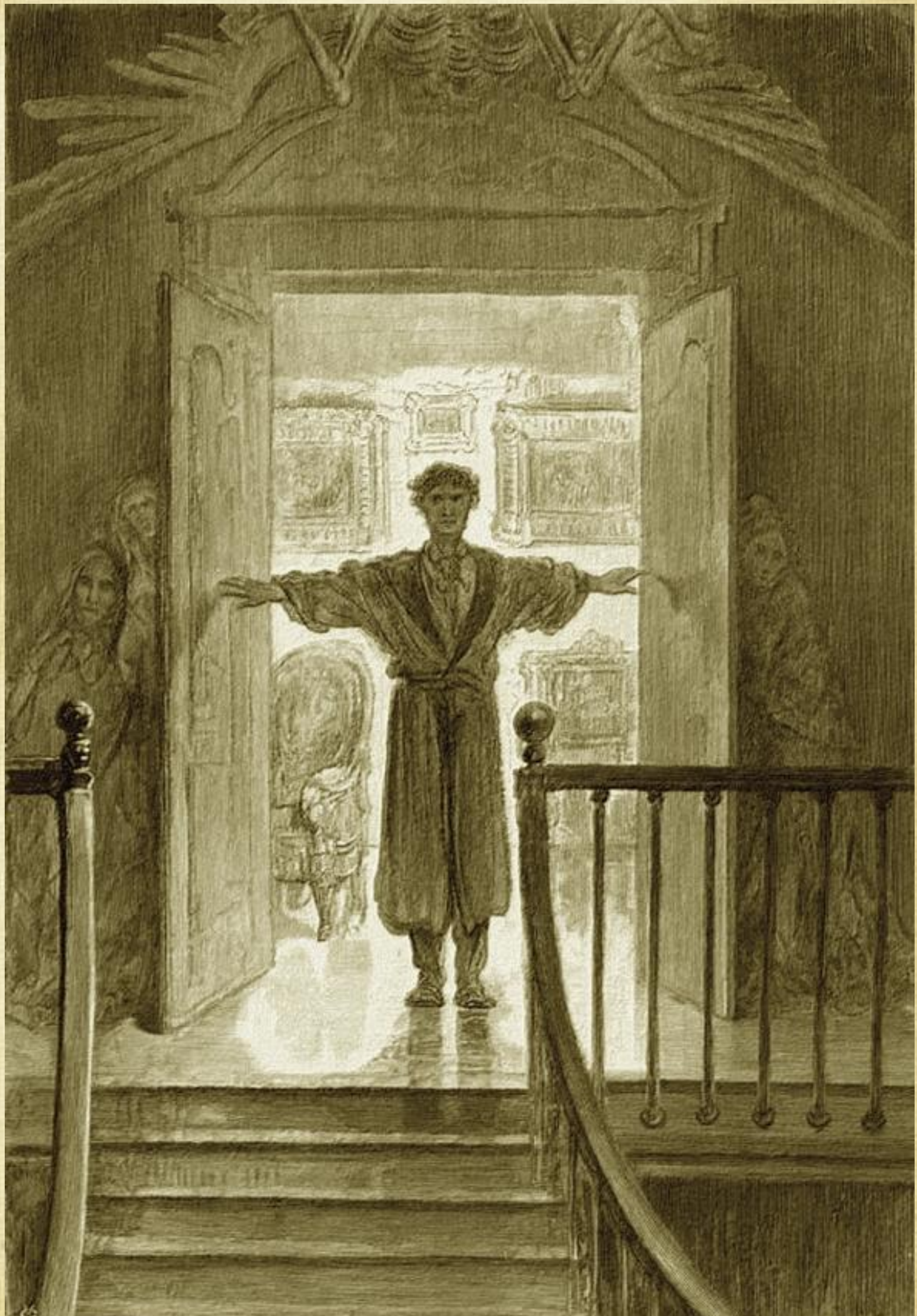
G. Doré

Negru şi cu pene rare, era grav la-nfăţişare,
Că surâsem fără voie, deşi îmi doream să mor.
„Nu eşti arătos, ei bine, însă intri plin de sine,
Pribegind până la mine ca un stol rătăcitor,
Spune-mi numele ce-avuseşi pe-acel tărâm ne-ndurător.”
Zise corbul: "Nevermore".

Şi uimirea mă pătrunse că o pasăre-mi răspunse,
Deşi înţelesul frazei nu-l găsii mulţumitor,
Dar s-a pomenit vreodată şi-a fost binecuvântată
Vreo fiinţă să mai vadă-n ochi tabloul următor:
Stând un corb deasupra uşii, sigur şi nepăsător,
Corb pe nume: "Nevermore".

Când acest cuvânt rostise, parcă sufletu-şi golise,
Că fără-a clinti vreo pană, iar tăcu necruţător.
Atunci spusei cu tristeţe:"N-am amici ca-n tinereţe,
Numai el îmi stă pe-ospeţe, nepoftit şi sfidător,
Mâine va pleca cum pleacă orice vis amăgitor..."
Zise corbul:"Nevermore".

Tot se-nvălmăşi în mine că-mi răspunse-atât de bine
Şi mi-am zis în gând: "Fireşte, ce-i aici îngrozitor,
E că-n ţara lui destinul i-o fi prigonit stăpânul,
Până-n cântecele-i chinul se-adună răscolitor
În acest cuvânt pe care corbul îl păstră uşor
În cuvântul "Nevermore".

NEVERMORE
G. Doré

Fără ca din ochi să-mi scape, am tras jilțul mai aproape
De-acel bust, zâmbind întruna, deşi îmi venea să mor...
Cufundat în perne fine, meditam ce e şi cine
L-a-ndreptat tocmai la mine pe ciudatul zburător,
Ce să-nsemne croncănitu-i des, de rău prevestitor
Din fatalul "Nevermore".

Meditam fără vreo grabă, fără-a spune vreo silabă
Orătăniei, privirea căreia mă mistuia
Şi, slăbit fiind, deodată capul îmi lăsai să cadă
În pernă stins luminată-a jilțului de catifea,
În catifeaua de care nu se va atinge ea
Niciodată-n viața mea.

Îmi păru atunci că-n aer se-nchină c-un tainic vaier
O cădelniță şi-un înger pogorâse pe covor...
Am strigat în disperare: "E-un trimis de sus ce are
Un balsam pentru uitare, un balsam mântuitor,
Bea, hai bea licoarea asta şi uita-vei de Lenore!"
Zise corbul:"Nevermore".

„Piază rea, căzută mie din a nopților pustie!
Ne supune-aceeaşi soartă, de aceea te implor,
Spune-mi, în Eden, departe, ce mă-aşteaptă după moarte?
Şi avea-va oare parte sufletu-mi, sfârşit de dor,
Să-ntâlnească-acea fecioară, pe iubita mea Lenore?”
Zise corbul:"Nevermore".

„Pasăre sau nălucire!... e un semn de despărțire
Vorba ta?... Atunci dar pleacă pe-acel țărm ne-ndurător
Cu tristețea mea mă lasă, nu scăpa vreo pană-n casă —
Urmă necuviincioasă dintr-un joc înşelător
Şi din inimă îmi scoate pliscul tău ucigător”
Zise corbul: "Nevermore".

Şi nu zboară, nu se-ntoarce, stă şi tace, stă şi tace
Ca un demon, numai ochii mă țintesc pătrunzător,
Lampa tot mai viu se-aprinde, umbra corbului cuprinde
Şi din umbra ce se-ntinde uriaşă pe covor
Dat nu este să mai iasă sufletu-mi pătimitor
"Nevermore, o, Nevermore!"

Traducere de Leonida Lari

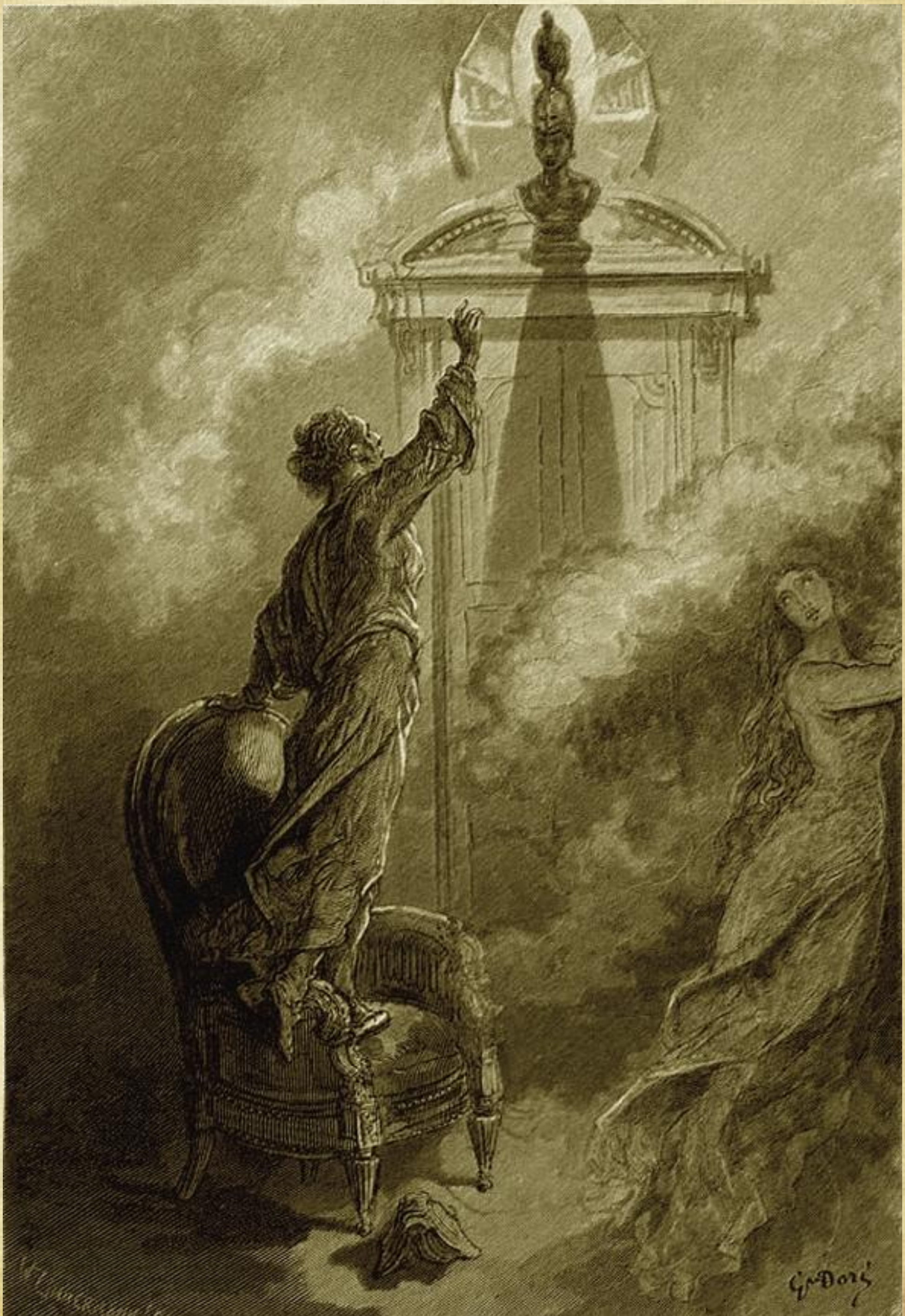
Gve Doré

CORBUL

Într-un miez de noapte crîncen, pe cînd — ostenit şi lînced —
Meditam peste vechi tomuri — o, uitat e tîlcul lor! —
Mi-a părut, ca-n vis, că bate cineva la uşă: „Poate
E vreun oaspe ce se-abate pe la mine-ntîmplător,
Da, un oaspe care bate-n uşa mea, încetişor."
Mi-am şoptit, încrezător.

Gîndul, vai, mă mai petrece spre acel Dechemvre rece
Cînd tăciunii păreau stafii alungite pe covor.
Zorii-i aşteptam cu sete: nici un tom vreun leac nu-mi dete
Ca să uit de moartea fetei, căreia-i spuneau Lenore
Înşişi îngerii — frumoasa, luminoasa mea Lenore,
Dusă-n vecii vecilor!

Purpuriile perdele, cu foşninde catifele,
Mă făceau, ca niciodată, în adînc să mă-nfior,
Încît repetam într-una, pentru-a potoli furtuna
Inimii, zvîcnind nebună: „E vreun oaspe doritor
Să-l primesc la mine-n casă, — vreun prieten trecător.
De ce-aş fi bănuitor?"

Cînd mi-am mai venit în fire, spus-am fără şovăire:
„Domnule, sau poate Doamnă, să mă ierți, eu te implor:
Somnul îmi dădea tîrcoale, cînd bătaia dumitale
Se-auzi, atît de moale şi atît de-nşelător,
C-am crezut că mi se pare..." Şi-am deschis, netemător,
Beznei ce pîndea-n pridvor.

G. Doré

Uluit ca de-o minune, am scrutat acea genune,
Plin de vise cum n-aş crede c-a visat vreun muritor,
Însă liniştea cumplită a rămas, ca-nmărmurită.
Doar o vorbă-abia şoptită se-auzi prin ea: LENORE,
Iar ecoul îmi întoarse şoapta stranie LENORE —
Ce se stinse-ncetişor.

Întorcîndu-mă-n odaie, mistuit ca de-o văpaie,
Auzii că bate iarăşi, parcă mai stăruitor.
„Ale-oblonului zăbrele sînt de vină, numai ele!
Ia să văd, şi tainei grele adîncimea să-i măsor,
Liniştindu-mi pentru-o clipă sufletul fremătător....
E doar vîntul, vuitor."

Am deschis oblonu-n pripă şi, cu foşnet de aripă,
Un corb falnic din vechimea sfîntă, a intrat în zbor
Şi, de mine făr' să-i pese, cu-aerul unei crăiese
Sau al unui crai, purcese şi se-opri, impunător,
Pe un bust al zeei Pallas, aşezat peste uşcior, —
Şi rămase — negru nor.

Pasărea abanosie-mi smulse din stenahorie
Tristul suflet, ce surîse văzînd chipul gînditor:
„Deşi creasta ți-este cheală, tu eşti plin de îndrăzneală,
Corb cumplit din vremi de fală, — spune-mi, ce nume sonor
Ți s-a dat pe Țărmul Nopții, corbule rătăcitor?"
Corbul spuse: NEVERMORE.

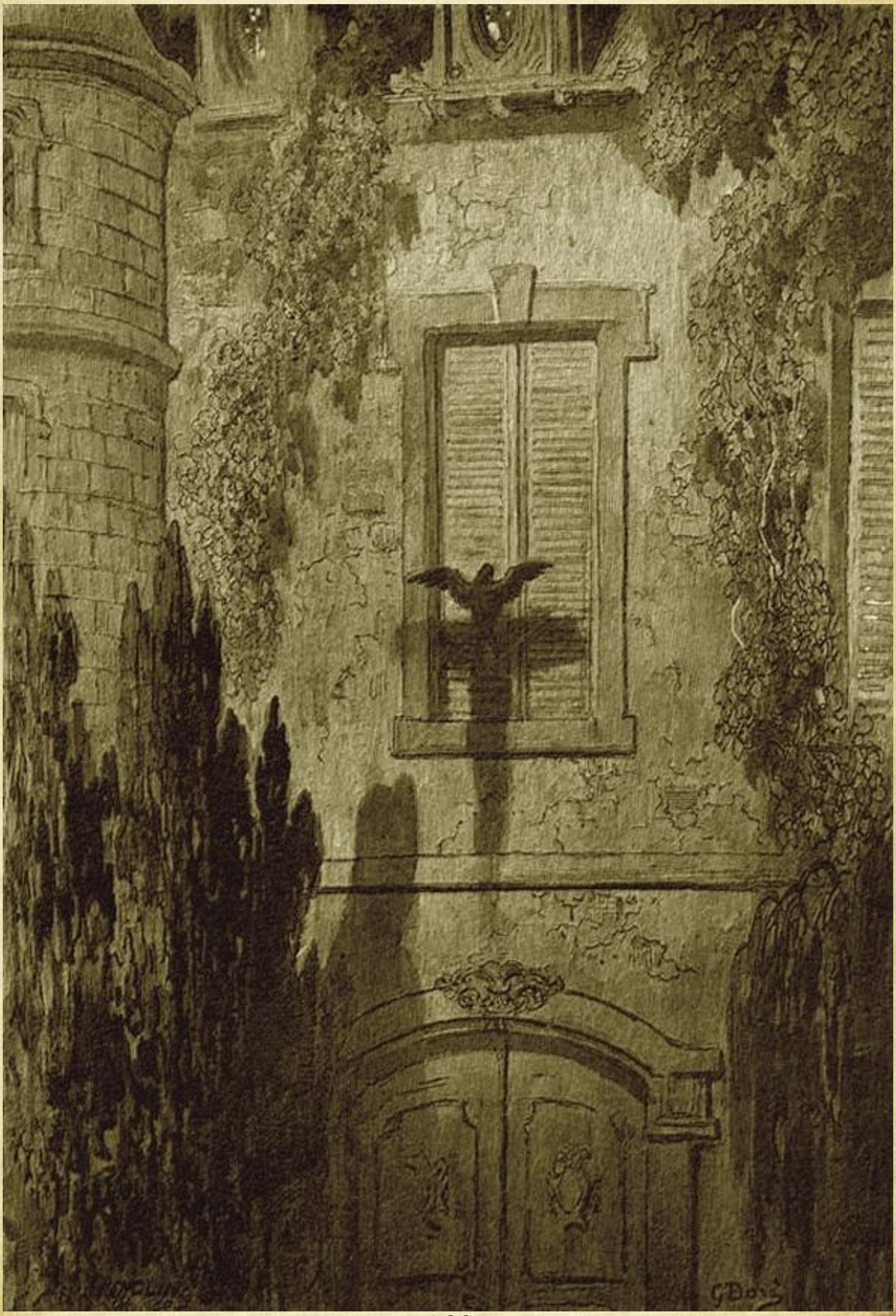

M-a uimit peste măsură ăst cuvînt la cobe-n gură
Deşi nu prea avea noimă, — însă cărui muritor
I-a fost dat vreodat' să vadă cum o pasăre — de pradă
Sau de rînd — vine să şadă peste-al uşii lui uşcior,
Pe un bust al zeei Pallas şi, cu glas croncănitor,
Îi răspunde NEVERMORE?

Proțăpit pe-acea statuie, doar atît putea să spuie,
Sufletul parcă turnîndu-şi în cuvîntul izbitor.
Alte vorbe nu-i ieşiră. Penele-i încremeniră.
Atunci buzele-mi şoptiră: „Va pleca şi el în zori,
Ca atîția alți prieteni şi nădejdi de viitor."
Corbul spuse: NEVERMORE!

Uluit de potriveală, mi-am zis: „Fără îndoială
C-a deprins această vorbă auzind vreun bocitor
Care, urgisit de soartă, şi-a jelit nădejdea moartă
Pînă cînd, cu vocea spartă, a ajuns, răzbit de dor,
Să repete în neştire un refren apăsător —
Trista vorbă NEVERMORE!"

Cum a corbului vedere încă-mi mai făcea plăcere,
Mi-am tras jilțul lingă uşă, chiar sub bustul sclipitor.
Cufundat în catifele şi în gîndurile mele,
Încercai să aflu-n ele ce vrea corbul cobitor —
Pasărea aceasta sumbră, care croncăne de zor
Numai vorba NEVERMORE?

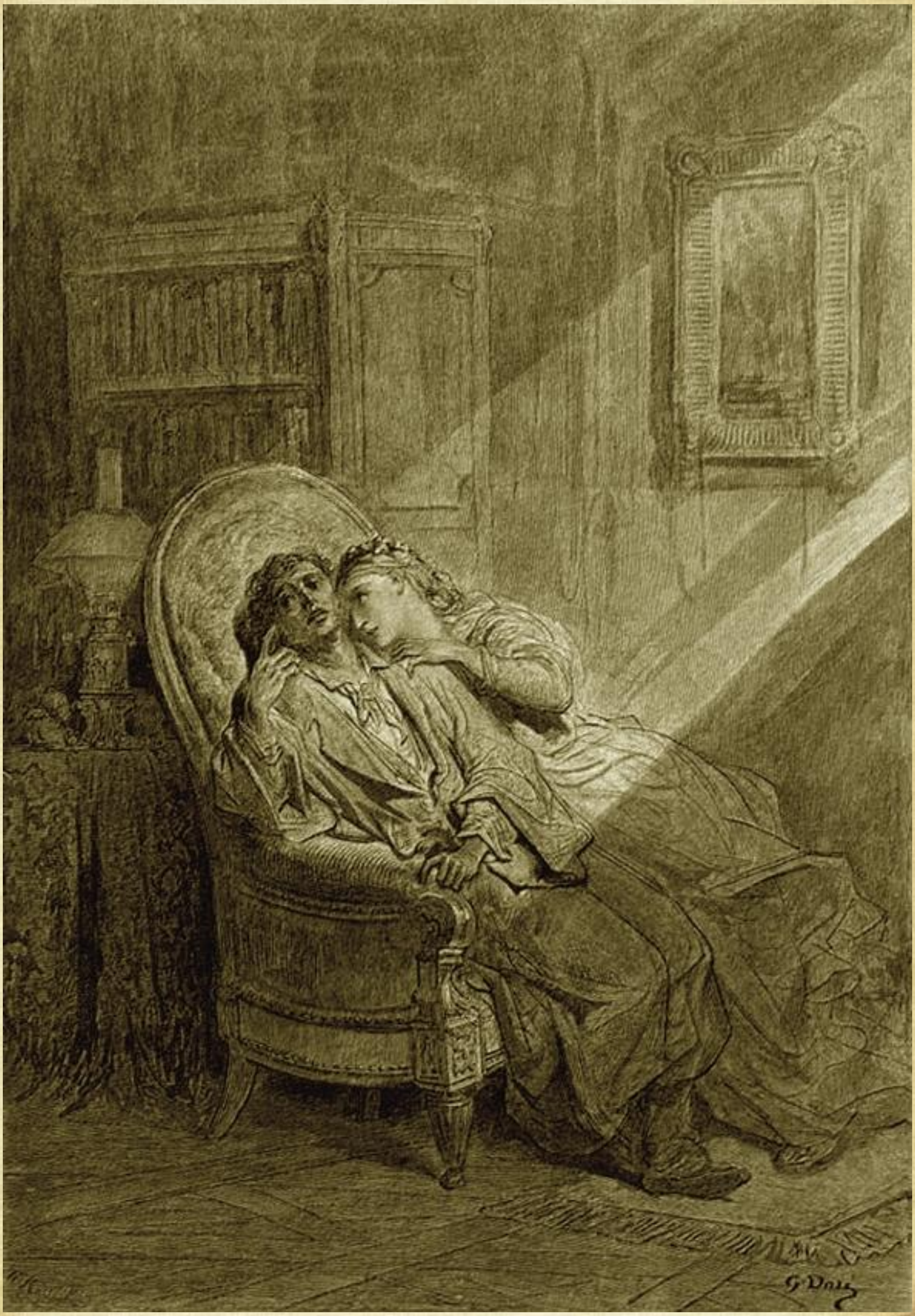
G. Doré

Chinuit de întrebare, căutam o dezlegare
Sub ai cobei ochi de pară, mistuit de focul lor.
Stînd cu capul dat pe spate, pradă perinei bogate
Cu luciri catifelate, îmi spuneam încetişor,
Că EA n-o să mai dezmierde perina cu-al ei căpşor
Niciodată, NEVERMORE!

Îmi păru că-n aer suie o mireasmă de căţuie
Clătinată de arhangheli — călcau parcă pe covor!
Şi strigai: „Nenorocite! Prin heruvi, Domnu-ţi trimite
Vrăjile-ndelung rîvnite ca să uiţi de-a ta Lenore!
Soarbe vrăjile acestea, ca să uiţi de-a ta Lenore !
Corbul spuse: NEVERMORE!

Diavole, sau zburătoare! dar proroc, pe cît se pare,
Iadul te-a trimis, ori vîntul, pe-acest ţărm îngrozitor,
În chilia mea pustie, unde Groaza-i pururi vie,
Deşi-o rabd cu semeţie,— spune-mi, dară, te implor,
Oare-n Galaad se află vreun balsam vindecător?"
Corbul spuse: NEVERMORE!

„Diavole, sau zburătoare! dar proroc, pe cît se pare,
Te conjur pe Dumnezeul nostru drag, al tuturor:
Inima-mi avea-va parte, în Edenul de departe,
Să îmbrăţişeze-n moarte pe sfinţita-n veci Lenore, —
Pe-acea fată care poartă numele-ngeresc Lenore?"
Corbul spuse: NEVERMORE!

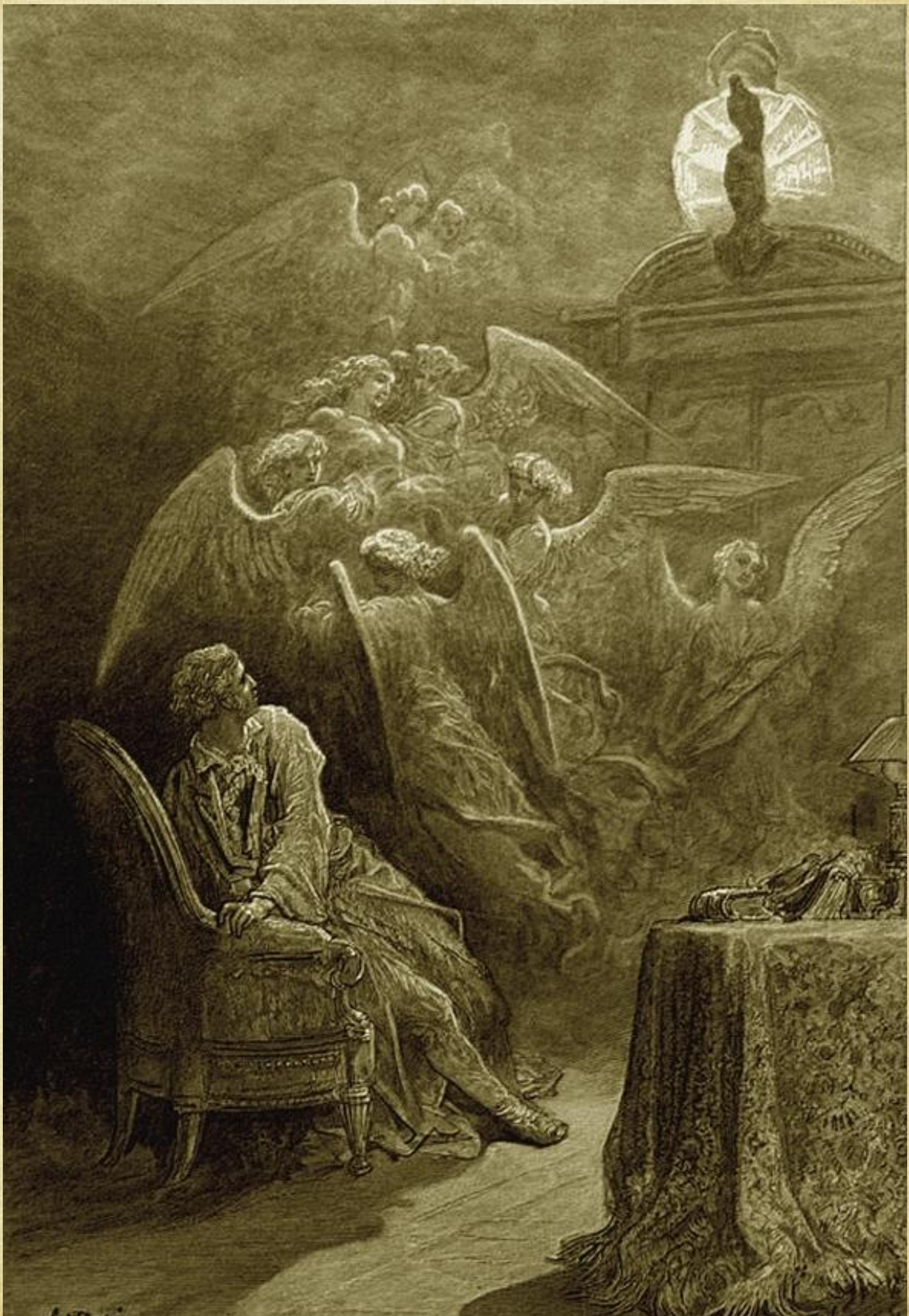
G. Doré

„Corb sau demon! Piei odată cu-a ta vorbă blestemată!
Te întoarce în Tărîmul Nopții, înspăimîntător!
Să nu-ți uiți vreo pană-n casă, mărturie mincinoasă
Ca şi vorba ta! Mă lasă! Singur să rămîn mi-e dor!
Ia-ți din inima mea pliscul lung şi rău-prevestitor!"
Corbul spuse: NEVERMOREI

Şi de-atunci, stă ca o stană, făr' să-şi mişte nici o pană,
Pe-albul bust al zeei Pallas, aşezat peste uşcior.
Cu-ai săi ochi ce scînteiază, pare-un demon ce visează,
Cînd a lămpii mele rază-i zvîrle umbra pe covor.
Şi, legat de-această umbră, nu se mai avîntă-n zbor
Al meu suflet, NEVERMORE!

Traducere de Petre Solomon

Corbul

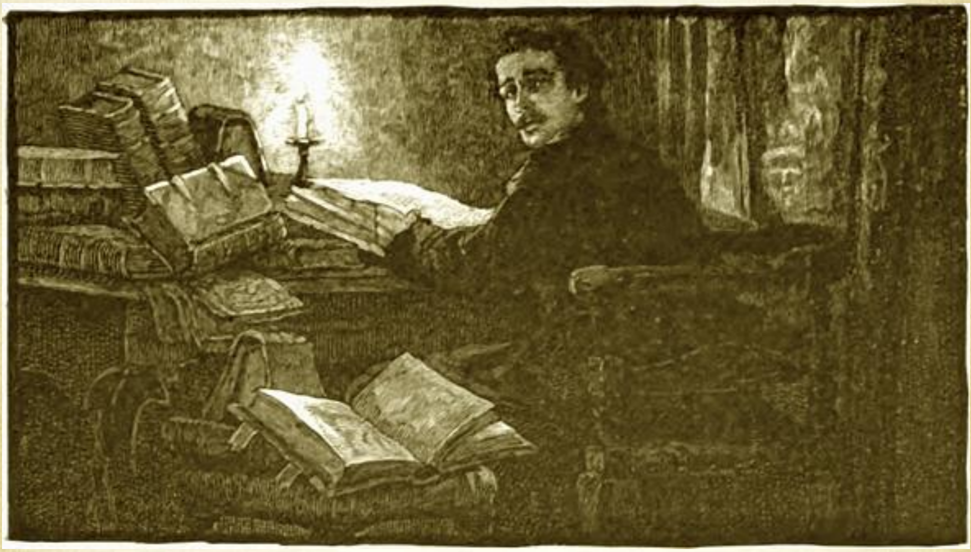

Stând, cândva, la miez de noapte, istovit, furat de şoapte
Din oracole cețoase, cărți cu tâlc tulburător,
Piroteam, uitând de toate, când deodată-aud cum bate,
Cineva părea că bate – bate-n uşa mea uşor.
"E vreun trecător – gândit-am – şi-a bătut întâmplător.
Doar atât, un trecător."

O, mai pot uita vreodată? Vânt, decembrie cu zloată,
Jaru-agoniza, c-un straniu dans de umbre pe covor,
Beznele-mi dădeau târcoale — şi niciunde-n cărți vreo cale
Să-mi aline greaua jale — jalea grea pentru Lenore –
Fata fără-asemuire — îngerii îi spun Lenore –
Nume-n lume trecător.

În perdele învinse roşul veşted de mătase

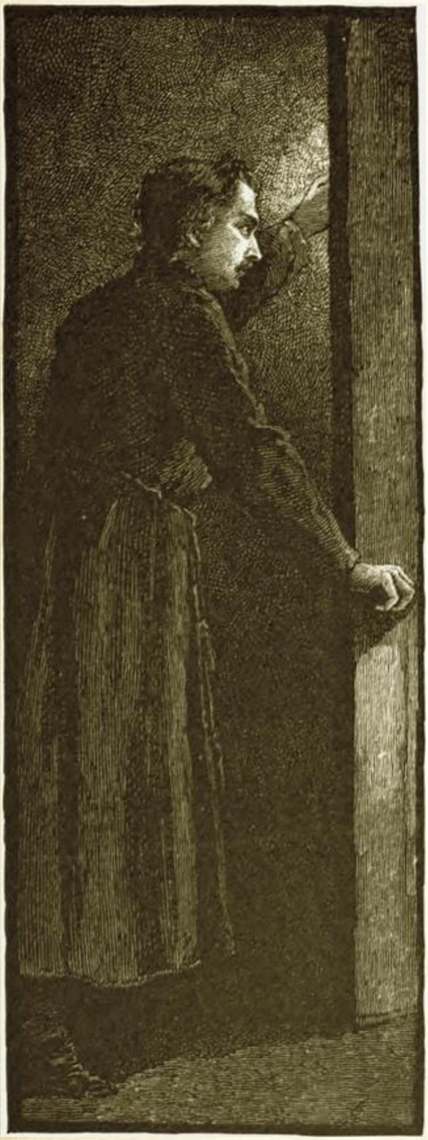

Cu-o foşnire de nelinişti, ca-ntr-un spasm chinuitor;

Şi-mi spuneam, să nu mai geamă inima zvâcnind de teamă:

"E vreun om care mă cheamă, vrând să afle-un ajutor –

Rătăcit prin frig şi noapte vrea să ceară-un ajutor –

Nu-i decât un trecător."

Astfel liniştindu-mi gândul şi de spaime dezlegându-l

"Domnule – am spus – sau doamnă, cer iertare, vă implor;

Podidit de oboseală eu dormeam, fără-ndoială,

Şi-aţi bătut prea cu sfială, prea sfios, prea temător;

Am crezut că-i doar părere!" Şi-am deschis, netemător,

Beznă, niciun trecător.

Şi-am rămas în prag o vreme, inima simțind cum geme,
Năluciri vedeam, cum nimeni n-a avut, vreun muritor;

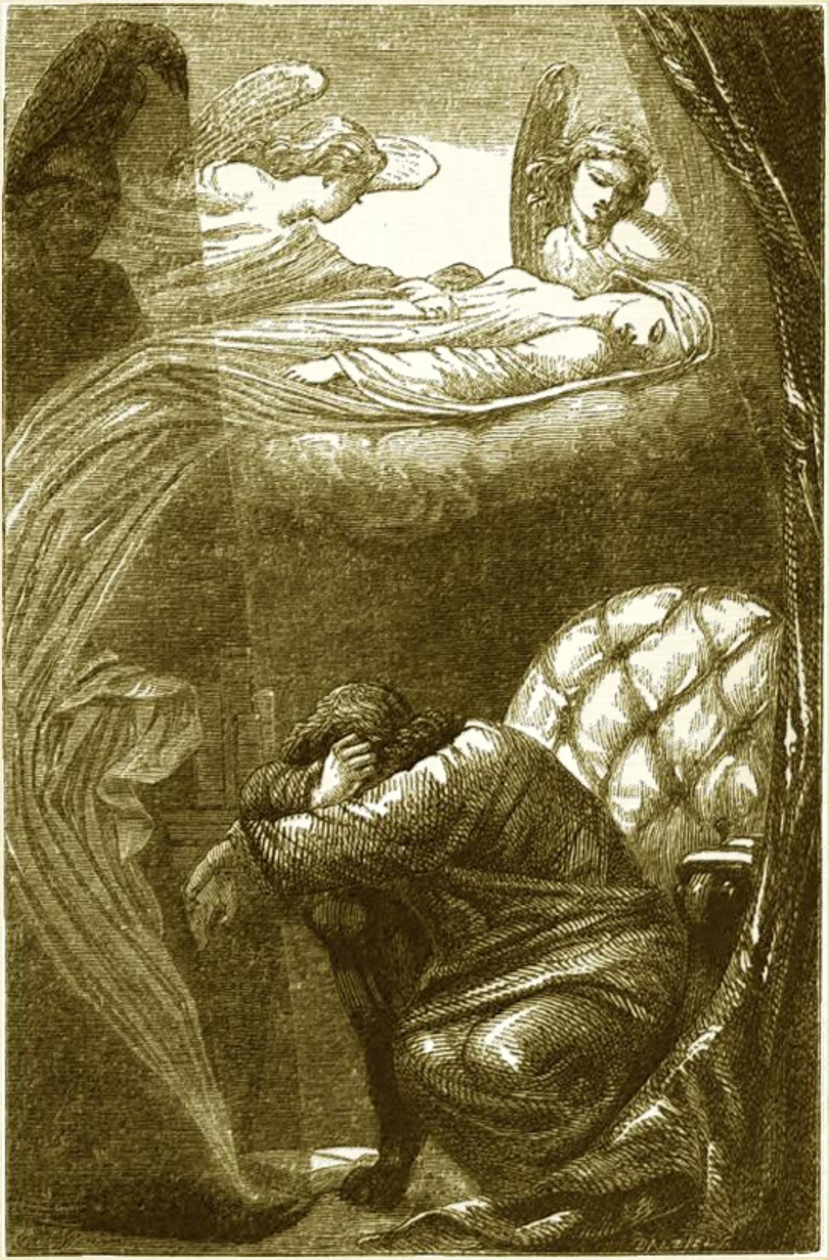

Noapte numai, nesfârşită, bezna-n sinea-i adâncită,
Şi o vorbă, doar şoptită, ce-am şoptit-o eu: "Lenore!"
Doar ecou-adânc al beznei mi-a răspuns şoptit: "Lenore!"
Doar ecoul trecător.

Întorcându-mă-n odaie, tâmplele-mi ardeau văpaie,
Şi-auzii din nou bătaia, parcă mai stăruitor.
"La fereastră este, poate, vreun drumeț strein ce bate...
Nu ştiu, semnele-s ciudate, vreau să aflu tâlcul lor.
Vreau, de sunt în beznă taine, să descopăr tâlcul lor!"
Vânt şi niciun trecător.

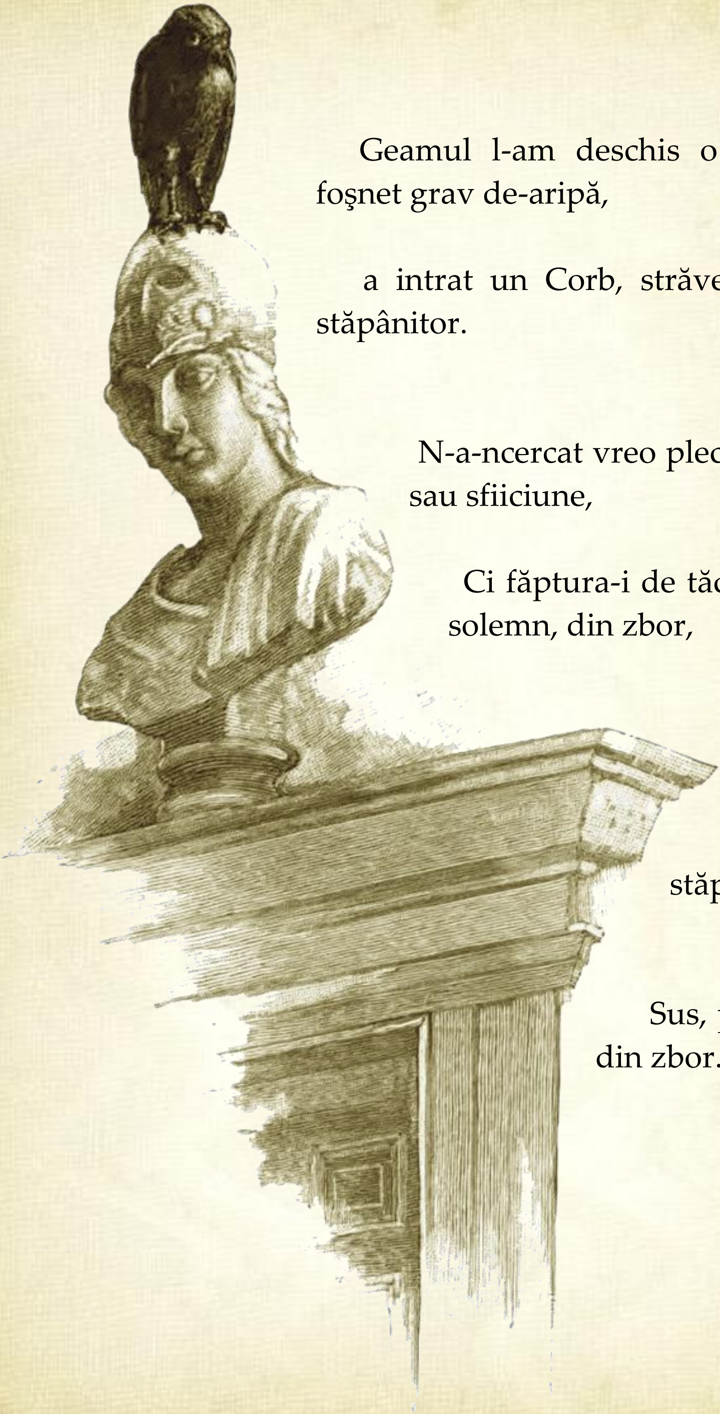

Geamul l-am deschis o clipă şi, c-un foşnet grav de-aripă,

a intrat un Corb, străvechiul timpului stăpânitor.

N-a-ncercat vreo plecăciune de salut sau sfiiciune,

Ci făptura-i de tăciune şi-a oprit, solemn, din zbor,

Chiar pe bustul albei Palas – ca un Domn stăpânitor,

Sus, pe bust, se-opri din zbor.

Printre negurile-mi dese, parcă-un zâmbet mi-adusese,
Cum privea, umflat în pene, țanțoş şi încrezător.
Şi-am vorbit: "Ți-e creasta cheală, totuşi intri cu-ndrăzneală,
Corb bătrân, strigoi de smoală dintr-al nopții-adânc sobor!
Care ți-e regalul nume dat de-al Iadului sobor?"
Spuse Corbul: "Nevermore!"

Mult m-am minunat, fireşte, auzindu-l cum rosteşte

Chiar şi-o vorbă fără noimă, croncănită-ntâmplător;

Însă nu ştiu om pe lume să primească-n casă-anume

Pasăre ce-şi spune-un nume – sus, pe bust, oprită-n zbor –

Pasăre, de nu stafie, stând pe-un bust strălucitor—

Corb ce-şi spune: "Nevermore".

Dar, în neagra-i sihăstrie, alta nu părea că ştie,

Sufletul şi-l îmbrăcase c-un cuvânt sfâşietor.

Mult rămase, ca o stană n-a mişcat nici fulg, nici pană,

Până-am spus: "S-au dus, în goană, mulți prieteni, mulți, ca-n zbor –

Va pleca şi el, ca mâine, cum s-a dus Nădejdea-n zbor".

Spuse Corbul: "Nevermore".
Uluit s-aud că-ncearcă vorbă cugetată parcă,
M-am gândit: "E-o vorbă numai, de-altele-i neştiutor.
L-a-nvățat vreun om, pe care Marile Dezastre-amare

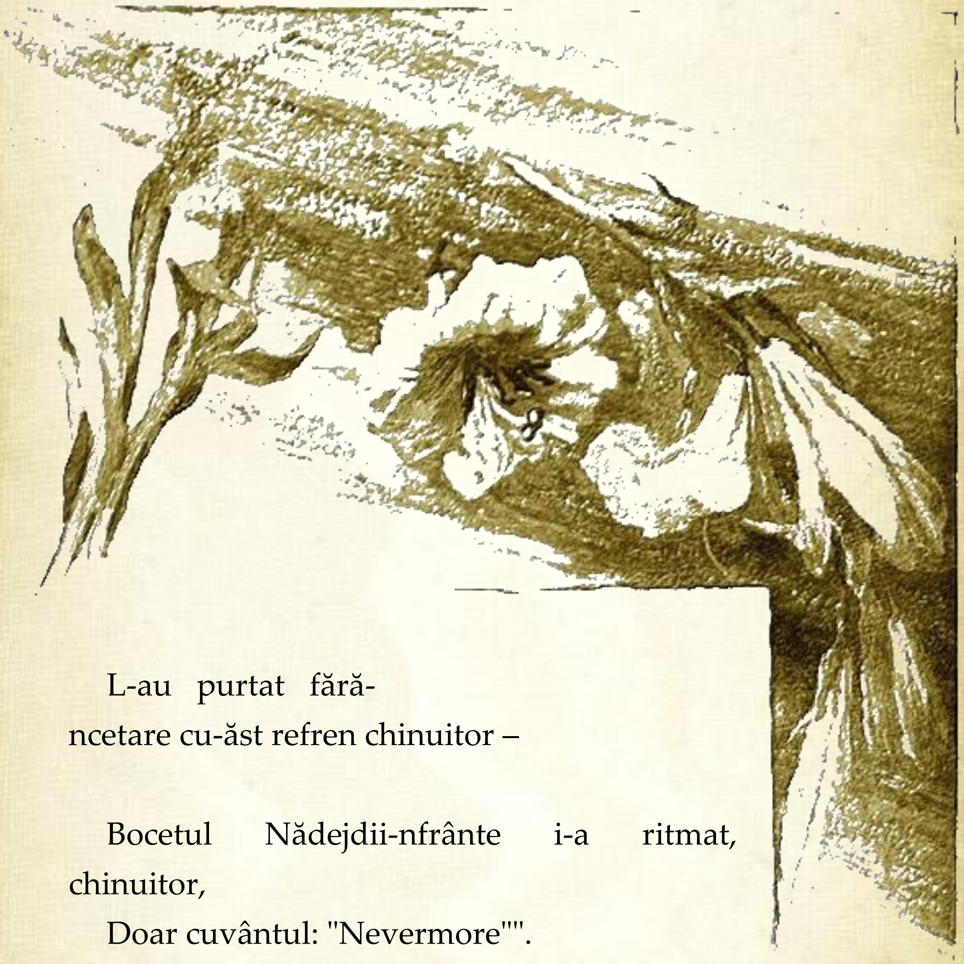

L-au purtat fără-ncetare cu-ăst refren chinuitor –

Bocetul Nădejdii-nfrânte i-a ritmat, chinuitor,
Doar cuvântul: "Nevermore"".

Corbul răscolindu-mi, însă, desnădejdea-n suflet strânsă,
Jilțul mi l-am tras alături, lângă bustul sclipitor;
Gânduri rânduiam, şi vise, doruri, şi nădejdi ucise,
Lângă vorba ce-o rostise Corbul nopții, cobitor –
Cioclu chel, spectral, sinistru, bădăran şi cobitor –
Vorba Never – Nevermore.

Nemişcat, învins de frică, însă negrăind nimică,
Îl priveam cum mă fixează, până-n gând străbătător,
Şi simțeam iar îndoiala, mângâiat de căptuşeala
Jilțului, pe care pala rază-l lumina uşor –
Dar pe care niciodată nu-l va mângâia, uşor,
Ea, pierduta mea Lenore.

Şi-am simțit deodată-o boare, din cățui aromitoare,

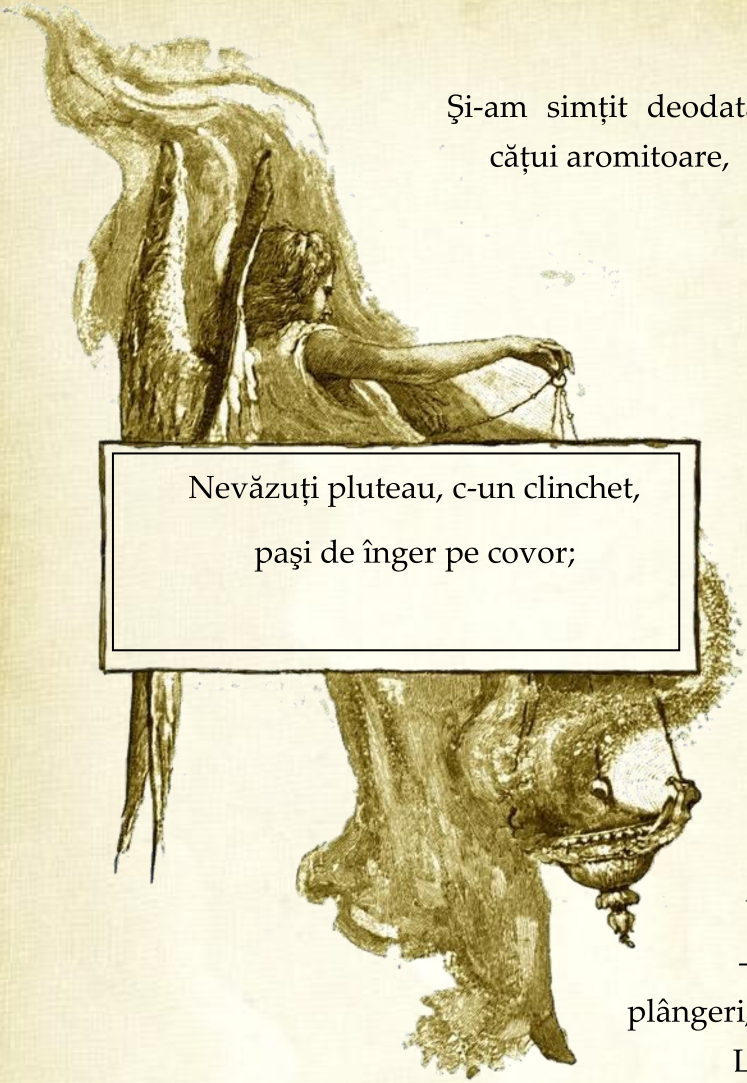

Nevăzuți pluteau, c-un clinchet, paşi de înger pe covor;

"Ție, ca să nu mai sângeri, îți trimite Domnul îngeri" –

Eu mi-am spus – "să uiți de plângeri, şi de dusa ta Lenore.

Bea licoarea de uitare, uită gândul la Lenore!"

Spuse Corbul: "Nevermore".

"Tu, profet cu neagră pană, vraci, oracol, sau satană,

Sol al Beznei sau Gheenei, dacă eşti iscoditor,

În noroasa mea ruină, lângă-un țărm fără lumină,

Unde spaima e regină – spune-mi, spune-mi te implor,

Este-n Galaad – găsi-voi un balsam alinător?"

Spuse Corbul: "Nevermore".

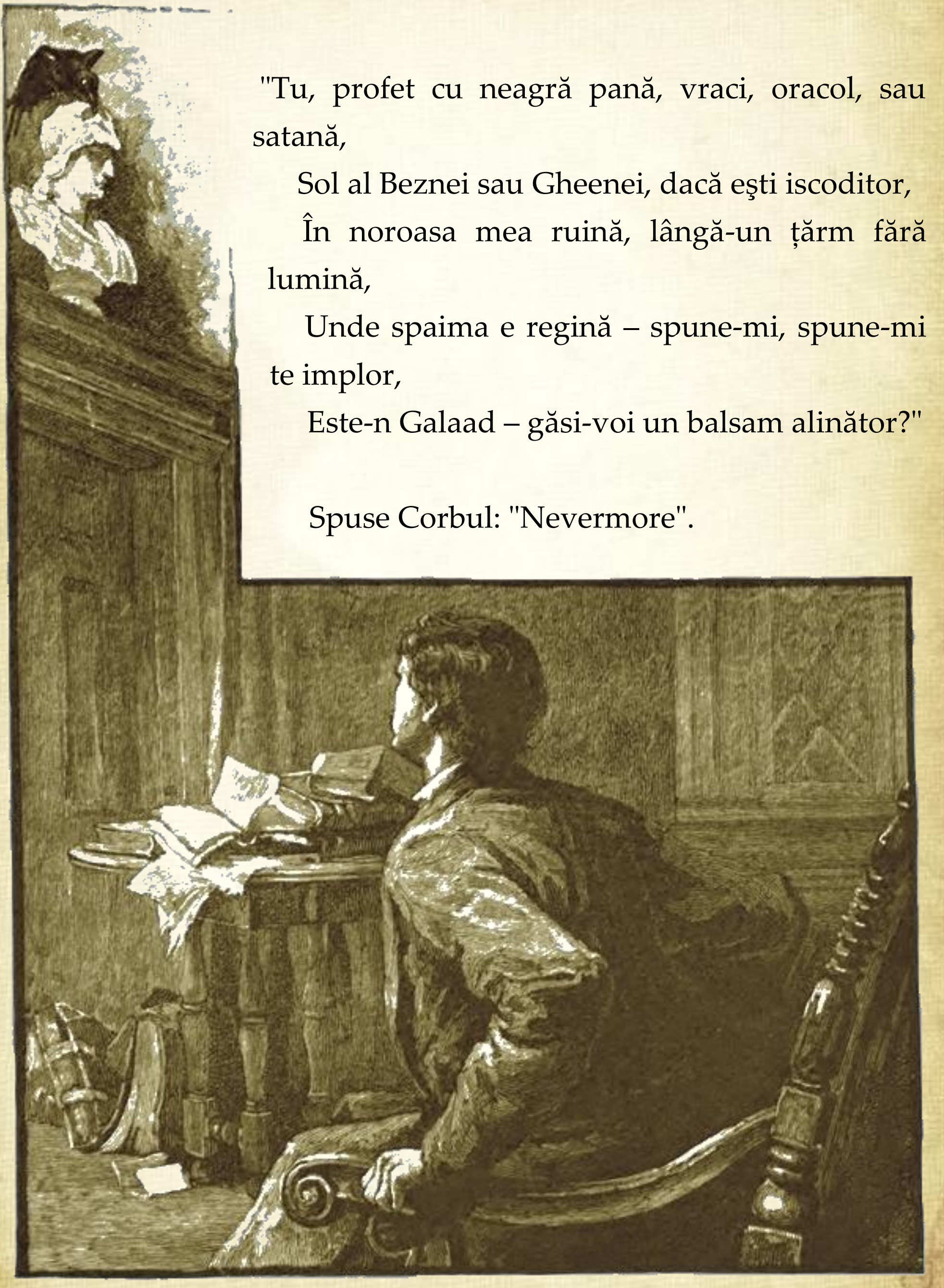

"Tu, profet cu neagră pană, vraci, oracol, sau satană,

Spune-mi, pe tăria bolții şi pe Domnul iertător,

Sufletu-ntâlni-va oare, în Edenul plin de floare,

Cea mai pură-ntre fecioare – îngerii îi spun Lenore –

Fata căreia şi-n ceruri îngerii îi spun Lenore?"

Spuse Corbul: "Nevermore".

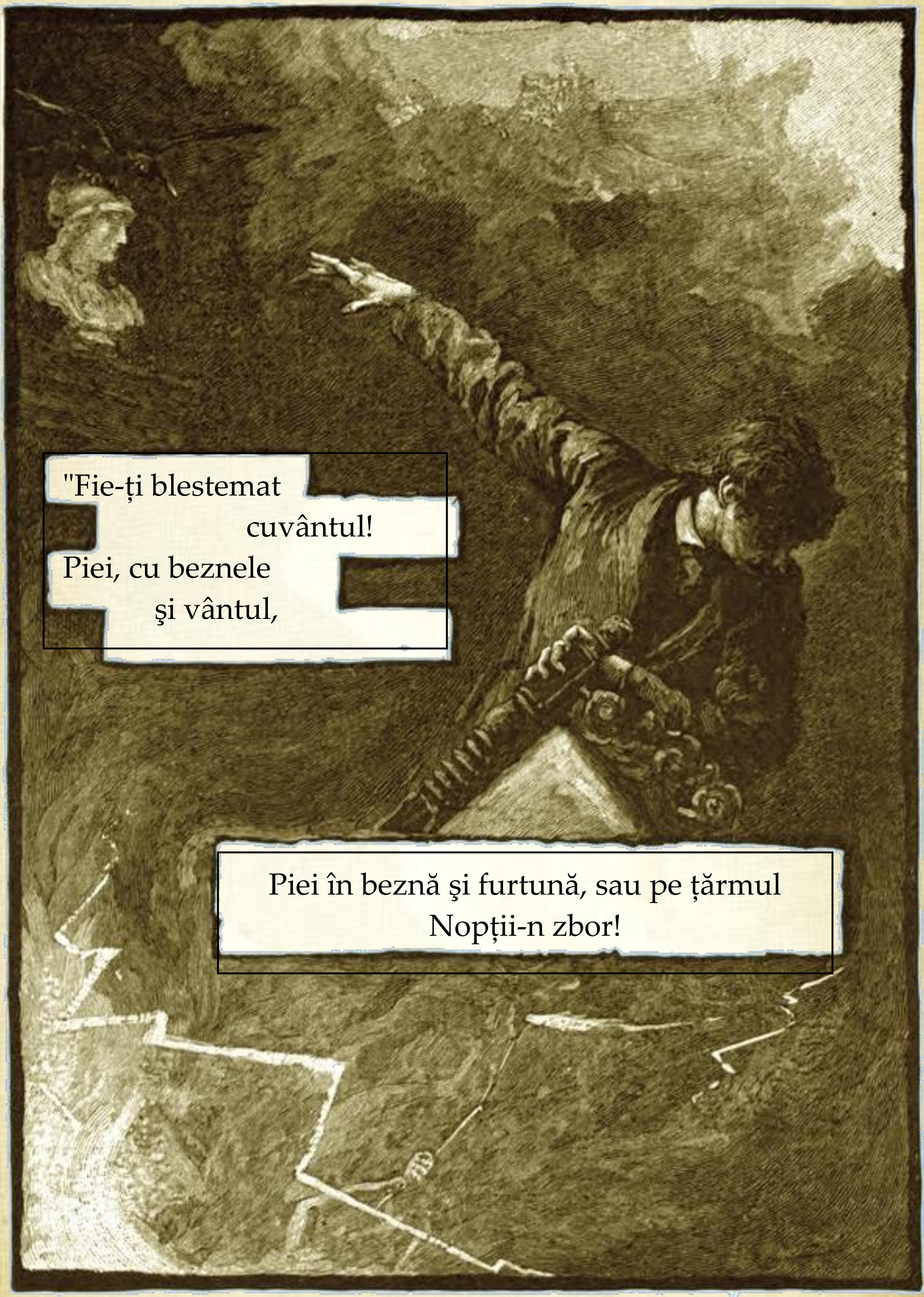
"Fie-ți blestemat cuvântul!
Piei, cu beznele şi vântul,
Piei în beznă şi furtună, sau pe țărmul Nopții-n zbor!

Nu-mi lăsa nici fulg în casă din minciuna-ți veninoasă!
Singur pentru veci mă lasă! Pleacă de pe bust în zbor!
Scoate-ți pliscu-nfipt în mine, pleacă la Satan, în zbor!"
Spuse Corbul: "Nevermore".

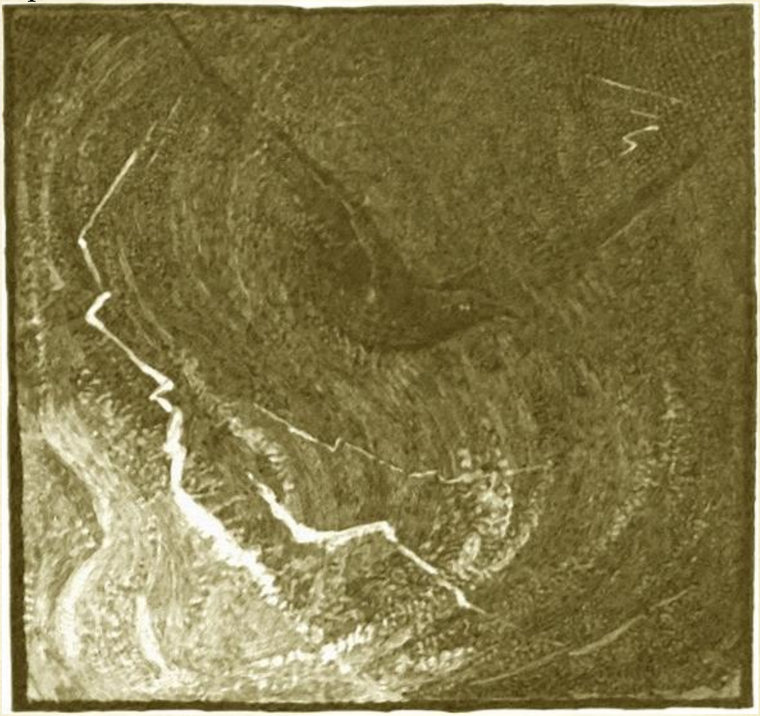

Şi de-atunci, pe todeauna, Corbul stă, şi stă întruna,
Sus, pe albul bust, deasupra uşii mele, pânditor,
Ochii veşnic stau de pază, ochi de demon ce visează,
Lampa îşi prelinge-o rază de pe pana-i pe covor;
Ştiu, eu n-am să scap din umbra-i nemişcată pe covor.
Niciodată – Nevermore.

traducere de Mihu Dragomir

EULALIE - Cântec

Eulalie* - *Cântec

*(în original **Eulalie - A Song**)*

a văzut lumina tiparului

în iulie 1845,

în revista newyorkeză

***American Review**.*

EULALIE - Cîntec

Eu tînjeam în lumi cercetate
Doar de lacrămi şi singurătate;
Într-un lac stătător sufletu-mi începea să se țească,
Pînă curata Eulalie îmi deveni îmbujorată mireasă,
Clara fată Eulalie îmi deveni surîzătoare mireasă.

Ah, lumină, mai puțină lumină
Au stelele seara cînd se înclină
Decît au ochii dragii mele soții!
Şi niciodată fulgii uşori
Țesuți de aburii plutitori
Cu lunarele tonuri de perle purpurii,
Nu se pot întrece cu cea mai stingheră buclă-a modestei Eulalii
Nu se pot întrece cu cea mai părăsită buclă-a modestei Eulalii.

Durere! tu, cu ai tăi strigoi.
Nu te vei mai întoarce-napoi.

Căci, inima ei, suspin la suspin îmi răspunde acum pînă-n vecii,

Şi cît ziua întreagă
Luceşte drumeagă
Astarteea[25], în cerurile ei azurii.
Spre ea mereu Eulalie, îşi ridică ochii, sus, în tării,
Spre ea mereu Eulalie, îşi ridică ochii ei, viorii.

Traducerea: Emil Gulian

[25] În mitologia feniciană, zeița cerului.

VALENTINE

Valentine

*(în original **A Valentine**)*

a văzut lumina tiparului

la 21 februarie 1846,

în ziarul newyorkez

***Daily Mirror**.*

VALENTINE[26]

Fie pentru ea scrise rimele, pentru ochii ei luminoşi,
A**r**zători în tot ce pot spune, ca gemenii Ledei[27], şi care
Su**a**v, vor găsi propriul nume, ce alții, mai puțin norocoşi,
Tăi**n**uit în această pagină, nu-l pot vedea cum apare!
Dacă **c**ercetați bine printre rînduri, descoperiți o comoară,
O amul**e**tă divină, un talisman neuitat.
De care **s**e poartă pe inimă. Cercetați şi a doua oară
Ritmuri, **s**ilabe, şi vorbe! Nu lăsați nimica uitat
Din cîte m**a**i sînt, căci altfel vă pierdeți vremea zadarnic!
Şi, totuşi o**r**icîte s-ar spune, aici nu e nodul gordian,
Bun de dezle**g**at doar cu sabia, după un chin mai amarnic,
Pentru cine d**e**scoperă cheia şi, atent, urmăreşte un plan.
Scrise pe pagi**n**a albă stau atît de cuminți în fața
Ochilor ce viu s**t**rălucesc, stau şi luminează *perdus*[28],
Trei elocvente v**o**rbe ştiute de poeți, căci în viața
Zilnică sînt doar **s**tema poetei care eşti tu.
Literele sînt desi**g**ur, ca de obicei, mincinoase
Ca şi cavalerul Pint**o** - Ferdinando Méndez[29] –

---

26 Cuvîntul englezesc *valentine* are aici înțelesul de răvaş de dragoste trimis, potrivit unei datini împămîntenite în țările anglo-saxone, în ziua de 14 februarie (praznicul sfîntului Valentin). Pentru a dscoperi numele destinatarei, citiți prima literă din primul vers, urmată de a doua şi aşa mai departe pînă la sfărşit. Spre a înlesni lectura acrostihului literele care compun numele destinatarei au fost tipărite cu aldine. Numele este *Frances Sargent Osgood.*

27 Personaj al mitologiei eline, mama gemenilor Castor şi Pollux, care simbolizează frăția şi amiciția.

28 *Pierduți* (în limba franceză, în original).

29 Ferdinando Méndez Pinto (1509-1583), călător portughez; jurnalului lui Pinto, publicat în 1614, îi mergea vestea că ar cuprinde numeroase născociri.

Dar de vor fi sinonime **o**dată cu Adevărul, tot voi, căutări migăloase,

Cînd veți citi enigma a**d**încă, dintr-o dată, veți desluşi al ei miez.

Traducerea: Emil Gulian

CĂTRE M.L.S. (I)

Către M. L. S.

*(în original **To M.L.S.**)*

a văzut lumina tiparului

la 13 martie 1847,

în revista newyorkeză

***Home Journal**.*

CĂTRE M.L.S. (I)

Din toți cei ce slăvesc ivirea ta
Ca revărsatul zorilor, din toți
Cei pentru care lipsa ta e noapte
- Întunecare-a soarelui în slavă –
Din toți cei ce, în fiecare ceas,
Plîngînd, te binecuvîntează de nădejde,
De viață ce le dai! ah, mai cu seamă
De învierea-adînc-înmormîntatei
Credințe-a lor întru-Adevăr, Virtute
Şi-Umanitate, dintre toți cei care,
Din patul de prihană-al Deznădejdii
Bolnavi de moarte s-au sculat deodată
La graiul tău şoptit uşor: „Să fie
Lumină!”, graiul tău şoptit uşor,
Ce şi-a aflat plinirea-n îngereasca
Lucire-a ochilor tăi, din cei care
Ți-s mai datori, a căror gratitudine
E-aproape-aidoma evlaviei,
Oh, aminteşte-ți pe cel mai dator,
Cel mai adînc cucernic şi gîndeşte-te
Că-aceste slabe rînduri le-a scris el,
El ce tresaltă-n scrisul său la gîndul
Că sufletu-i cuminecă c-un înger.

Traducerea: Dan Botta

ULALUME - O baladă

Ulalume - O baladă

*(în original **Ulalume - A Ballad**)*

a văzut lumina tiparului

în decembrie 1847,

în revista newyorkeză

***American Review**.*

ULALUME - O baladă

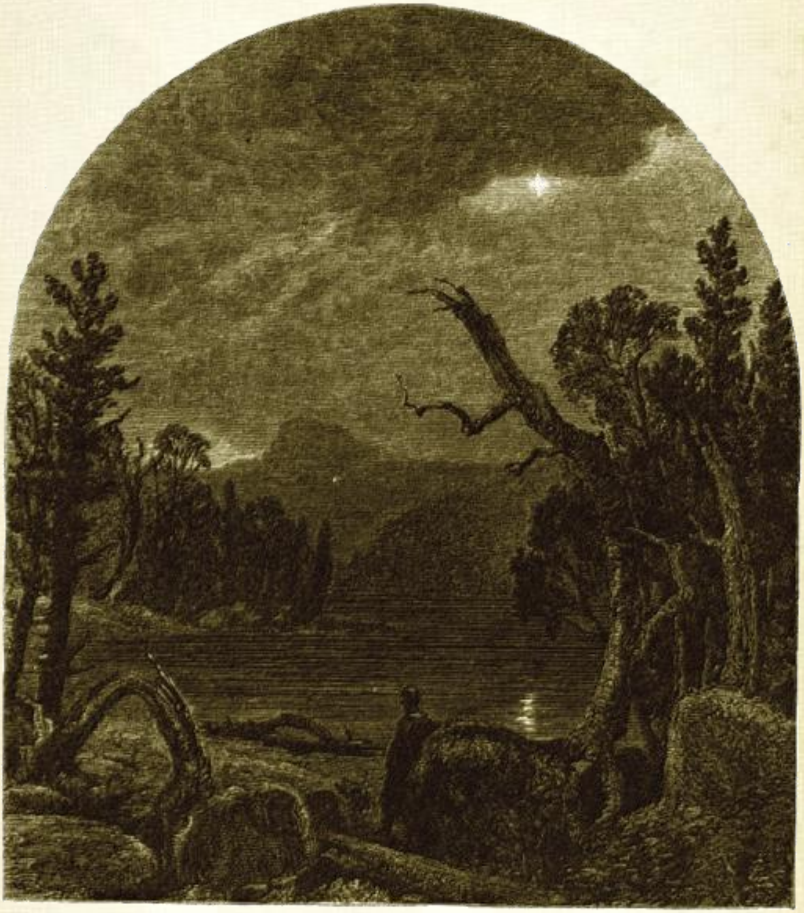

Cerurile erau sure şi aspre;
Frunzele erau crispate şi seci,
Frunzele erau istovite şi reci;
Era noapte-n pierdutul Octobre,
Al anului acela pierdut în veci;

Pe-aproape de sumbrul lac Auber [30],
În inima cețoasei țări Weir [31];
Era jos lîngă mlaştina Auber,
În pădurea gulzilor - Weir.

Odată, acolo, printr-o alee titanică
De cipréşi, rătăceam cu-al meu Suflet,
De cipréşi, cu Psyché, al meu Suflet.
Îmi era inima, pe-acea vreme, vulcanică,
Precum zgura care se răstoarnă în gol,
Precum lava care, fără tihnă, în gol, -
Aruncă rîuri de pucioasă la Yaanek [32]
În extrema climă, la pol;
Gemînd se răstoarnă din Muntele Yaanek
În imperiile borealului pol.

Vorbele ne erau grave şi sobre,
Gîndurile erau paralizate şi seci,
Amintirile erau trădătoare şi reci.
Nu ştiam, vai, că sîntem în Octobre.
Nu vedeam, vai, a anului noapte,
(Rară, între altele, din veci!) ;
Nu ne-aminteam de sumbrul lac Auber,
(Nici că mai străbătusem negurosu-i mister),
Nu ne-aminteam de-un lac Auber,
Sau de pădurea gulzilor - Weir,

Şi, cum noaptea plutea acum joasă

---

[30] Nume dat de autor unui lac imaginar.
[31] Atît țara cît şi numele ei sînt născociri ale autorului. Cititorilor englezi cuvîntul *Weir* le sugerează prin asociație cu *Weird* noțiunile de tainic, straniu, supranatural.
[32] Munte imaginar.

Şi cadranele stelelor lămureau dimineaţa,
Cadranele stelelor arătau spre dimineaţă,
În fundul aleii, o nebuloasă
Şi delicvescentă lumină căpăta viaţă,
Din boarea căreia, miraculoasă,
Cu îndoitu-i corn se ivi, din ceaţă,
Stema de diamante-a Astarteei,
Cu îndoitu-i corn, clară, din ceaţă.

Şi spusei: „Decît Diana[33]-i mai tandră;
Alunecă prin eter de suspine,
Se joacă-n eter de suspine:
A văzut nezvîntate lacrămile obrazului
De care viermele mereu se ţine
Şi-a venit peste zodia Leului
Să ne arate drumul cerului,
Al leteenei păci a cerului.
S-a ridicat, în ciuda Leului,
Să scînteieze peste noi strălucitorii ei ochi;
A trecut vizuina Leului
Cu dragoste-n luminoşii ei ochi."

Dar Psyché, ridicînd al său deget,
Zise: „Vai, de stea îmi e teamă,
De strania-i paloare mi-e teamă:
Haide să fugim fără preget!
O bănuiesc! Să zburăm! Îmi e teamă!"
Agonic vorbi, lăsînd să-i cadă
Arípile, pînă se tîrîră în praf.
Dezolată hohoti, lăsînd să-i cadă
Penele, pînă se muiară în praf,

[33] În mitologia romană, zeiţa lunii şi a vînătorii.

Întristate se muiară în praf.

Răspunsei: „Totul nu-i decît vis:
Să mai stăm în nestinsa lumină!
Îmbăiați în cristalina lumină!
Sibilina-i splendoare Speranță radiază
Şi Frumusețe, pe bolta senină:
Iat-o? Se înalță vibrînd în noaptea senină!
Să credem, trebui' să credem în strălucita ei rază
Şi siguri să fim: ne va arăta drumul drept!
Să credem, trebui' să credem în lucitoarea ei rază
Care ştie doar să ne-arate drum drept,
Cînd fîlfîie sus în Cerul cel drept."

Aşa o-mpăcai pe Psyché, o sărutai,
Îi alungai groaza,
Lîngă mine-o luai;
La sfîrşitul aleii ajungînd fără veste
Ne opri poarta unui mormînt,
Poarta unui mormînt cu-o poveste;
Şi spusei: „Ce e scris, dulce soră,
Pe lespedea grea a acestui mormînt?"
„E cavoul Ulalumei pierdute,
Ulalume, Ulalume, un cuvînt!"

Se făcu inima-mi de cenuşă, tristă,
Cum erau frunzele crispate şi seci,
Cum erau frunzele istovite şi reci;
Şi strigai: „Era tot în Octobre
În chiar astă noapte din anul trecut,
Cînd aici am adus o povară de groază,
Am adus o povară şi-un ultim sărut!

În această noapte unică-ntre toate,
Ce démon din nou pe aici m-a cerut?
Ah, cunosc, acum, sumbrul lac Auber
Din inima cețoasei țări zisă Weir,
Recunosc umeda mlaştină Auber
Şi pădurea gulzilor - Weir.”

Traducerea: Emil Gulian

O ENIGMĂ

O enigmă

*(în original **An Enigma**)*

a văzut lumina tiparului

în martie 1848

în revista:

Union Magazine

***of Literature and Art**,*

din New York.

O ENIGMĂ[34]

„**S**e află rar” a zis Salomon cel Prost
„R**a**r se află o idee în cel mai profund sonet.
Ză**r**im prin toate lucrurile făcute fără rost
Tot **a**şa ca prin rarul napolitan bonet;
Fără **h**al e! O doamnă cum să-l poarte cochet?
Tot aş**a** cu Petrarca, la care sub avînt
Se-ascu**n**de uşurința, cum al bufniței puf care-n vînt
Se duce î**n** zbor, ca hîrtia ce trece fără regret.”
Cu-adevăr**a**t să dăm, atunci, lui Sal crezămînt.
Maniile do**l**ente-ale tuckermanilor[35] sînt curente
Bule, ah, ef**e**mere şi astfel transparente;
Doar *aici* cum **v**ezi e un obscur alfabet
Care, însă, stab**i**l e, nemuritor, prin forța
Numelor dragi a**s**cunse-n el cu-al lor secret.

Traducerea: Emil Gulian

---

[34] Vezi poezia *Valentine*, (footnote), pasajul referitor la acrostih. Numele este *Sarah Anna Lewis* (în versiunea românească *w* este înlocuit cu *v*).
[35] Cu alte cuvinte, critici îngăduitori cum era Henry Theodore Tuckerman (1813-1871), un contemporan al lui Poe.

CĂTRE ***

Către *****
[în original ***To*** *****
("Not long ago,
the writer of these lines...")]
a văzut lumina tiparului
în martie 1848,
în revista:
The Columbian Lady's
and Gentleman's Magazine*,*
din New York.

CĂTRE ***

Nu-i mult de cînd cel ce versurile-acestea scrie,
Cuprins de trufia nebună a intelectualității,
Credea în „puterea cuvintelor”, tăgăduind că vreodată
S-ar mai putea naşte, în mintea omenească, vreun gînd
Ce-ar întrece enunțarea lui prin cuvinte:
Şi acum, ca o ironie a acelei fanfaronade,
Două cuvinte - doar două disilabe străine –
Italieneşti după sunet, făcute a fi murmurate
Numai de îngeri cînd, sub clar de lună, visează
La „roua care brodează-înghețate şiraguri de perle
Pe colina Hermonului”, porniră din inima lui
Gînduri pîn-atunci negîndite, ce sînt ca inima gîndului
Bogate şi mai divine, mai pătimaşe năluci
Chiar decît cele pe care seraful harpist Israfel
(Ce are „vocea mai dulce între toate creaturile Domnului”)
Poate spera să mai cînte. Dar eu! vraja mi-e ruptă. Cade
Pana fără putere din mîna înfiorată de tremur.
Cu numele tău drept text, cu toată porunca ta,
Nu mai pot scrie, nu pot vorbi şi nu pot gîndi,
Vai, nu pot simți; căci nu e simțire
Această oprire fără mişcare pe pragul de aur
Al porții larg deschise-a viselor,
Privind pierdut pe somptuoasa alee,
Înfiorat să te văd la dreapta, la stînga şi de-a lungul ei,
În aburul de purpură, pînă departe,
Pînă se termină privirea, numai pe tine.

Traducerea: Emil Gulian

CĂTRE HELEN

Către Helen

(în original ***To Helen****)*

a văzut lumina tiparului

în noiembrie 1848

în revista:

Union Magazine

of Literature and Art*,*

din New York.

CĂTRE HELEN

O dată te-am văzut, o dată numai;
Sînt ani de-atunci: să nu spun *cîți, nu* mulți.
Era un miez de noapte-n iulie şi din
Plin discul lunei care, asemeni sufletului
Tău răsărind, îşi făcea drum prin ceruri,

Cădea un mătăsos văl de lumină,
Cu linişte şi dulce-alean şi somn,
Pe fețele nălțate a o mie
De roze ce creşteau într-o-ncîntată
Grădină unde vîntul nu-ndrăznea
Să umble decît doar tiptil, cădea
Pe fețele nălțate ale-acelor
Roze, ce-n schimbul dragostei-lumine,
Îşi dădeau sufletul îmbălsămat
Într-o extatică moarte. Cădea
Pe fețele nălțate ale-acelor
Roze ce surîdeau şi se stingeau
Pe-acest răzor, de tine fermecate
Şi de poezia ființei tale.

În alb înveşmîntată, pe un strat
De violete, te-am văzut şezînd
Culcată, pe cînd luna cădea peste
Fețele-ntoarse ale rozelor
Şi pe-a ta, vai, întoarsă în durere!

Nu era Soartea, care-n acest miez
De noapte-n iulie, nu era Soartea
(Al cărui nume este tot durere)
Care-mi spunea să mă opresc în fața
Zăbrelelor grădinii spre-a sorbi
Mireasma-acestor roze adormite?
Nici un zvon: lumea păcatului dormea,
Afară doar de tine şi de mine.
(Oh, cer, oh, Doamne, cum îmi bate inima
Apropiind aceste două nume!)
Afară doar de tine şi de mine.

M-am oprit, am privit şi-ntr-o clipită
Pieriră toate. - Ah, ia aminte bine:
Era doar o grădină fermecată!

Lampa cu zare de mărgăritar
A lumii a apus, stratul de muşchi
Şi unduitele cărări, extaticele
Flori, arborii cei plini de freamăt

S-au stins din ochi; şi-al rozelor parfum
Muri şi el în brațele-adierilor,
În adorație. Tot, tot se stinse,
Afară doar de tine,-afară doar
De mai puțin ca tine, de lumina
Divină-n ochii tăi, afară doar
De sufletul din ochii tăi nălțați!
Nu i-am văzut decît pe ei,
Ei erau lumea toată pentru mine!
Nu i-am văzut decît pe ei, numai
Pe ei ceasuri întregi, pînă ce luna
Se duse. Ce sălbatice poveşti
De dragoste par scrise de aceste
Armonioase, cristaline sfere!
Ce-ntunecată suferință şi ce
Nădejde nelumeasеă! Ce senină
Mare de mîndrie! Ce avînt
Cutezător şi, totuşi, ce adîncă,
Ce nesecată sete de iubire!

Dar, în sfîrşit, Diana se culcă,
În stratul de apus al unui nour
De fulgere-ncărcat. Şi tu - o umbră –
Printre funebrii arbori ai plecat.
Doar ochii tăi rămas-au. Ei *n-au vrut*
Să plece, niciodată n-au plecat!
Iluminîndu-mi calea solitară
Spre casă noaptea, nu m-au părăsit
(Cum au făcut nădejdile-mi) de-atunci.
Ei mă urmează. Ei mă duc prin ani,
Ei îmi sînt sfetnici - eu însă li-s rob.
Ei au menirea lor de-a lumina

Şi de-a înflăcăra. Eu - datoria
De-a fi mîntuit de lumina lor
Scânteietoare, de-a mă limpezi
În focul lor electric, şi sfinți
În focul lor elysean. Ei umplu
Cu Frumusețe (care e Nădejde),
Sufletul meu şi sînt, departe-n ceruri,
Stelele-n fața cărora-ngenunchi
În tristele, tăcutele vegheri

Din noaptea mea. Pe cînd, chiar în amiază,
Îi văd lucind mereu, doi dulci luceferi
Ce nu pot fi întunecați de soare!

Traducerea: Dan Botta

PENTRU ANNIE

Pentru Annie

*(în original **For Annie**)*

a văzut lumina tiparului

la 28 aprilie 1848,

*în ziarul **Flag of Our Union**.*

PENTRU ANNIE

Har Domnului, criza,
Răul s-a sfîrşit,
Şi boala-ndelungă
S-a dus, în sfîrşit.
Şi febra „Viață”
E-nvinsă,-n sfîrşit.

E trist, recunosc,
N-am vlagă nicicum,
Şi-un muşchi nu se mişcă,
Întins stînd acum.
Ce-mi pasă! Mă simt
Mai bine acum.

Şi-atît de cuminte,
În patu-mi mă port.
Că cine mă vede
Ar zice că-s mort,
S-ar speria văzîndu-mă,
Crezînd că sînt mort.

Durere şi geamăt,
Suspin şi văpaie
Se stinseră-o dată
Cu-oribila bătaie
A inimii,-această oribilă,
Oribilă bătaie

Dezgustul şi-amarul,
Durerea fierbinte,
Trecut-au cu febra
Ce luase-a mea minte,
Cu febra „Viață”
Ce-arde-a mea minte.

Şi, ah, între multe
Torturi mi se dete
Cea mai rea din toate,
Amarnica sete.

Din rîul de-asfalt
Al patimei bete.
Băui dintr-o apă
Ce stinge-orice sete.

Din apa ce curge,
Cu veşnic descînt
Dintr-un şipot la cîțiva
Paşi doar sub pămînt,
Dintr-o peşteră nu prea
Adîncă-n pămînt.

Şi, ah, nu se spună
Prosteşte vreodat'
C-odaia mea-i sumbră
Şi strîmt al meu pat;
Căci nimeni nu doarme
În altfel de pat,
Ca să dormi, te culcă
În astfel de pat...

Tantalicu-mi suflet,
Plecat blîndei firi,
A uitat, nu-i pare
Rău de trandafiri,
De vechile-i griji,
De mirți şi trandafiri.

Căci el îşi închipuie,
Zăcând pe-ndelete.
Mireasmă mai sfîntă,
În jur, de violete;

De rosmarin mireasmă
Şi de violete,
Cu rută [36] şi blînde,
Pure violete.

Şi zace ferice,
Scăldat în diafanii,
Fiori de credință
Şi frumusețea Annii,
Înecat în baia
Pletelor Annii.

Mă sărută duios,
Mi-aduse dulce alinu-i.
Căzui atunci uşor
Spre a dormi la sînu-i,
Spre a dormi adînc
În cerul de la sînu-i.

Şi cînd s-a stins lumina
Îmi puse şalul său,
Şi se rugă de îngeri
A mă feri de rău,
De-a îngerilor doamnă –
A mă feri de rău.

Şi-atît de cuminte,
În patu-mi mă port
Iubirea cunoscîndu-i,
Încît m-ați crede mort,
Şi-atît de liniştit,

---

[36] Plantă (*Ruta graveolens*) originară sudul Europei.

În patu-mi mă port
(Cu dragostea-i la sînu-mi)
Încît m-ați crede mort;
V-ați speria văzîndu-mă,
Crezînd că-s mort.

Dar inima-mi luceşte
Mai viu ca diafanii
Aştri din tărie,
Căci scînteie cu Annie,
Se-aprinde la lumina
Iubirii pentru Annie,
La gîndul luminii
Ochilor Annii.

Traducerea: Dan Botta

ELDORADO

Eldorado

*(în original **Eldorado**)*

a văzut lumina tiparului

la 21 aprilie 1849,

în ziarul

***The Flag of Our Union**.*

ELDORADO

Vesel gătit,
Cavaler strălucit,
Prin soare, prin umbră,-a umblat,
Un cîntec cîntînd,
Mereu căutînd,
Un Eldorado de mult visat.

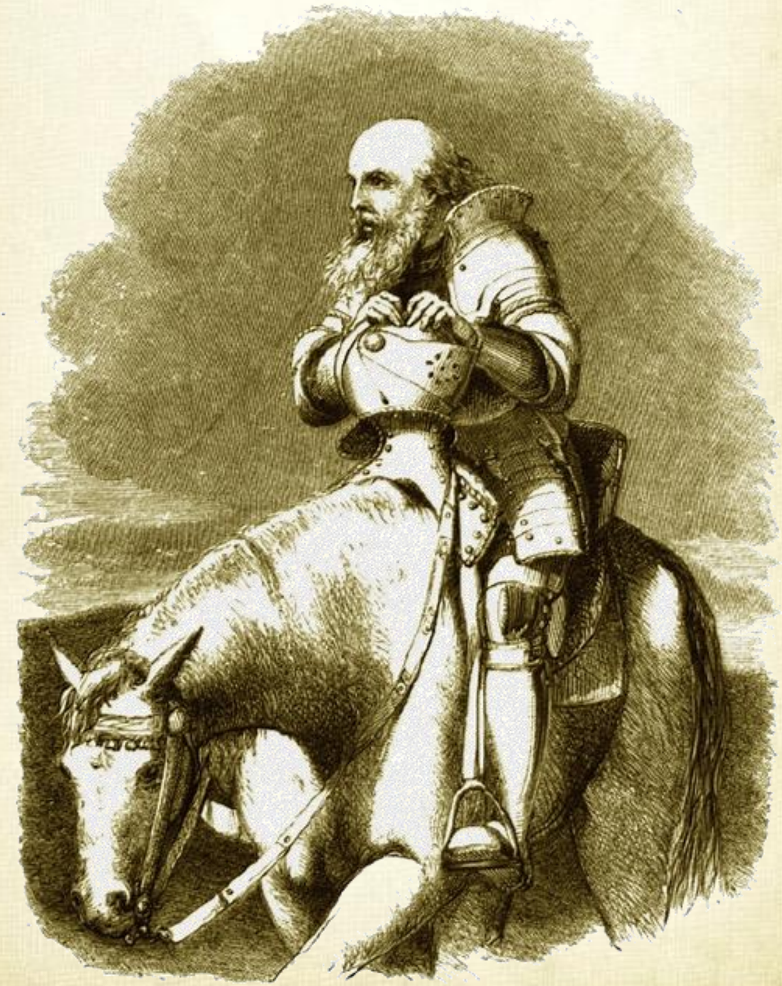

Dar îmbătrîni
Viteazul, şi
Pe inima lui încet a-nserat,
Fără să găsească
Zare pămîntească
Să semene cu Eldorado visat.

Puterile cîte îl îndrăgiră
Pînă la urmă îl părăsiră.
Umbra altui pelerin s-a iscat:
„Umbră, spune-mi mie,
Pe unde să fie
Acel Eldorado de mult visat?”

„Peste Munții Lunei,
Dincolo de fundul,
Marii Văi a Umbrei, un drum dezolat,
Mereu galopează” –
Zise Umbra - „cutează,
Dacă-ntrebi de Eldorado visat”.

Traducerea: Emil Gulian

ELDORADO

Leit în fier,
Un cavaler
Voios a apucat-o,
Pe nori, pe vînt,
Cîntînd un cînt,

Pe drum, spre Eldorado.

Ajuns moşneag,
Mîndrul pribeag,
Pe fruntea-i s-a lăsat o
Umbră, căci el
N-află de fel
Tărîm ca Eldorado.

Şi-ntr-un tîrziu,
De dor pustiu,
Pe-o umbră-a-ntîmpinat-o:
„Umbră, grăi,
Ci unde-ar fi
Ținutul Eldorado?”

„Dincolo de
Ai lunii munți,
Pe-acolo calea-ți ad-o,
În Valea Umbrii,
Dacă umbli
Zorind spre Eldorado.

Traducerea: Dan Botta

Eldorado

Cavaler vestit
Si vesel gătit
Pe drum a apucat-o,
Prin umbră şi prin soare,
Cântând cântări uşoare,
Sa caute-Eldorado.

Însă-mbătrâni
Cavalerul şi
În piept i s-a prelins
O umbră, fiindcă el
Nu a găsit defel
Acel tărâm de vis.

Iar apoi pierzând
Puteri si avânt,
Pe-o umbră-a întrebat-o:
„Umbră, spune-mi, tu ştii
Unde-aş putea găsi
Pământul Eldorado?”’

„După ce străbați
Munții lunii-înalți,
Tu Valea Umbrei caut-o;
Întins să călăreşti,
De vrei să poposeşti
În țara Eldorado!"

Traducere de Petru Dinca

Sonet - MAMEI MELE

Sonet** - **Mamei mele

(în original

***Sonnet** - **To My Mother**)*

a văzut lumina tiparului

la 7 iulie 1849,

în ziarul:

***Flag of Our Union**.*

Sonet - MAMEI MELE

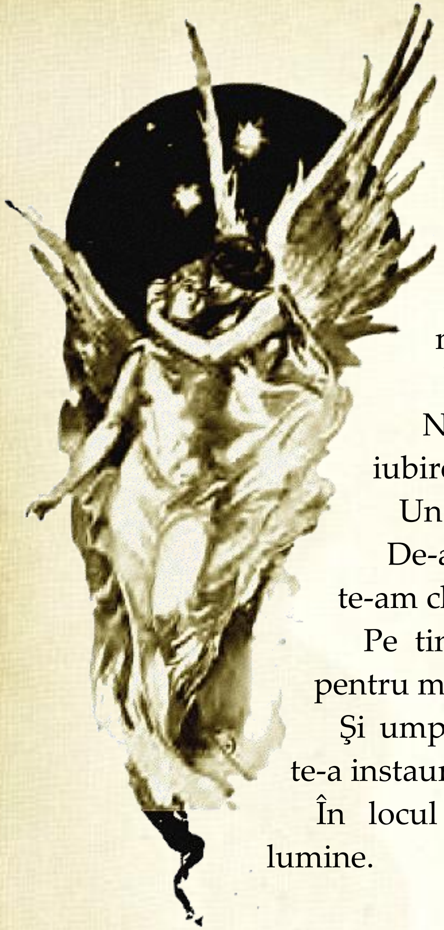

Fiindcă simt că-ntr-a cerului mărire,
Îngerii cînd unul pe altul se cheamă
N-au între cuvintele lor înflăcărate de iubire
Un altul mai duios ca cel de „Mamă”,
De-aceea de mult cu-acest nume scump te-am chemat,
Pe tine ce eşti mai mult decît o mamă pentru mine,
Şi umpli inima inimii mele unde Moartea te-a instaurat
În locul sufletului Virginiei mele dus în lumine.

Mama, propria-mi mamă, ce muri-n anii mei timpurii
Era doar mama mea, pe cînd tu
Eşti mama acelei pe care atît o iubii,
Şi deci mi-eşti mai dragă decît aceea ce mă născu,
Cu acel infinit cu care soția mea era
Mai dragă sufletului meu decît viața mea.

Traducerea: Dan Botta

Mamei mele[37]

Cum simt că prin a stelelor lucire,
Când îngerii cu şoapta lor se cheamă,
Nu pot găsi un termen de iubire
Un altul mai sublim decât de "mamă",
Al mamei nume numele să-ți poarte,
Căci mi-ai fost mamă cu mai mult temei,
Şi-n inima-mi te-ai aşezat prin moarte:
Prin libertatea sufletului ei.

Cum mama ce-o pierdui din vremi uitate
Doar mie-mi fuse mamă, biet stingher,
Tu mamă eşti iubitei adorate.
Mai scumpă-mi eşti ca maica mea din cer,
Prin infinita-n care - odată soața
Mi-a fost mai dragă-n suflet decât viața.

Traducere de Nicu Porsenna

---

37 * Poezie dedicată de poet soacrei sale, D-na Clemm, mama Virginiei, soția lui Poe, moartă foarte tânără, şi în amintirea căreia compune el, sub varii întruchipări, şi poeme pentru iubita moartă. (Nota trad.)

ANNABEL LEE

Annabel Lee

*(în original **Annabel Lee**)*

a văzut lumina tiparului

la 9 octombrie 1849,

în ziarul:

***New York Tribune**.*

ANNABEL LEE

Demult, într-un regat lîngă mare,
De cînd mulți ani or fi,
Trăia o fată, poate-o cunoaşteți,
Pe numele de ANNABEL LEE;
Trăia astă fată numai cu gîndul
Să mă-ndrăgească, s-o pot îndrăgi.

Eu eram copil, ea era copil,
În regatul ce lîngă mare luci:
Dar iubeam cu-o dragoste mai mult decît dragoste –
Eu şi frumoasa ANNABEL LEE;
Pe care chiar serafimii din ceruri
Începură a ne-o rîvni.

Şi iată de ce (e mult de atunci)
În regatul mării de ce veni
Un nor din care vîntul suflînd, o-ngheță
Pe frumoasa mea ANNABEL LEE;
Îndată înaltele-i rude-o luară
De lîngă mine, departe tare,
Şi-ntr-un mormânt o aşezară
În regatul acela de lîngă mare.

Fiind gloata îngerilor tristă în ceruri,
La fericirea noastră rîvni;
Da! acesta desigur fu rostul
(Ştiu toți că altul nu putea fi)
Pentru care vîntul, iscat din nor noaptea,
Îngheță şi ucise pe ANNABEL LEE.

Dar dragostea noastră era mai tare cu mult:
Decît a celor mai bătrîni decît noi,
Decît a celor mai înțelepți decît noi,
Şi nici chiar îngerii de sus ai cerurilor,
Nici demonii de jos, din fundul mărilor,
Sufletul meu nu l-au putut despărți
De cel al frumoasei ANNABEL LEE.

Căci razele de aur ale lunii mi-aduc
Visuri cu frumoasa ANNABEL LEE.
Şi cînd stelele ies, scînteind văd ochii
Totdeauna frumoasei ANNABEL LEE.
În mareea înaltă a nopții, aşa, mă culc alături de draga mea

Draga mea, viața, mireasa mea.
În cavoul de-acolo, din țara mării,
Țara cu mormîntul în care e ea.

Traducerea: Emil Gulian

ANNABEL LEE

Trecut-au ani, ani mulți de cînd,
Pe-un țărm al mării viorii.
Trăia o fată pe care o veți fi cunoscînd
Cu numele Annabel Lee;
Şi acea fată trăia doar cu un singur gînd:
De a-mi fi dragă şi de-a mă iubi.

Eu eram un copil, ea era o copilă

Pe țărmul mării viorii;
Dar ne iubeam cu-o iubire mai tare ca însăşi iubirea
Eu şi-a mea Annabel Lee,
Cu o iubire pe care serafii din ceruri
Începură a ne-o pizmui.

Şi-aceasta a fost pricina din care, demult,
Pe țărmul mării viorii,
Un vînt adié dintr-un nor, ucigînd
Pe draga mea Annabel Lee;
Atunci înaltele-i rude veniră
Ducînd-o departe de-aci,
Ca s-o aşeze-ntr-un mormînt
Pe țărmul mării viorii.

Îngerii, nicicum atît de fericiți în ceruri,
Pizmuindu-ne, au prins a veni,
Da, aceasta era pricina din care (aşa se şi zice
Pe țărmul mării viorii),
Un vînt adié într-o noapte din nor,
Ucigînd şi-nghețînd draga-mi Annabel Lee.

Dar ne iubeam cu-o iubire mai tare decît
A celor mai vîrstnici ca noi,
A multor mai vrednici ca noi,
Şi nici îngerii înşişi în cerul cel sfînt,
Nici demonii-n iad nu vor şti
Să abată vreodată sufletul meu de la sufletul
Limpedei Annabel Lee.

Căci nu-i lună în zări, făr' s-aducă visări
De la draga mea Annabel Lee,

Şi nici stele răsar făr' să văd ochii mari
Ai limpedei Annabel Lee;
Şi cînd noaptea suia, stam întins lîngă ea,
Draga mea, draga mea, viața, mireasa mea,
În mormîntu-i dintre ape vii,
În groapa-i dintre fremătătoare ape vii.

Traducerea: Dan Botta

Anabel Lee

De demult s-a-ntâmplat, de demult...
Era lângă-o mare cu ape-argintii,
O fecioară trăia, şi poate c-o ştiţi,
O fecioară, Annabel Lee;
Şi trăia doar c-un gând - s-o iubesc mereu,
Şi trăia - să mă poată iubi.
Eu - un copil - şi ea un copil,
Lângă-o mare cu ape-argintii,

Ne iubeam ca un cântec mai presus de iubire
Ca un cântec - Annabel Lee;
Şi priveau, pizmuind preacurata iubire,
Chiar serafii de sus, din tării.
Şi aşa s-a-ntâmplat că-ntr-o zi, demult,
Lângă marea cu ape-argintii
Un vânt de pustiu s-a iscat dintr-un nor,
Înghețând-o pe Annabel Lee;
Măritele-i neamuri au dus-o departe.
Departe de mine, spre miazăzi,
Şi-au închis-o în mormântul de piatră,
Lângă-o mare cu ape-argintii.
Chiar serafii, nicicând fericiți ca noi,
Pizmuindu-ne priveau din tării -
Da, aşa s-a-ntâmplat (şi cu toții o ştiu
Lângă marea cu ape-argintii)
Că-ntr-o noapte un vânt se-abătu, geros,
Înghețând, ucigând pe Annabel Lee.
Dar iubirea ne-a fost mai presus de iubirea
Celor mai bătrâni decât noi, doi copii -
Celor mai înțelepți decât noi, doi copii -
Şi nici îngerii de sus, din tării,
Nici demonii din funduri de-ocean
N-au să poată vreodată visul meu despărți
De-al frumoasei Annabel Lee.
Şi, prin noapte, urcând, luna-mi pare un gând
Al fecioarei Annabel Lee;
Şi din ochii stelari eu văd ochii ei mari,
Ai frumoasei Annabel Lee;

Şi în fluxu-nnoptat lângă ea stau culcat,
Lângă draga, iubita, logodnica mea,
În mormântul din țărmuri pustii,
Lângă țărmuri cu valuri pustii.

traducere de* *Mihu Dragomir

Annabel Lee

De mult, de demult, pe-ai Timpului paşi,
Într-un ținut de miază-zi,
O fată trăia, c-un nume gingaş:
Cu numele Annabel Lee.
Şi ea trăia c-un gând, un singur gând:
Să-mi fie dragă şi drag să-i pot fi.
Eram un copil şi ea o copilă,
În cel ținut de miază-zi:
Dar ne iubeam cu-o iubire mai mult ca iubirea -
Eu şi cu-a mea Annabel Lee;
Iubire pe care cheruvii din ceruri
Nu-ncetau a ne-o jindui.
Şi iată dar tâlcul pentru care de mult,
În cel ținut de miază-zi,
Un vânt suflă rece din nori, şi răci
Pe dulcea mea Annabel Lee.
Un nobil domn sosi din depărtări,
Şi trist, fără cuvinte, mi-o răpi,
Şi-o-nchise-ntr-un mormânt, pe veci de vecii,
Pe draga mea Annabel Lee.
Dar îngerii însişi din cer ne priveau
Cu-aprinsele lor gelozii;
De-aceea /temeiul e prea cunoscut
În ăst ținut din miază-zi/
Țâşni vântul rece-ntr-o noapte din nori
Ucigând şi-nghețând pe-a mea Annabel Lee.
Dar dragostea noastră fu dragoste tare:
Nici alții mai vârstnici ca noi -
Nici cei mai cuminți decât noi -
Nici îngerii-n nalta cerească-nstelare,

Nici demonii din miază-zi,
Deşi ea e moartă, nu pot să despartă
Un suflet de-alt suflet:
Pe mine de Annabel Lee.
Căci nici luna nu luce fără-n vis a mă duce
La frumoasa mea Annabel Lee;
De răsar dalbe stele, ochii-i văd dragei mele,
Ai frumoasei Annabel Lee;
Cât e noaptea de grea, eu stau singur cu ea,
Cu draga-mi, cu draga logodnica mea,
La micu-i mormânt din pustiu miază-zi -
Mormântul lui Annabel Lee!

***traducere de* Nicu Porsenna**

CLOPOTELE

Clopotele

*(în original **The Bells**)*

a văzut lumina tiparului

în noiembrie 1849,

în revista:

Sartain's Union Magazine

***of Literature and Art**.*

CLOPOTELE

I

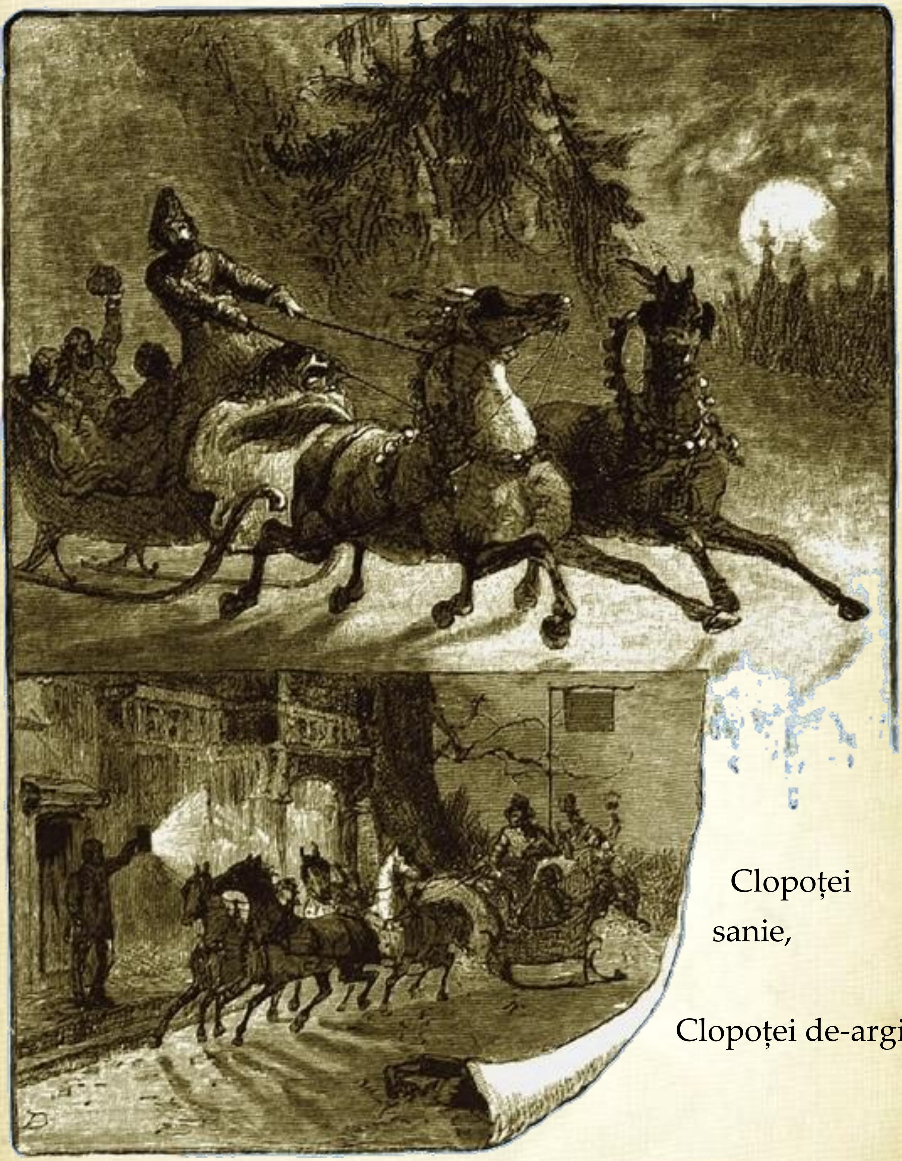

Clopoței de sanie,

Clopoței de-argint!

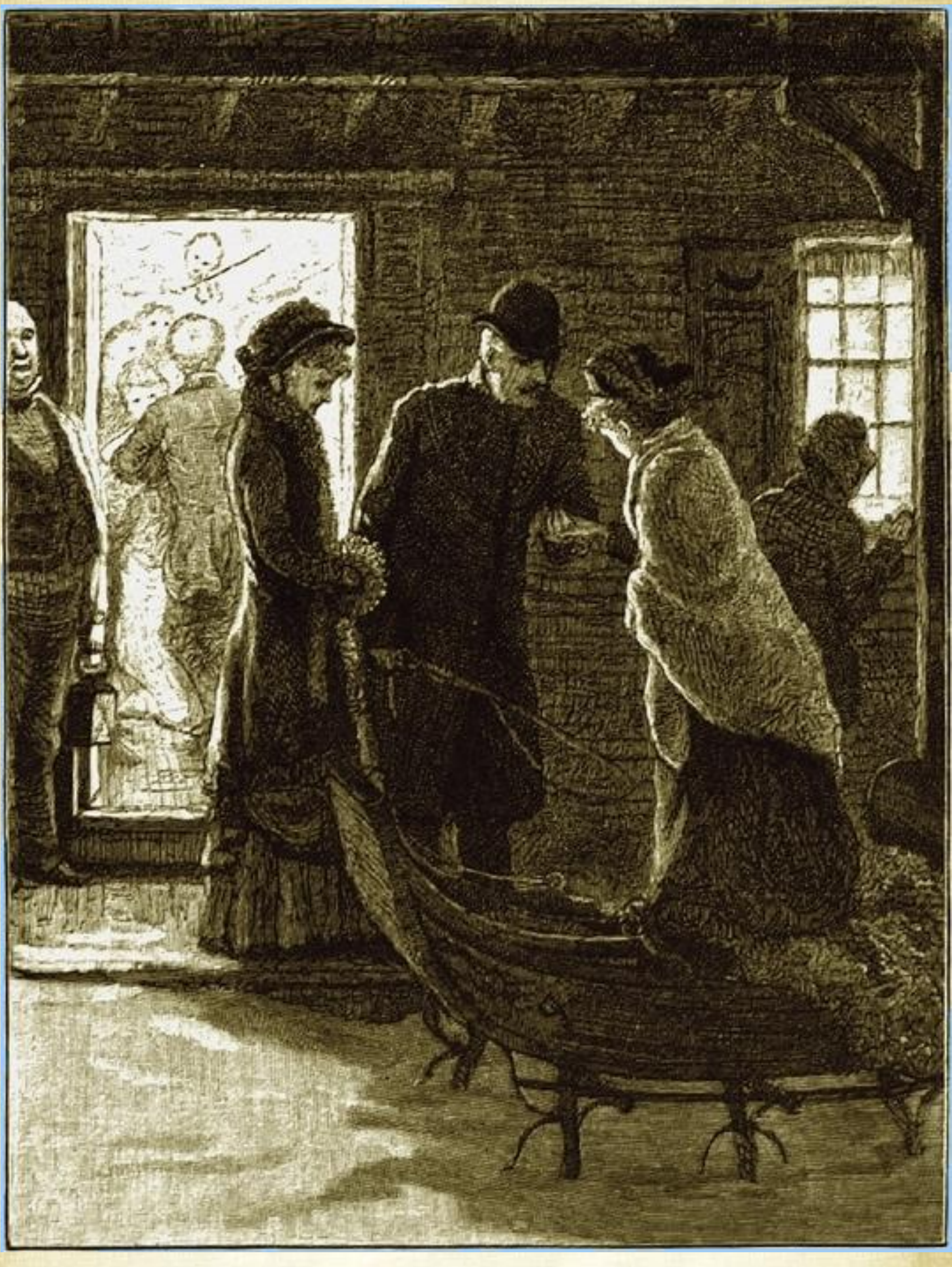

O, ce lume de-ncîntări e-n duiosul lor alint!

Cum clinchesc, clinchesc, clinchesc,
În văzduhul nopții reci,
De cînd stele ce clipesc
Sus pe cer, din ochi clipesc
Cu descîntul lor de veci;
Şi se prind în mers, mers, mers,
Într-un fel de runic vers [38],
Într-o tintinabulare muzical doinind din ei
Clopoței, clopoței, clopoței, clopoței,

[38] Cu alte cuvinte, în ritmul vechilor poeme şi incantații aliterative ale scandinavilor şi ale anglo-saxonilor, scrise cu caractere runice (semne derivate din alfabetul latin şi din cel grec, folosite de popoarele germanice în antichitate).

Clinchete şi singhete de clopoţei.

II

Clopote de nuntă,

Clopote de aur
O, ce lume fericită-n armoniosul lor tezaur!
Şi pe-al nopţii dulce vînt
Cum îşi cîntă-al lor descînt!

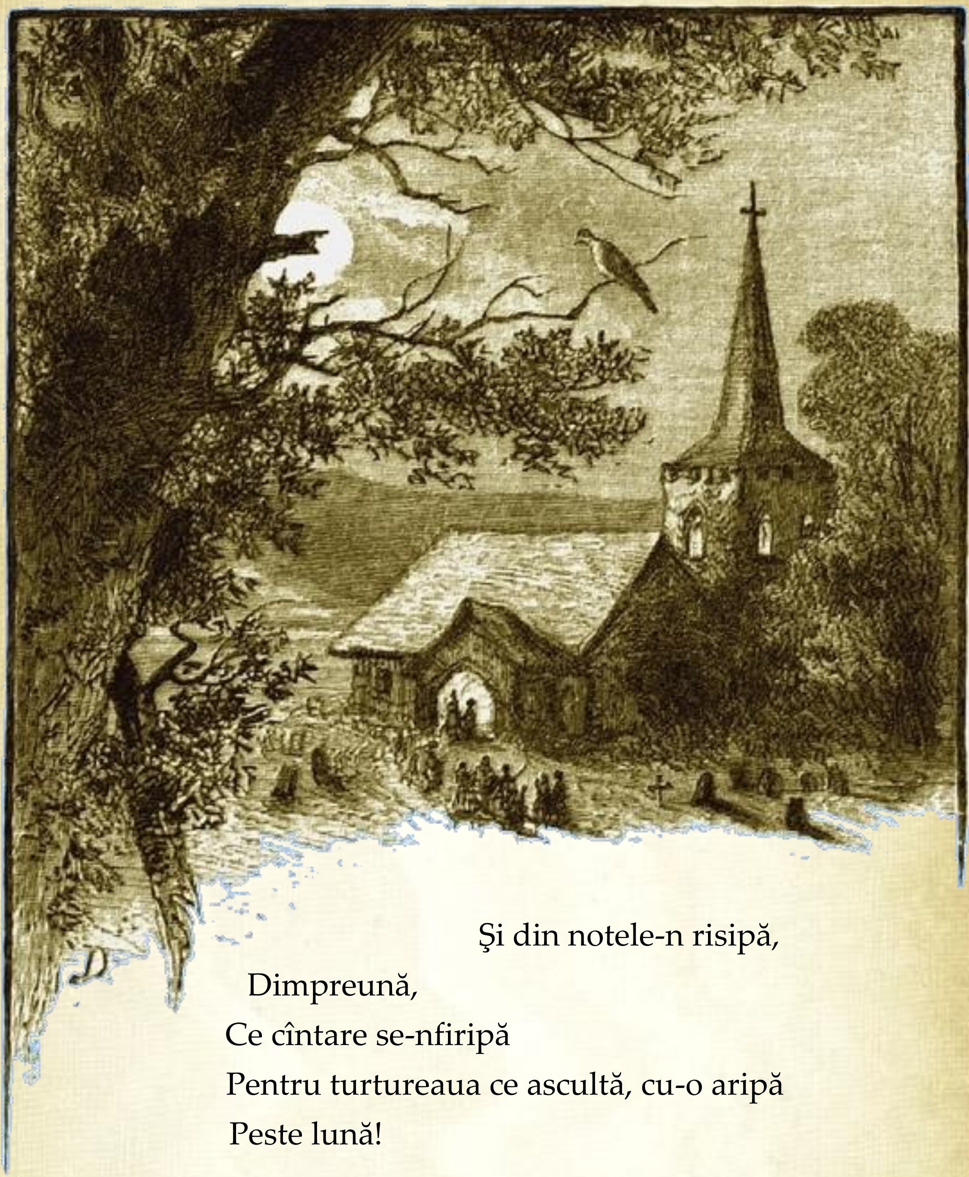

Şi din notele-n risipă,
Dimpreună,
Ce cîntare se-nfiripă
Pentru turtureaua ce ascultă, cu-o aripă
Peste lună!

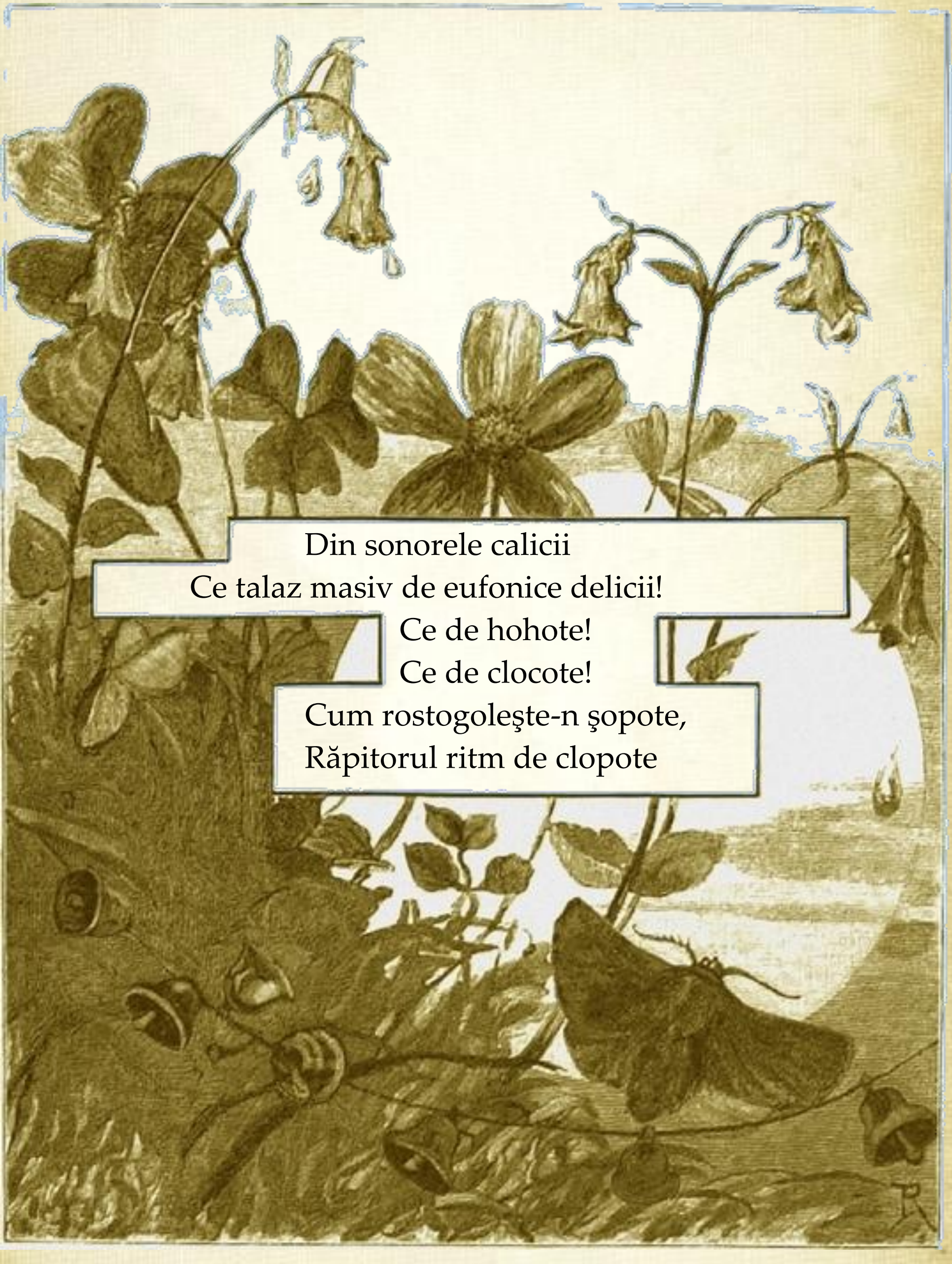

Din sonorele calicii
Ce talaz masiv de eufonice delicii!
Ce de hohote!
Ce de clocote!
Cum rostogoleşte-n şopote,
Răpitorul ritm de clopote

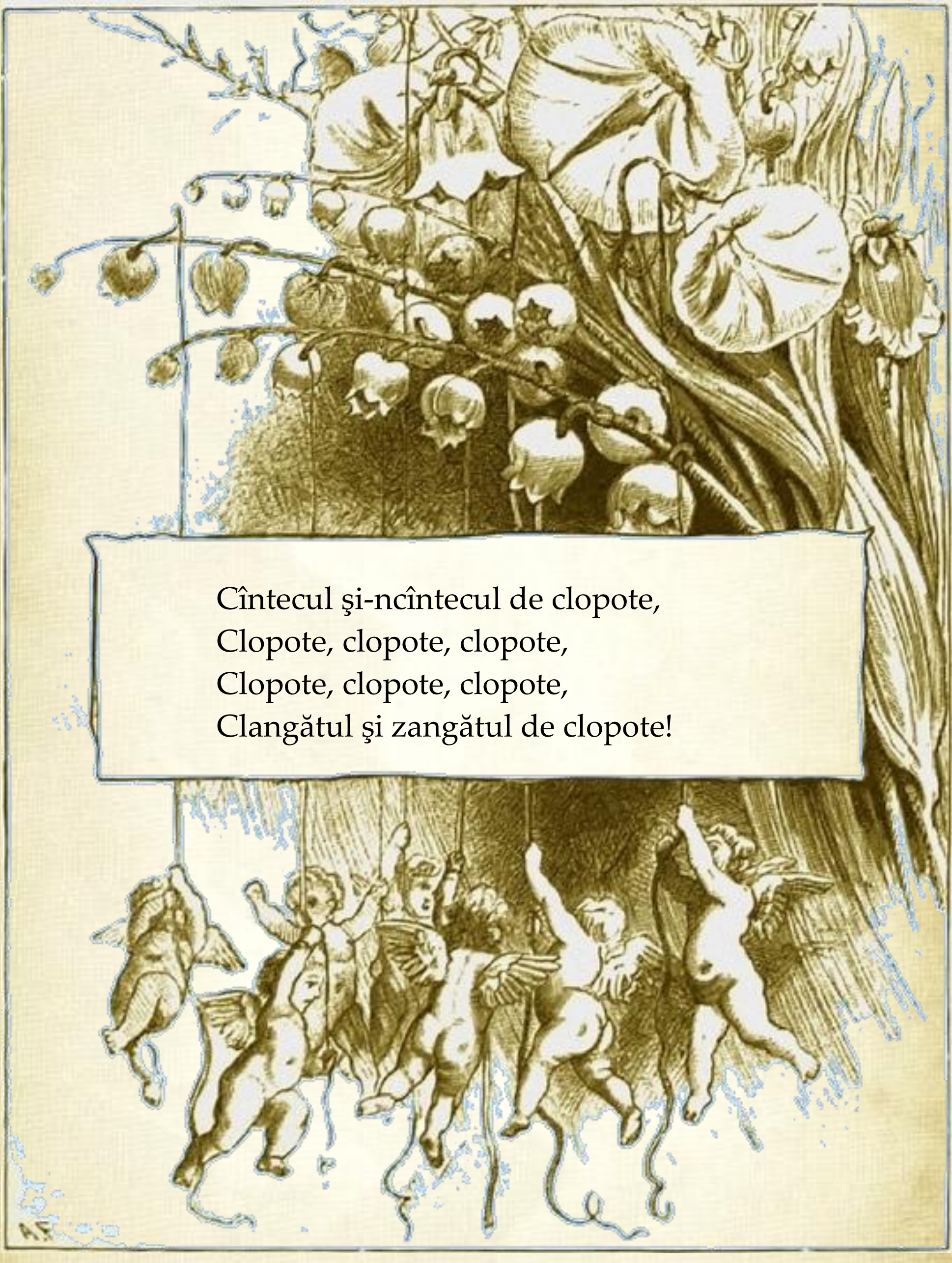

Cîntecul şi-ncîntecul de clopote,
Clopote, clopote, clopote,
Clopote, clopote, clopote,
Clangătul şi zangătul de clopote!

III

Clopote de-alarmă, clopote de aramă!
Ce fantastice terori tulburarea lor proclamă?
Şi-ntr-al nopţii aspru vînt

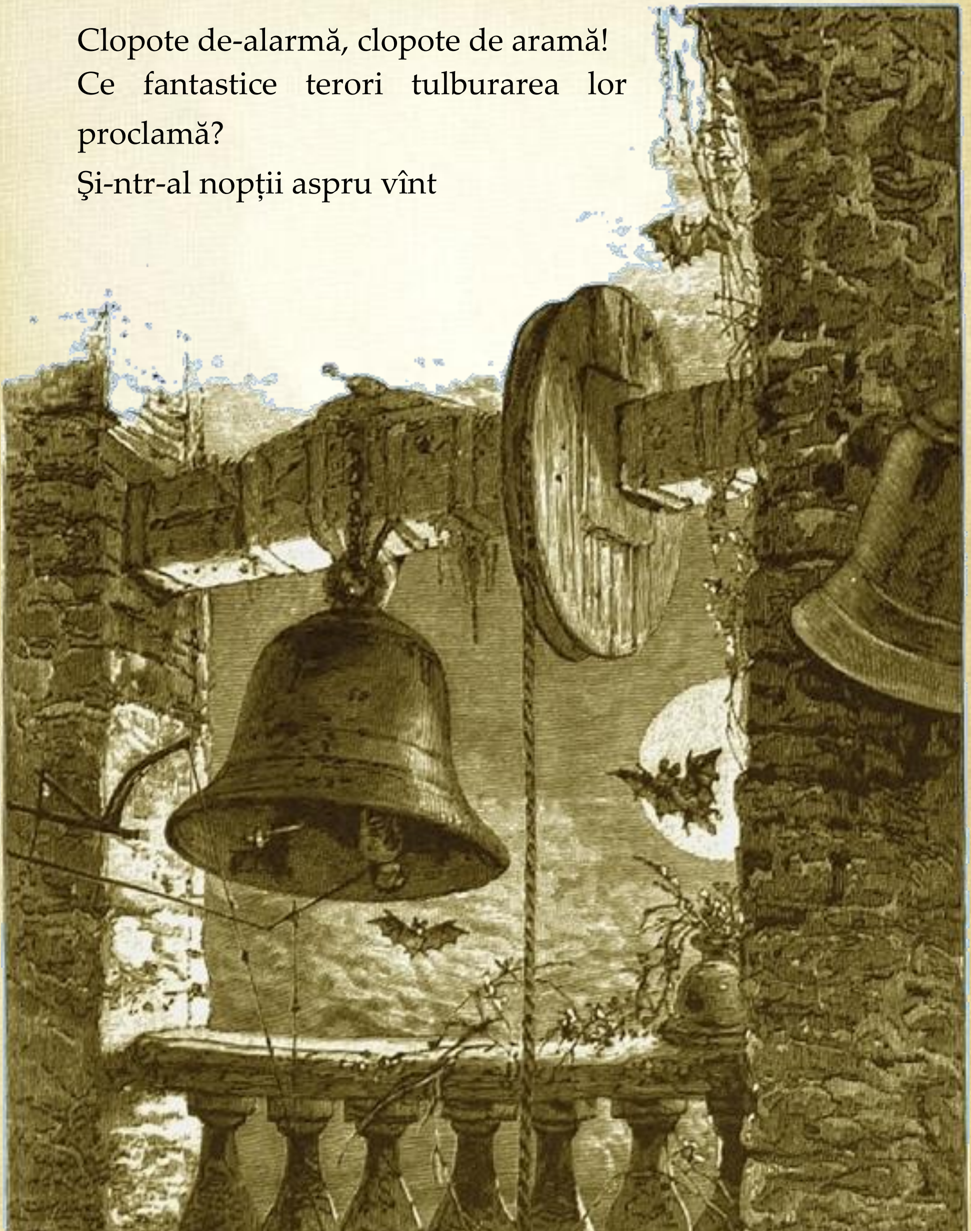

Cu ce spaimă ne-nspăimînt'!
Prea-ngrozite spre-a grăi
Pot răcni, răcni, răcni
În discordie nebună

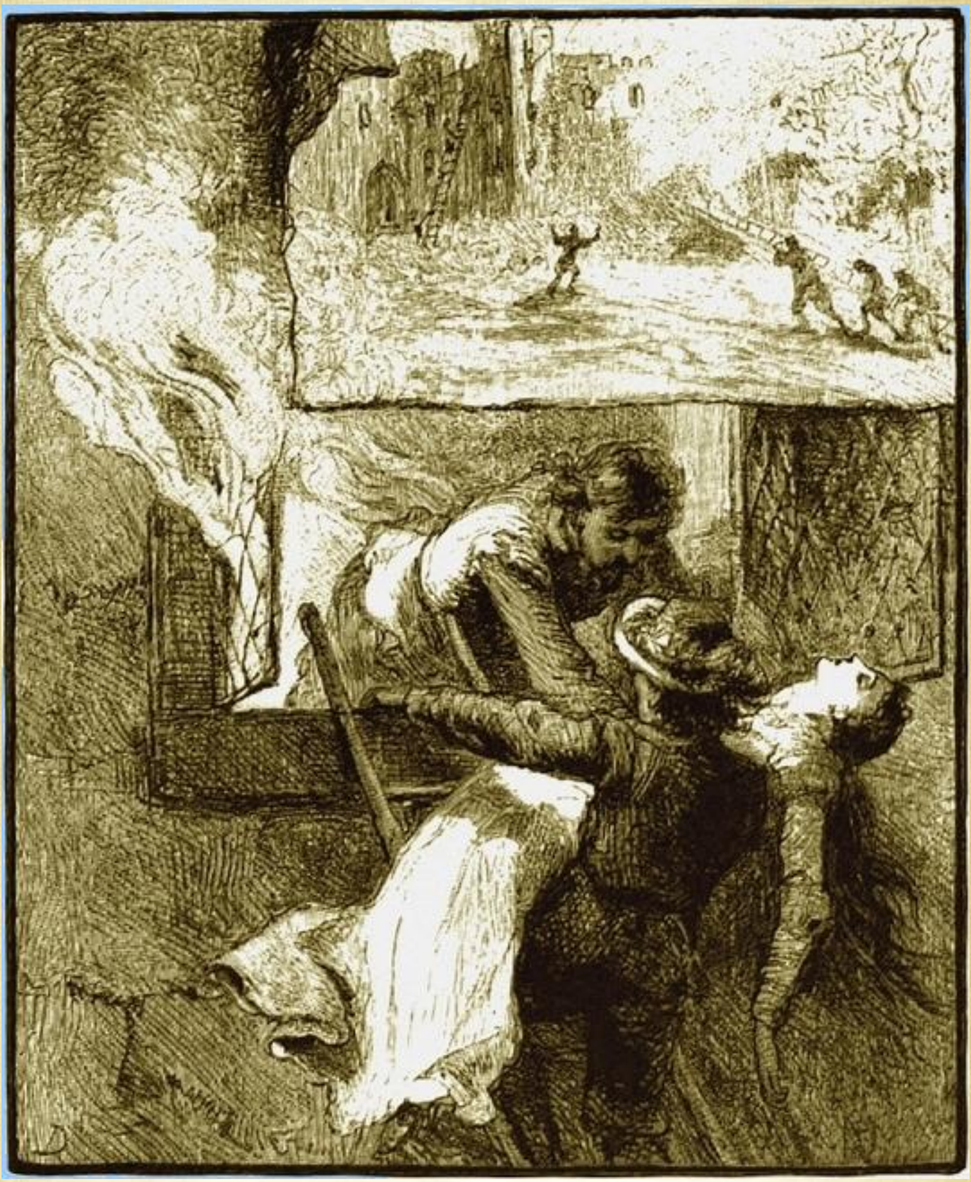

Într-o aprigă chemare de-a da ajutor la foc,

Într-o înfruntare-adusă surdului,
sălbaticului foc,
Ce se urcă sus, mai sus,
C-un dor beat de nenoroc
Şi-o-ncordare-alucinată
Spre-a stinge-acum, acum sau
niciodată,
Palid închipata lună.

Oh, clopote, clopote, clopote!
Ce poveste spun înfricoşatele lor şopote,
Şi ce vaer!
Cum mai sună, bat şi rag!
Ce de spaime-aruncă-n larg
În sînul tremurătorului aer!

Ci urechea desluşeşte
Într-un huiet,
Într-un vuiet,
Cum primejdia se-nvolbură şi creşte;
Ci urechea prinde-n şopote
Dintr-un hohot,

Dintr-un tropot,
Cum primejdia se-afundă şi dă-n clocote,
În afundul şi în clocotele fúriei de clopote,
Clopote,
Clopote, clopote, clopote, clopote,
Clopote, clopote, clopote,
În țipătul şi strigătul de clopote!

IV

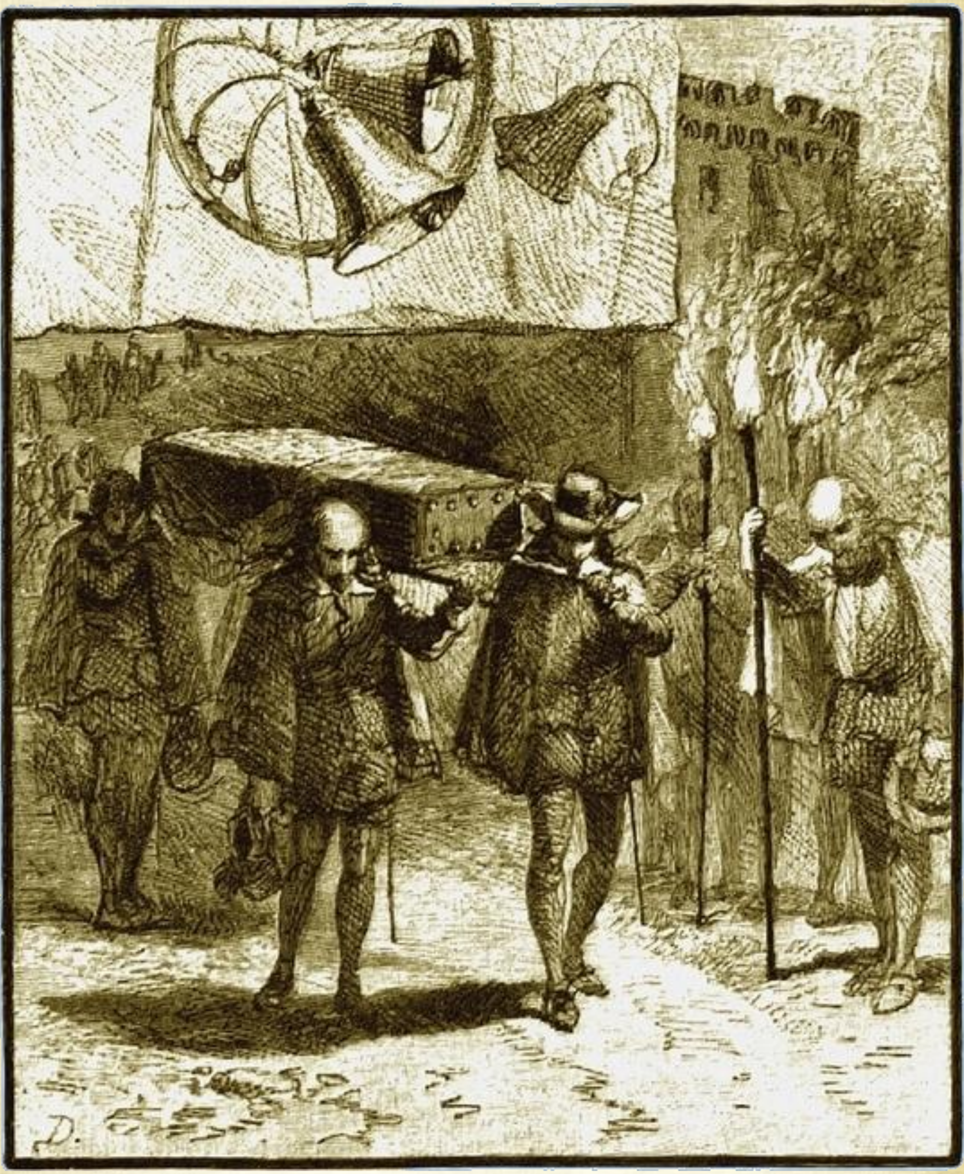

Clopote de-ngropăciune, clopote de fier!
Ce solemne gînduri cîntă în prohodul lor sever!

Şi-ntr-o noapte fără vînt
De ce spaimă te-nspăimînt'!
Cu al glasului lor patetic freamăt!
Căci un sunet izbucnit
Din gîtlejul lor dogit
E un geamăt.

Clopotarii,
clopotarii,
Sus în turle peste arii
Singuri stînd,
Cei ce sună, sună, sună
Melancolicul comînd,
Se simt mîndri să ne pună
Peste inimi un mormînt.
Ei nu-s oameni şi nici fieri.
Nu-s bărbaţi şi nici muieri,
Ci-s furtună:

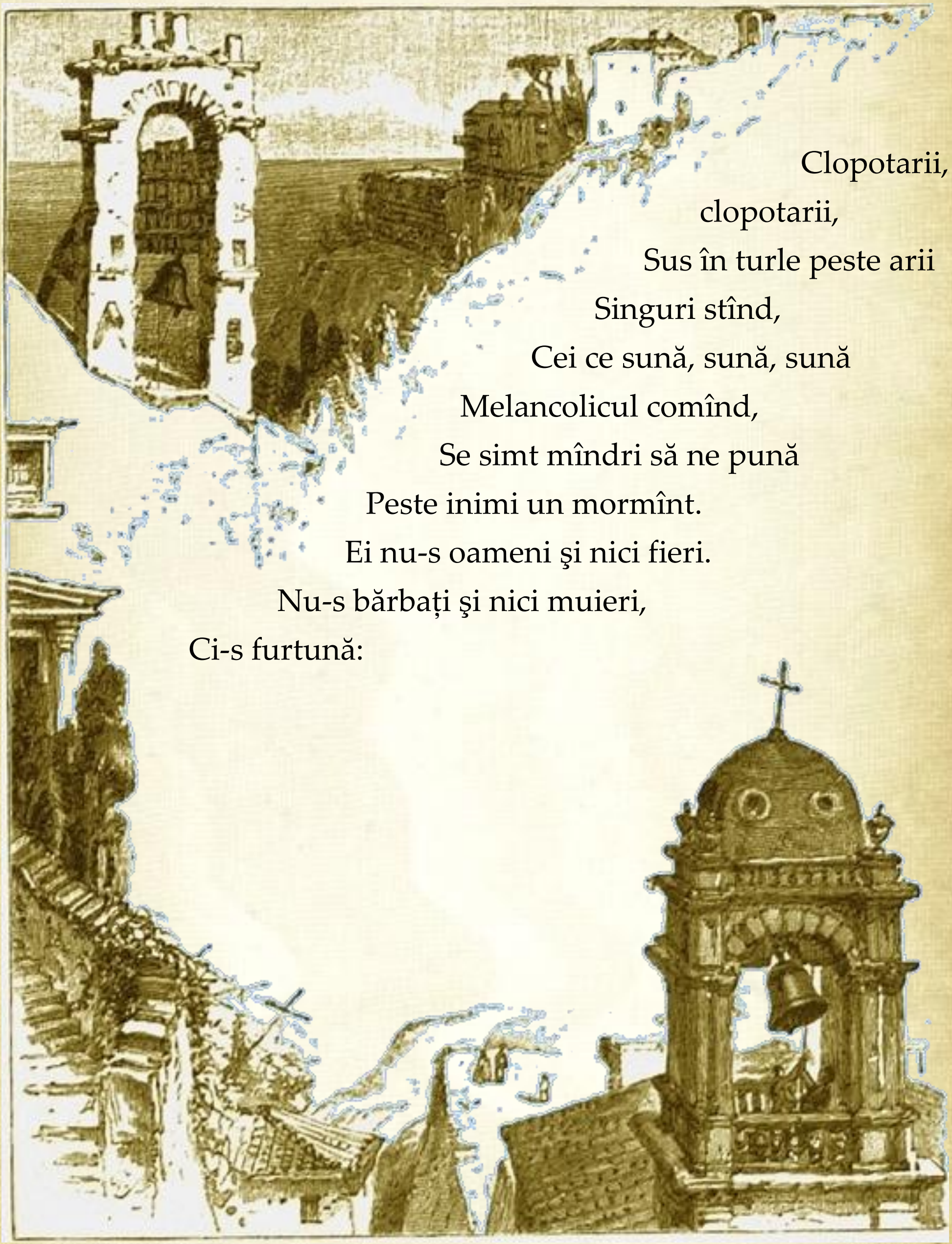

Craiul lor e cel ce sună;

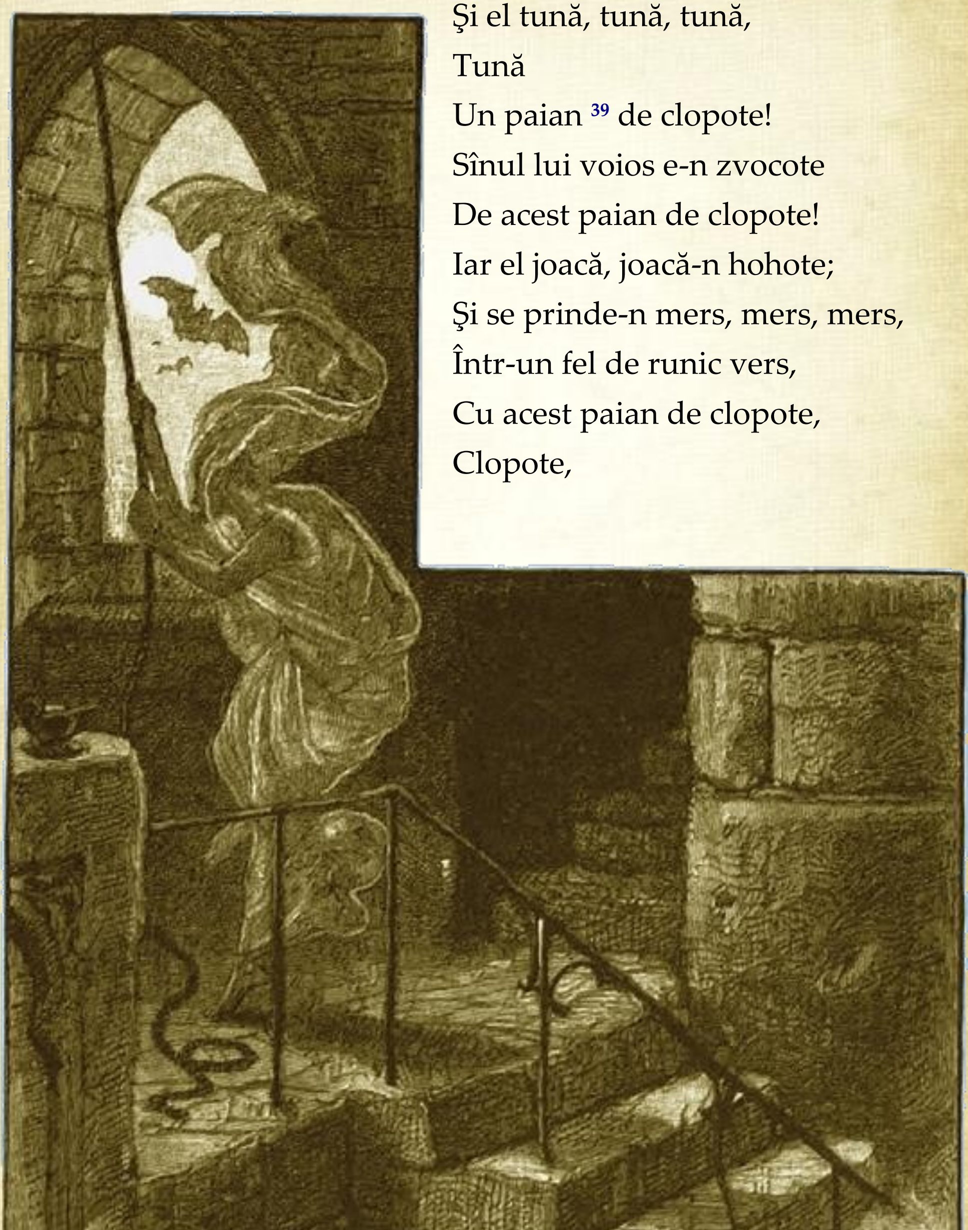

Şi el tună, tună, tună,
Tună
Un paian [39] de clopote!
Sînul lui voios e-n zvocote
De acest paian de clopote!
Iar el joacă, joacă-n hohote;
Şi se prinde-n mers, mers, mers,
Într-un fel de runic vers,
Cu acest paian de clopote,
Clopote,

[39] *Paian*; pean - Imn în cinstea lui Apollo.

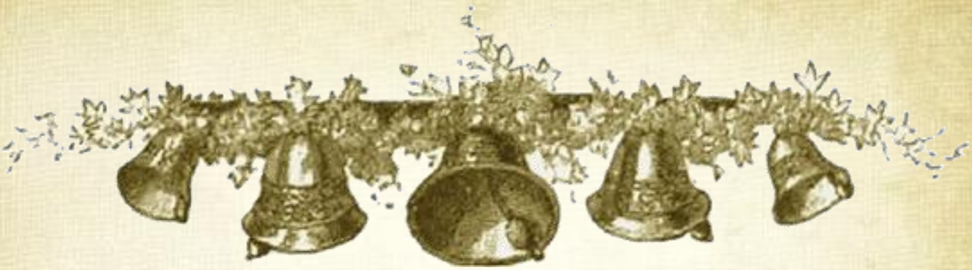

Şi se prinde-n mers, mers, mers
Într-un fel de runic vers,
Cu sunetul de clopote,
Clopote, clopote, clopote,
Cu tunetul de clopote.
Şi se prinde-n mers, mers, mers,
În funebre ropote,
Într-un vesel, runic vers,
Cu dangătul de clopote,
Clopote, clopote, clopote,
Clopote, clopote, clopote, clopote,
Clopote, clopote, clopote,
Cu bocetul şi mugetul de clopote.

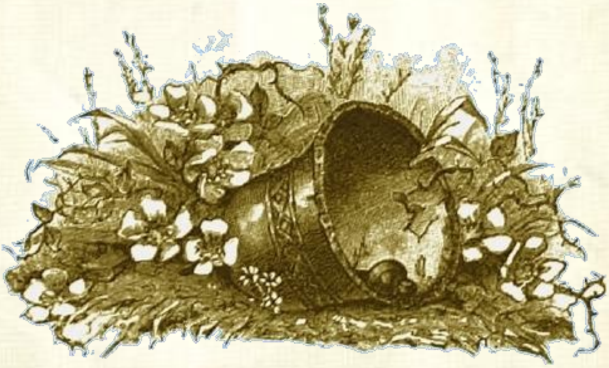

Traducerea: Dan Botta

ANEXE

IMITAȚIE

Imitație

*(în original **Imitation**)*

a fost scrisă în 1827.

IMITAȚIE

Un sumbru val nepătruns
De orgoliu nesfîrşit şi ascuns –
Un mister şi un vis în stele
Ar părea zorile vieții mele;
Dar, vă spun, acest vis închide
Gîndurile tumultuoase, lucide,
Ale ființelor care-au fost.
Le-ar fi văzut, poate, mintea mea prost,
De le-aş fi lăsat să treacă uşor,
Privindu-le cu un ochi visător!
Fie ca nimeni să nu moştenească
Această viziune nepămîntească,
Pe care-aş fi vrut s-o-mblînzesc,
În spiritul meu s-o vrăjesc:
Speranța îmi strălucea la urmă
Dar, ca timpul luminos, toate se curmă,
Iar odihna mea pe-acest pămînt,
Scoțînd un suspin, se duse în vînt:
Deci nu-mi mai pasă dacă pieri
Cu vreun gînd pe care-l iubii.

Traducerea: Emil Gulian

IMN LUI ARISTOGITON ŞI HARMODIUS

Imn lui Aristogiton
şi Harmodius
(în original
Hymn to Aristogiton
and Harmodius*)*
a fost scris în 1827 (?).

IMN LUI ARISTOGITON ŞI HARMODIUS[40]

(traducere din greceşte)

I

Încoronat cu mirt, voi ascunde spada,
Ca acei campioni încărcați de bravură.
Care fierul în tiran împlîntară
Şi Atenei libertate dădură.

II

Eroi iubiți, sufletele voastre veşnic pribegesc
În insule ce numai fericire trădează;
Unde aleşii de mult odihnesc,
Unde Ahil, Diomed repauzează.

III

Cu proaspăt mirt spada-mi înconjor,
Cu Harmodius, credincios soliei,
Care făcu pe altarul protector
Libații cu sîngele Tiraniei.

---

40 Eroi al antichității eline, considerați martiri ai cauzei libertății, fiindcă au fost schingiuiți şi pedepsiți cu moartea pentru vina de a fi uneltit asasinarea lui Hippias, tiranul Atenei (527-511 î.e.n.).

IV

Voi, ce-ați spălat dezonoarea Atenei!
Voi, răzbunători ai Libertății!
Secolele vor iubi nesfîrşit gloria voastră,
Păstrată în cînturile cetății!

Traducerea: Emil Gulian

SINGUR

Singur

*(în original „**Alone**”)*

a fost scris în 1829

şi publicat postum.

Prima apariție e consemnată

în Septembrie 1875

în ***Scribner's Monthly.***

Singur

Din fragedă pruncie eu n-am fost
Ca alții, nici ca alții n-am văzut;
Nici patimelor mele n-am putut
Din ale lor să le aduc vreun rost.
Nici chinul lumii nu m-a chinuit,
Nici cântul lumii nu m-a încântat;
Şi singur în restrişti m-am consolat,
Şi ce-am iubit, eu singur am iubit.
Copil fiind, în cei ai vieții zori,
În zorii vieții mele de furtuni,
Sorbitu-m-a, din creste în genuni,
Misterul care încă-mi dă fiori;
Din cei munți, din cele stânci,
Din torenți, din ape-adânci,
Din cel soare în mişcare
Cu tomnatică splendoare,
Din fugare fulgere,
Cerului străpungere,
Din tunări de tunete,
Mugete-răsunete,
Şi din norul ce-l aseamăn
(Când al raiului contur
E azur jur-împrejur)
Cu un demon frate geamăn.

traducere de Paul Abucean

Note

Antologia de față cuprinde în mare parte traducerile realizate de Emil Gulian şi Dan Botta, publicate de *Editura pentru literatură universală* în volumul „Edgar Allan Poe – Scrieri alese” (Clasicii literaturii universale), la Bucureşti – 1968. Pe lângă aceste acestea am adăugat şi câteva din poemele traduse de Paul Abucean, Liviu Cotrău, Iuliu Cezar Săvescu, Ştefan Augustin Doinaş, Leonida Lari, Petre Solomon, Mihu Dragomir, Petru Dincă şi Nicu Porsenna.

Notele adăugate în continuare sunt extrase din volumul „Edgar Allan Poe – Scrieri alese”.

1. Pentru traducerea prozei şi a versurilor lui Edgar Allan Poe cuprinse în volumul: nostru, am ales ca text de bază lucrarea The Complete Poems and Stories of Edgar Allan Poe with Selections from his Critical Writings with an Introduction and Explanatory Notes by Arthur Hobson Quinn, Texts Established, with Bibliographical Notes, by Edward H. O'Neill, Two Volumes, third Printing, New York, Alfred A. Knopf, 1958 (Poemele şi povestirile lui Edgar Allan Poe, însoțite de pagini alese din scrierile sale critice cu o introducere şi note explicative de Arthur Hobson Quinn, îngrijirea textului şi notele bibliografice de Edward H. O'Neill, în două volume, ediția a III-a).

2. La fel ca în ediția de bază, în lucrarea noastră, atît povestirile cât şi poemele sunt rînduite după criteriul cronologic.

3. Cuvintele străine folosite de autor au fost de regulă reproduse întocmai; de asemenea au fost respectate grafia numelor proprii, sublinierile, majusculele, structura paragrafelor şi punerea în pagină din textul de bază, menționîndu-se în notă ori de câte ori motive temeinice au determinat abateri de la această normă.

......

4. La alcătuirea notelor explicative, s-a folosit, pe lângă izvoarele obişnuite (enciclopedii, dicționare etc.) aparatul ştiințific al lucrărilor: Edgar Allan Poe, Oeuvres en prose, traduites par Charles Baudelaire, texte établi et annoté par Y. G. Le Dantec, Librairie Gallimard, NRF, Paris, 1956 (Edgar Allan Poe - Opere în proză, traduse de Charles Baudelaire, text stabilit şi adnotat de Y. G. Le Dantec); Edgar Allan Poe Izbrannae, Gosudarstvennoe izdatelstvo Hudojestvennoi Literaturi, Moskva 1958.

......

6. Din numeroasele versiuni româneşti parțiale ale poemelor lui E. A. Poe am ales, din cele tipărite, unele poeme din versiunea semnată de Emil Gulian şi tipărită la Editura Fundației pentru literatură şi artă în 1938.

Poemele semnate de Dan Botta au fost extrase dintr-o traducere manuscrisă aflătoare în posesia editurii noastre. Moartea poetului tălmăcitor, survenită în timpul lucrului consacrat poemelor lui Poe, l-a împiedicat să desăvîrşească expresia românească a poemelor traduse, care se înscriu, totuşi, printre cele mai realizate traduceri din opera poetului american.

De aceea, în câteva cazuri (Israfel, Lenore, Eldorado, Annabel Lee) publicăm ambele versiuni (Emil Gulian, Dan

Botta). Cititorul va avea astfel posibilitatea să compare rezultatele artistice ale muncii celor doi traducători.

Poemele Imitație şi Imn lui Aristogiton şi Harmodius (traduse de Emil Gulian din volumul Edgar Poe - Complete Poetical Works, cu note de John H. Ingram, Chandos Classics, London, 1928) lipsesc din ediția Arthur Hobson Quinn; de aceea au fost tipărite deosebit ca anexe la sfîrşitul secțiunii rezervate creației poetice a lui E. A. Poe.

EDITURA PENTRU LITERATURĂ UNIVERSALĂ

CUPRINS

CÂNTEC 4

UN VIS 6

LACUL - Către *** 8

DUHURILE MORȚILOR 11

STEAUA SERII 14

CEA MAI MÂNDRĂ ZI, CEL MAI MÂNDRU CEAS..................... 16

UN VIS ÎNTR-UN VIS 19

RÂULUI *** 25

PENTRU *** 28

PENTRU *** 31

ROMANȚĂ 33

TĂRÂM DE BASM 35

Sonet - CĂTRE ŞTIINȚĂ 39

LENORE 42

CĂTRE HELEN 59

ADORMITA 63

CETATEA DIN MARE 70

VALEA NEODIHNEI 75

ISRAFEL 78

COLISEUM 85

CELEI DIN PARADIS 91

CĂTRE F *** 94

CĂTRE F...S S.O...D 96
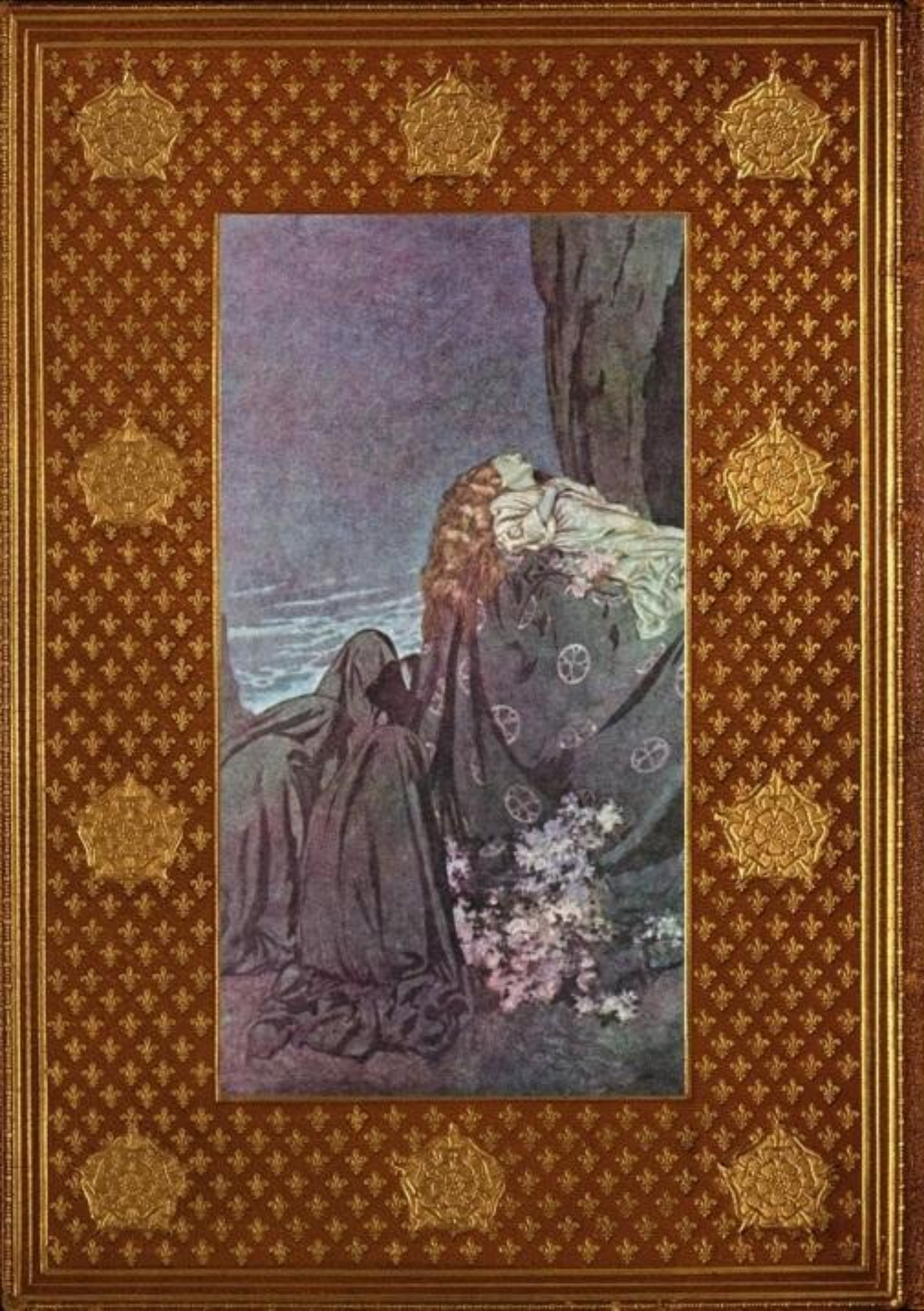
BALADĂ NUPȚIALĂ 98
Sonet — LA ZANTE 101
PALATUL BÂNTUIT 104
Sonet - TĂCERE 108
VIERMELE BIRUITOR 111
TĂRÂM DE VIS 114
CORBUL 120
EULALIE - Cântec 189
VALENTINE 193
CĂTRE M.L.S. (I) 196
ULALUME - O baladă 198
O ENIGMĂ 204
CĂTRE *** 206
CĂTRE HELEN 208
PENTRU ANNIE 215
ELDORADO 221
Sonet - MAMEI MELE 228
ANNABEL LEE 231
CLOPOTELE 243
ANEXE 263
IMITAȚIE 264
IMN LUI ARISTOGITON ŞI HARMODIUS 266
SINGUR 269
Note 271
CUPRINS 274